

Müttefikler - Sovyet Rusya münasebatı gerginleşiyor

Sovyetler, Fransanın talebi üzerine Paris sefirlerini değiştirdiler

Leon Blum : « Sovyet Rusyanın garp demokrasilerine dönmesi ihtimali pek varid değildir. Bu ihtimale bugünkü vazifeler ve el ile tutulabilecek menfaatler feda edilemez » diyor

Siyasî faaliyet safhası

Ankara 27 (Başmuharririmizden) — Hâdiselerdeki durgunluk propaganda neşriyatına daha fazla yer ayrılıyor. Son günlerin haberleri «olan şeyler» den ziyade «olacak şeyler» etrafında tahminler ve tefsirlerden ibarettir. Öyle anlaşıyor ki, esaslı muharebeler için hazırlıklarını henüz bitirmemiş tarafla harbin muharebesiz bitmesinden halâ ümidini kesmemiş taraf, sadece politika cephesinde çarpışmakta devam ediyorlar.

Almanya, kendisi için kârlı olacak bir sulha varabilmek için siyasî faaliyetlerini artırmaktadır. Bu faaliyet bir taraftan İtalya ile Sovyetleri daha sıkı bir işbirliğine sürüklemek, diğer taraftan harbin olduğu yerde ve olduğu şekilde kalmasını temin etmek için bilhassa Balkanların bitarâflığını elde etmek gayelerini güdüyor. Almanyanın maksadı, bu suretle, müttefikler ciddi muharebeye başlayınca kadar vaziyeti kendi lehine kullanmak, sulh fikrini mümkün olduğu kadar her tarafa sokmak, ve muhtaç olduğu iptidai maddeleri elde etmek imkânını son güne kadar uzatmaktır. İtalya ile Sovyet Rusyayı harbe sürüklemekten ümidini kesen Almanya, bu iki devletten, harbin genişlemesine engel olmak için istifadeye çalışıyor.

Fransa ve İngilterede görülen son hareketler Almanyanın bu tarzındaki siyasî faaliyetlerine karşı koymak zaruretinden ileri geliyor. Bu memleketlerin âmme efkârında yer eden «harbin daha fazla kudret ve şiddetle sevk ve idaresi» düsturunu bu mânada almak lâzımdır. Bundan maksat, siyasî sahada zuhur edecek fırsatları kaçırmamak, ve bilhassa düşman menfaatlerini her ne zaman ve her nerede olursa olsun baltalamağa çalışmaktır. Bunun en mühim şekli hiç şüphesiz Almanya aleyhindeki ablokanın mümkün olduğu kadar tamamlanması, en büyük neticesi de Almanya ile alışverişi olan bitaraf

Necmeddin Sadak

(Devamı 5 inci sahifede)

Boston (Amerika) 27 — Fransız sefiri B. De Saint Quinin, Sovyet Rusya, başka bir bitaraf memlekete tararruz ettiği takdirde kendisine harp ilân edileceğini söylemiştir.

Berlin 27 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Berlin matbuatı Fransız - İngiliz siyasetinin yeni hedefi Sovyetler Birliğine karşı bir harp ilânı olduğunu iddia etmektedir. Alman matbuatına göre Fransız ve İngiliz gazetelerinin Rusya aleyhinde kullandıkları lisan bu iddiayı teyid ediyor.

«Nachtausgabe» gazetesi, müttefiklerin harbin garp cephesinde mevzil bir halde kalmaması için her türlü tehlikeleri göze alacaklarını yazmaktadır.

B. Blum'un makalesi

Fransız sosyalist partisi reisi eski başvekil B. Leon Blum, Paris - Soir gazetesinde «Sovyetlerle harp tehlikeleri» serilevhasıyla yazdığı uzun bir makalede İngiltere ile Fransanın

(Devamı 5 inci sahifede)

Geri çağırılan Sovyetlerin Paris sefiri Suriç

Üçler paktı akdi fikri yürümüyor

Ribbentropun, Stalinle Hitlerin görüşmesi
hususundaki teşebbüsü netice vermedi

B. Molotof Berline gidecek mi?

Londra 27 (A.A.) — Kopenhagdan «Daily Telegraph» gazetesine bildiriliyor: Üç haftadanberi von Ribbentrop, Polonyada yeni Alman - Rus hududunda bir Stalin - Hitler mülakatı tertip etmeğe uğraşmaktadır. Stalinin bu projeyi katı surette reddettiği emin bir menbadan bildirilmektedir. Diplomasi yolile Berline gönderilen bu husustaki Sovyet cevabında Stalinin Hitleri Moskovada görmekle bahtiyar olacağı fakat Alman devlet reisine Berlin ile Moskova arasında yarı yolda mülâki olmak imkânını göremediği bildirilmiştir.

B. Molotof Berline gidiyormuş

Berne 27 (A.A.) — Basler Nachrichen Berlin muhabiri, Molotofun Berlin ziyareti meselesinde Alman Hariciye

(Devamı 7 nci sahifede)

Dikkatler:

Ne şap, ne şeker!

Büyük gazetelerimizden birinin en büyük serlavhasında şu ibare:

«Reyno dedi ki:»

İsmi bu tarzda telâffuz edilen yahut yazılan mühim bir şahsiyet olmadığina göre, kastedilen zatın Reynaud olduğu metinden anlaşılıyor. (Telâffuz, Reno'dur... Yani «y» siz!)

Has isimlerin imlâlarını muhafaza etmemenin bizi sürüklediği yanlışlardan işte biri daha... Reynaud ki, dilini en iyi bildiğimiz ecnebi memleketin mühim siması...

Mareşal, Türkkuşu okulunu teftiş etti

Gençlere : « Arzu ve talebim hepinizin istikbalin birer hava kartalı olmanızdır », dedi

Mareşal, Türk Hava kurumunun göklere hâkim bir gençlik yetiştirmek yolundaki mesaisinden çok memnun kaldığını söyledi

Ankara 27 (A.A.) — Genel kurmay başkanı mareşal Fevzi Çakmak, bu gün saat 9 da ilk devresini bitiren «Türkkuşu gedikli hazırlama yuvası» gençlerinin orduya iltihaklarını yaklaşımlı olması münasebetile Türk Hava kurumunu şereflendirmişler, Plânör meydanında her tip plânörler üzerindeki çalışmaları ve paraşüt atlamalarını, Etimesut meydanında gedikli talebelerin uçuşlarını, inşaatı

bitmek üzere bulunan büyük hangarlar plânör atölyesini ve tamirden geçen tayyareleri gördükten sonra «Türkkuşu okulunu» teftiş buyurmuşlar, modelcilik laboratuvarında, paraşüt ve motor salolarında saat 12 ye kadar kalmışlardır. Sayın mareşal Etimesut meydanından ayrılırken gedikli talebeyi ve öğretmenleri şu sözlerle taltif buyurmuşlardır: (Devamı 7 nci sahifede)

İngilizler yedi Alman tayyaresi düşürdüler

Gene İngiliz tayyareleri Şimal denizinde bir de Alman karakol gemisi batırdılar

Londra 28 — Garp cephesinde geniş mikyasta tayyare uçuşları ve müsademeleri olduğu haber verilmektedir. İngiliz tayyareleri filolar halinde uçan Alman keşif tayyareleriyle şiddetli muharebeye tutuşmuşlar ve beş Alman tayyaresi düşürmüşlerdir. İki tayyareye de düşmüş nazarile bakılmaktadır. Bu suretle dünki hava muharebesi Almanların yedi tayyare kaybetmesi ile neticelenmiştir.

İngiliz tayyareleri Şimal denizinde dört Alman karakol gemisine de ateş açmışlar ve bunlardan birini batırmışlardır.

Fransız sefirleri Parise çağırılıyor

Başvekil B. Reynaud sefirlerle
vaziyet hakkında görüşecek

Paris 27 (A.A.) — Harp komitesi bu sabah bir toplantı yapmıştır. Rey-yanud, başlıca hükümet merkezlerindeki Fransa sefirlerini Parise davet ederek görüşmeğe kadar vermiştir. İlk olarak Roma ve Brüksel büyük elçileri davet olunacaktır.

Paris 27 (A.A.) — B. Paul Reynaud dün akşam söylediği nutukta Balkanlardan bahsederken şöyle demiştir: «Bu nutku söylediğim saatte, Hitler Balkanların ekonomik istiklâline hâle getirmek için her şeyi yapmış bulunuyor. Almanya gözlerimizin önünde her vasıtaya başvurarak Avrupanın büyük bir kısmı üzerinde hegemonya tesisine çalışmaktadır.

Çok çetin bir mücadeleye giriştik. Çekeceğimiz ızdırıplar var. Fakat, bu çetin harbi kazanacağız. Dünyanın en büyük iki imparatorluğu kaynaklarını

birleştirmişlerdir. Zaferi kazanacaklardır, yeter ki bu kaynaklardan istifade etmesini bilsinler.»

Elîm bir ziya

Abdurrahman, Yahya, Ali ve Asaf Malta ile Emine ve Münevver Telcinin babaları, Bayan Hayret Malatın eşi, Bay Talât ve İbrahim Telcinin kayınpederi ve merhum Halil, Derviş Lâtif ve Yahya Malatın kardeşleri şehrimizin maruf kazım tüccarlarından

NURİ ABDURRAHMAN MALTA
Hakkın rahmetine intikal etmiştir. Cenazesi bugün saat 14 de Nişantaşında Teşvikiye caddesindeki İmren apartmanından kaldırılacaktır.

Musiki âletleri ve tesirleri !..

Radio - Gramofon oparlörü:

Musiki âletlerinin en tesirlisidir. İnsanda kahramanlık, cesaret hislerini uyandırır. Dinleyenler — oparlör sahibi isterse Herkül olsun — gidip dögmek, hattâ öldürmek hislerine kapılırlar!..

Boru:

Muktedir ve zengin bir elde öttüğü takdirde dinleyenleri mest ve hayran eden bir âlettir. Fakat iktidarsız bir elde — çalan isterse eski bir borazanı başı olsun — ötmez, ötse de dinleyen olmaz!..

Saz:

Birbirine zid tesirler yapan bir âlet gruppudur. Meselâ yaz bahçelerine yakın oturanlara uykuyu haram ettiği halde uzaktaki belediyeleri uyutup yasak tatbikini unutturur!..

Davul:

Musikiden ziyade bir konuşma âletidir. Saz ve sözün insan kulağına işlemediği, yani insan medeni vasıftan çıkıp vahşileşerek tam - tam sesine ihtiyaç duyduğu zamanlarda pek işe yarar!..

Kös:

İnsan hassasiyetini törpüleyen bir âlettir. Hayatlarında bir defacık olsun kös dinlemiş olanlar bir daha dudaktan, burundan, sazdan, oparlörden, hattâ edebi tasfiyeden müteessir olmazlar!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Alemdağı ormanlarında yangın çıktı

Şimdiye kadar 3500 hektarlık bir saha yandı, yangın devam ediyor

Dün gece Alemdağı ormanlarında bir yangın çıkmıştır ve şu dakikada devam eden yangın, ormanın mühim bir kısmını yakmış bulunmaktadır. AİA-kadar makamlar; yangın söndürme işine, itfaiyeden başka yüz altmış kişiyi sevk etmişler, bunlardan maada civar köylüler de bu söndürme işine iştirak etmişlerdir. Ateş; şimdiye kadar 3500 hektarlık bir sahayı tamamen yakmış ve burada bulunan üç dört metre uzunluğundaki taze ağaçlar tamamen kül haline inkılab etmiştir. Yangının bugün çok güç söndürülebileceği tahmin edilmektedir. Mahallî jandarması ateşin ne şekilde çıktığını tahkik etmektedir.

Mütekaid, dul ve yetim maaşları

Yapılacak zam hakkındaki kanun lâyihası Başvekâlete gönderildi

Ankara 28 (Telefonla) — Mütekaid dul ve yetim maaşlarına yapılacak zam hakkındaki proje Maliye vekâletinden Başvekâlete verilmiştir. Projeye göre mütekaid dul ve yetimlerin aldıkları maaş, fevkalâde tahsisat ve yüzde onlar yukunu üzerine yüzde 25 zam yapılacaktır. Proje kanunîyet kesbettiğinden sonra 50 lira alan mütekaid dul ve yetimler, 62,5 lira alacaklardır. Bunun için düyünü umumiye bütçesinde ayrılan paranın üç buçuk milyon lira olduğu anlaşılmaktadır.

Harbi kısaltmak

İngiliz ve Fransız Başvekilleri yakında görüşecekler

Paris 28 — İngiliz Başvekili B. Chamberlain ile Fransız Başvekili B. Reynaud yakında görüşeceklerdir. Bu mülâkatta siyasi ve askeri vaziyet gözden geçirilecektir. Fin harbi, müttefikler tarafından takip edilen politikanın baştan başa yeniden tedkikine lüzum göstermiştir. Harbi kısaltacak tedbirler alınacaktır.

Paris 28 — Gazeteler Balkanların vaziyeti hakkında Fransa ve İngiltere arasında mühim müzakereler cereyan ettiğini haber veriyorlar.

Kral Jorj hattı

Yunanistan hududunda bir istihkâm hattı vücade getirdi

Londra 28 — Yunan gazetelerine göre Yunanistan hududlarında «Kral Jorj hattı» adı verilen bir istihkâm silsilesi vücade getirmiştir. Bu hat 3000 istihkâmdan, topçu ve mitralyöz mevkiilerinden terekkip etmektedir.

Mısırdaki büyük manevralar yapıldı

Londra 28 — Son günler zarfında Suriyede mühim askeri görüşmeler olmuştur. Filistin fevkalâde komiseri, Fransız Şark ordusu başkumandanı general Veygand ile görüşmüştür. Mısırdaki İngiliz, Hind kuvvetleri ve Mısır ordusu müşterek büyük manevralar yapmıştır.

B. Welles bugün raporunu Roosevelt'e veriyor

Roma 28 — Amerika Hariciye müsteşarı B. Sumner Wellesi Amerika'ya götürmekte olan Conte di Savoia vapuru bugün saat dokuzda Newyorkta beklenmektedir. B. Sumner Welles doğrudan Vasingtona giderek yolda hazırladığı raporunu Reiscümhur B. Roosevelt'e takdim edecektir.

Haber verildiğine göre, B. Sumner Welles yolculuk esnasında vapurun tel-sizi vasıtasıyla B. Roosevelt'e datmî muhaberede bulunmuştur.

Kanada seçiminin neticesi

Ottava 28 — Kanada seçimi neticelenmiştir. Bugün iş başında bulunan liberaler 177, muhafazakârlar 88 rey almışlardır. Beş mebusluğun neticesi henüz malûm değildir. Bunları da liberalerin kazandıkları zannediliyor. Bu suretle liberaler şimdiye kadar görülmemiş bir ekseriyet temin etmişlerdir. Bu, harpte İngiltere'ye bütün vesaitle yardım politikasının ne kadar tasvip edildiğini göstermektedir.

Birmanyada büyük bir yangın

Londra 28 — Hindistandan alınan haberlere göre Birmanyada Moyman şehrinde şiddetli bir yangın çıkmış, 1000 ev yanmıştır.

Amerikada kar fırtınası

Newyork 28 — Şimali Amerikada çok şiddetli bir kar fırtınası hüküm sürmüştür. Fırtına 2 gün sürmüştür. 7 ölü, 100 yaralı vardır.

Kont Teleki bu akşam Budapeşte'ye dönüyor

Roma 28 — Macar Başvekili Kont Teleki bugün Papa tarafından kabul edilecek ve akşam Budapeşte'ye hareket edecektir.

Mecliste

Kabul edilen ve ruznameye alınan lâyiha

Ankara 27 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün Refet Canitez'in riyasetinde toplanarak Devlet Havayolları bütçesinde 3500, Vakıflar umum müdürlüğü bütçesinde 8350 lira münakale yapılmasına ait kanun lâyihasını tasvip etmiş, gay kanun lâyihasını da ikinci müzakeresini yaparak kabul etmiştir.

Meclis havai münakalâta kullanılan mahrukat ve yağların resimlerden muaf tutulmasına dair Londrada imza edilen mukavelenin tasdikine ait kanun lâyihasının birinci müzakeresini yaparak cuma günü toplanmak üzere dağılmıştır.

Ankara 27 (Telefonla) — Yedek subay ve askeri memurlar kanununa, yedek subayların staj müddetleri, askeri tip ve baytar fakülteleri talebelerinin yedek subay okullarında talim görmeleri hakkındaki maddelere birer fıkra eklenmesine dair olan kanun lâyihası Meclis ruznamesine alınmıştır.

Ankara 27 (Telefonla) — Ankarada inşa edilmekte olan yeni hukuk fakültesi binası inşaatının ikmali için Nafia Vekâletine daha iki yüz bin küsur liralık tahhüde girişimi salâhiyetini veren kanun lâyihası Meclis ruznamesine alınmıştır. Bu bina için şimdiye kadar 794.000 lira harcanmıştır.

Hariciye Vekâleti umumî kâtibi geliyor

Hariciye Vekâleti umumî kâtibi B. Numan Menemencioğlu bugün saat on ikide «Aksu» vapur ile İzmirden şehrimize gelecektir. B. Numan Menemencioğlu şehrimizde bir hafta kalacaktır.

Yabancı dil

İmtihanları yapacak profesör ve doçentler seçildi

Ankara 27 (Telefonla) — Yabancı dil bilen memurların imtihanlarını yapmağa memur edilen profesör ve doçentler listesine; İstanbul üniversitesi profesörlerinden Halide Edib Adnan, Ragıp Hulusi, siyasal bilgiler okulu profesörlerinden Ercüment Ekrem Talu, Reşad Nuri Drago ve Ankara dil tarih ve coğrafya fakültesi profesörlerinden Ştoyer-goldun ithalleri Vekiller Heyetince kararlaştırılmıştır.

Ticaret Vekili bugün radyoda tütüncülere hitap edecek

Ankara 27 (A.A.) — Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu yarın akşam saat 19,15 de radyoda «Tütün müstahsilleri-ne istihsal kredisinde gösterilecek kolaylıklar» mevzuu üzerinde bir hitabede bulunacaktır.

Kasa hırsızlığı muhakemesi

Kasadan 3800 lira çalmaktan suçlu bir muhasebeci muhakeme ediliyor

BeYOğlu cümümüşud asliye mahkemesinde dün gece saat yirmi iki otuza kadar devam eden bir kasa hırsızlığı muhakemesi olmuştur. Suçlular Galatada Elektron şirketi muhasebecisi Rıza ile hemşiresi Salihadır. Rıza, şirket kassasının veznedardan başka bir de kendisinde sakladığı anahtarla kasadan üç bin sekiz yüz lira çalmaktan, hemşiresi de bu parayı bilerek evinde saklamaktan suçlu bulunmaktadırlar.

Rıza, hâkim tarafından yapılan sorgusunda; bu işi veznedarı korkutmak maksadile şaka olsun diye yaptığını, hemşiresi Salihada ağabeyinin getirdiği ve para paketi olduğunu sonradan gördüğü bir paketi sakladığını iddia etmiştir.

Bu hadise etrafında mahkeme sekiz şahid dinlemiş ve gece vakit çok ilerlemiş olduğundan muhakemenin devamını bugüne bırakmıştır.

Yaz havası

Dün termotere 22 dereceye kadar çıktı

İstanbullular baharın bu sene bir türlü gelmediğinden şikâyet ederlerken dün günde birdenbire bir yaz havası başladı. Hararet sabahtan itibaren yavaş yavaş yükseldi ve öğleden sonra 22 dereceyi buldu. Sokaklarda açık renk pardesüleri gezenler, hattâ paltosuz dolanlar görülmüyordu. Kahvehanelerin müstahşirleri bahçelerde oturma-yı tercih ediyorlardı.

Fakat hararetin böyle birdenbire yükselmesine aldanmamalı! Dün hava lodostu. Fazla sıcak bundan ileri geliyordu. Henüz yaz gelmemiştir. Hava poyraza çevirince ortalık derhal soğuyacağından paltosuzların nezleye yakalanmaları ihtimali vardır.

Amerika müttefiklere kredi açacak mı?

Amerikada bu hususta bir cereyan baş gösterdiği bildiriliyor

Newyork 27 (A.A.) — Amerikaya harp borçlarını ödemiye muharip devletlere kredi açılmasını meneden Johnson kanununa rağmen Amerika'nın müttefiklere mali yardımında bulunması muhtemel olduğunu «Journal of Commerce»in Vasington muhabiri bildiriyor.

Muhabir, müttefiklerin kendilerine kredi açılması için Amerikayı tazyik etmeleri beklenmemekte ise de Amerikan tüccarları ile giçilerinin böyle bir teşebbüste bulunmaları melhuz olduğunu kaydeylemektedir. Bunlar, Fransız ve İngiliz piyasalarının muhafazasına yardım etmesini Vasington hükümetinden isteyeceklerdir.

Gazete, müttefiklerin bedellerini peşinen ödiyerek malzeme satın almağa devam edebilmek için bazı fazla mübayaalardan vaz geçmek mecburiyetinde kaldıklarını kaydettikten sonra netice olarak şöyle demektedir:

«Amerika müttefiklerin harbi kazanmalarını istiyorsa, bazı fedakârlıklara katlanmadan kâr temin etmeği düşünmemelidir.»

Müttefiklere tayyare satışı

Vasington 27 (A.A.) — Almanyada yapılan tayyarelerin sayısı hakkında teressüh eden haberler Birleşik Amerika tarafından müttefiklere yapılan tayyare satışlarında bir tebeddül vukua getirmiştir. Amerika, müttefiklere, fazla olarak gizli adı verilen modelde tayyareler satacağıdır.

Bazı resmi mahafil, Almanların halen ayda 3000 tayyare imal ettiklerini, bu miktarı çok çabuk artırarak, yakında, evvelce tahmin edildiği gibi ayda 6000 tayyare yapacaklarını zannetmektedirler. Bazı mütehasşisler bu miktarın fazla mübalâğalı olduğu mütalâasında iseler de, bu rakamlar Birleşik Amerikayı teşvik ve müttefiklerin kuvvetlerini tanzim etmeğe sevkedecek gibi görünmektedir.

Bugün dünyada, 46 tip tayyare mevcut olduğu söylenmektedir. İngilterede yapılan en iyi tayyarelerin yalnız Amerikan avcı tayyareleriyle kıyas edilebileceğine dair olan bazı Avrupalı mütehasşislerin fikri müttefikleri herhalde memnun edecektir.

İngiliz torpidoları Alman vapurları peşinde

Torpidolar Norveç karasularına girip çıkmağa başlamışlar

Oslo 27 — Oslo'ya gelen haberlere göre İngiliz torpido muhripleri Norveç kara sularına girmekte ve buradaki gemileri tedkik etmektedirler. Üç gündenberi muhtelif noktalarda İngiliz torpido muhripleri görülmüştür. İngilizlerin Norveç kara sularını takiben Almanyaya giden vapurları aradıkları anlaşılmaktadır.

Paris 27 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Parisin akşam gazetelerinden biri, gayri resmî şekilde neşrettiği bir yazıda, müttefiklerin, Norveç suları bitarafına hürmet etmemekte kendilerini haklı gördüklerini söylemektedir.

Bu hususta salâhiyetli bir makamdan hiç bir beyanatta bulunulmamıştır.

Fin Kabinesi istifa etti

Yeni Kabineyi gene B. Rytî teşkil etti

Helsinki 27 (A.A.) — Finlandiya hükümeti, bugün öğleden sonra istifasını vermiştir. Kabineyi teşkile B. Rytî memur edilmiş ve kabine şu şekilde teşekkül etmiştir:

Başvekîl: Rytî, Hariciye Nazırı: Witting, Adliye Nazırı: Lehtonen, Dahiliye Nazırı: Baron von Born, Emniyeti umumiye Nazırı: Tanner, Müdafaa Nazırı: Binbaşı Walden, Maliye Nazırı: Pakkulu.

Peynir ihracatı

Ankara 27 (Telefonla) — Her nevi peynirlerin lisansa tabî tutularak ihracına müsaade olunması hakkındaki Vekiller Heyeti kararnamesi bugünkü Resmî Gazetede neşrolunmuştur.

Yunanistanın teşekkürü

Ankara 27 (A.A.) — Yunan büyük elçisi ekselâns Refael Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlunu ziyaret ederek Yunan istiklâlinin yıldönümü münasebetile yapılan tebrikâta, hükümetinin teşekkürlerini ibrâğ eylemiştir.

Bir taka battı

Bu sabah, rihtimde bulunan İzmir vapurunun bordasında, vapurdan demir yüklemekte olan bir takaya, vinçten fırlayan büyük bir demir balyesi düşmüş, bu suretle taka delinerek batmıştır. İnsanca zayıat olmamıştır.

General Weygandın Şark ordusu

İngiliz - Fransız - Türk paktı bu ordunun kuvvetini arttırmıştır

Beyrut 27 (A.A.) — Asya cephesinde tedkikat yapan muharrir Jerome ve Jean Tharaud «Paris Solr» gazetesinde general Weygand'ın kumandan bulundığı Şark ordusunu tasvir ediyorlar.

Rus ve Alman matbuatının istihza ve endişe ile mevzuubahis ettikleri ordu, birinci sınıf unsurlardan mürekkeptir. Bu unsurlar her tarafa müdahalede bulunabilecek bir tarzda yerleştirilmişlerdir. Bu ordu Balkan milletleri arasında hiç değilse Yunanistan ve Romanya kadar bir rol oynamaktadır.

İngiliz - Fransız - Türk paktı, — ki bu teşebbüs dâhi Atatürk'ün eseridir — İngiltere ve Fransanın teşkil ettikleri Şark ordusunun kuvvetini azim derecede arttırmıştır. Bu ordu modern ve kuvvetli malzeme ile teçhiz edilmiş bulunmaktadır.

Bir Fransız torpidosunda infilâk

Paris 27 (A.A.) — Bahriye Nezareti bir limanda bulunan La Raillev torpidosunda bir infilâk vuku bulduğunu haber vermektedir. Yedi ölü vardır ve bir kaç kişi de kaybolmuştur.

AKŞAMDAN AKŞAMA

“Mesele,, çıkarayım derken...”

Son Posta refikimizin «Meseleler» serlevhalı bir sütunu var. Bunu doldurmak müşkül şey! Çünkü hergün «Mesele çıkarayım!» derken çam devirmek de kabil.

Netekim bu sefer öyle olmuş.

Asıl mevzuu girmeden evvel bizdeki gazetecilik mesleğinin şu kötü itiyadını tenkit edeyim. Son Posta'nın yazısına nasıl bir cümleyle başladığına bakınız:

«Muharrir Vâlâ Nureddin'in bir gazetede çıkan fıkrası şöyle bitmektedir:»

«Bir gazetede!»

Yani «Akşam» ismini ağzına almıyor. Olur a: Belki reklâm yapar maazallah! Bu kelimeyi okuyunca «Vay! Böyle bir gazete varmış!» diye öğrenip kendi karileri gülül gülül bize akar!!

İşte biz — zaten riayet etmediğimiz bu hasis esnaf zihniyetine bir tekme daha vurmak için — yukarıdaki iki defadan maada Son Postanın ismini bir daha anıyorduk. Aşağıda tekrarlayacağımız da cabası...

Gelelim asıl mevzuu:

İsmail Saip hoca diye bir zat vefat etti. Kendisinin kim olduğunu, Son Posta refikimiz, gene bizim gazetede infişar eden bir yazı ile karilerine tanıtır. Doktor Adnan Akşamda bu bibliyografik evsafını tarif ederken şöyle demektedir:

«Eğer yazmak için hevesi olsaydı bütün müstesrikler âleminde bugün elden ele dolaşan Brockelmann'ın Arap bibliyografyası kadar mühim bir eser yazabilirdi.»

Bense, — kimsenin ismini tasrih etmeksizin; bizde mevcut kitapsız, notsuz, şarkvari «Ayaklı kitaphane» ülemayı kırımın hepsini birden istihdaf ederek ve artık bu tarz âlimler yerine metodluların ve manevi zürriyetlilerin zuhurunu temenni ederek — :

« — Eser yazmadan, öğrendiklerini ahfada yadigar bırakmadan ölmek cemiyetin hakkını vermemektir. Aldığı parayı iade etmemekle hunun farkı yok gibidir!» demiştim.

Tekrarhyorum: Ne bir şahsiyetin ismini zikrettim; ne de kimseye bir telmihde bulundum.

Fakat Son Postanın mesele çıkarmak vazifesile mükellef meçhul muharriri birinci sahifeye istinsah ettiği bu satırların hemen altına şöyle diyor:

«Bu yazıda mevzuubahis olan zat geçenlerde vefat eden eski Darülfünun müderrisi İsmail Saip hocadır.»

Eğer doğrudan doğruya hedefim o olsaydı yazardım. Ben umumi mahiyetteki bir hastalığıma parmağımı dokurdurdum. Şayet Son Posta refikimiz, müdafaa etmek istediği zatın evsafını benim şumullü tenkidime uygun bulduysa kabahat bende değildir. Çift sütun serlevhada «Bizi dünya ayıplayacaktır! Büyük ilim adamlarımızı yaşadıkları müddetçe takdir etmiyoruz, bari ölümlerinden sonra takdir etmiyelim!» diyor.

«Üzür...» tavsiyesi bambaşka şeydir. Dedikoduların önlemek içindir. Vefatından sonra bir şahsiyetin müsbet veya menfi hususiyetlerinden gazete sütununda bahsetmek ise bütün dünyada cari âdetler arasındadır. Maamafih ben bunu dahi yapmış değilim.

Âmmenin hürmet ettiği, bense şahsen tanımadığım bir merhumu «tekdi» etmem, terbiyeme, ananeme muhaliftir.

ŞEHİR HABERLERİ

Taşdelen ve Defneli suları

Evkaf, bunlardan daha fazla istifade için tedbir alıyor

Evkaf idaresi, birkaç sene evvel Taşdelen ve Defneli sularının membarında yeni tesisat yapmış ve el dokunulmaksızın membadan alınan suyu kapalı kaplarla satmağı temin etmişti. Maamafih yapılan bu ıslahata rağmen, bu sulardan lâıyık ve hile istifade edilmediği görüldüğünden, Evkaf idaresi, aksaklıkları düzeltmek için yeni tedbirler almağı muvafık görmüştür.

Yirmi dört saat içinde Taşdelen membarından 70, Defneli membarından da 18 ton su akmaktadır. Fakat bu miktarın Taşdelen membarına ait 20 tonundan, Defnelinin de yarısından istifade edilememektedir. Evkaf idaresinin elinde kâfi derecede vesait olmadığından, suyun istifade edilmesini bu kısmı bu suretle boşuna akıp gidiyor.

Şu halde Evkaf idaresi, her yirmi dört saat içinde piyasaya altmış tona yakın bir su sevkedebiliyor. Bu sular membarlardan damacanalara şehre getirildikten sonra Evkafın Çarşıkapıda, Bahçekapıda ve Galatada Mehmed Alipaşa hanındaki depolarına nakledilmekte, ve buradan da tâli depolar, bayilere gönderilmektedir. Bu su İstanbulda satıldığı gibi, kısmen de Ankarada sarfedilmektedir. Limanımızda vapurlarda Taşdelen namı altında su satıldığı halde, Evkaf idaresi, bu vapurlara su vermeyecektir. Bu itibarla bu gibi yerlerde satılan Taşdelen sularının başka su olduğu fleri sürülmektedir.

Evkaf idaresi, Taşdelen ve Defneli sularına hile karıştırmamasını temin etmek için bu suların manatlar yerlerine V. T. D. markasının konulmasını kabul etmiş ve bu markayı da İktisad Vekâletine tasdik ettirmişti. Marka, alüminyum şişelerin kapaklarında ve büyük damacanalarda bulunmaktadır. Bazı bayiler de hakiki Taşdelen ve Defneli suyu dolu bir kap alarak muhteviyatı boşaltıldıktan sonra alelade bir su doldurarak tekrar piyasaya sürmektedirler.

Bu suretle Taşdelen ve Defneli sularının sahteleri çoğalmıştır. Evkaf idaresi, bu su sahtekârlığının men'i için vaktile Belediye müraacaat etmiş, fakat şimdiye kadar müsbet hiçbir netice alınmamıştır. Evkaf, takibatın şiddetlenmesini yeniden Belediye isteyecektir. Diğer taraftan Evkaf, bu iki suyun miktarını çoğaltmak için membarlarda dört bina inşa etmeğe karar vermiştir.

Harice işliyen Türk vapurları

Fransızlara kiralanan beş vapur seferlerine devam edecek

Liman reisiğinde toplanan muhtelit komisyon, hâlen cenebi sularında seferde bulunan 10 Türk vapurunun vaziyetini tedkik etmiş, verdiği kararı Münakalat Vekâletinin tasdikine arzylemiştir.

Haber aldığımız göre komisyon, 6 ay müddetle ve kontratla Fransızlara kiralanan 5 vapur hakkındaki seferlere devam kararı vermiştir. Esasen mukavele müddetinin yarısı bittiğinden, komisyonun, Türk armatörlerinin zarar ve ziyana girmemelerini göz önünde tutarak bu kararı verdiği anlaşılmaktadır. Mukaveleyi temdid ve yeniden mukavele yapmak salâhiyeti, kararname mucibince, komisyona aittir.

İthalât limited şirketleri birlik haline konacak

İthalât limited şirketlerinin İthalât birlikleri haline konulması kararlaştırılmıştır. Bu husustaki muamelât henüz tamamlanmamakla beraber, İthalât birliklerinin vaziyetini ve bütçelerini hazırlamak üzere 12 kişilik bir heyet seçilmiştir. Heyet dün Teşkilâtlandırma müdürü B. Hakkı Nezihi'nin reisiği altında toplanarak tedkiklerde bulunmuştur. B. Hakkı Nezihi dün akşamki ekspresle Ankara'ya gitmiştir.

Yangın değilmiş

Üsküdar'da Atlatamışında Bostan sokasında bir evde oturan bayan Huriye, ot menderleri içindeki eski otları yenilerle değiştirmiş, bu eski otları da bahçenin ortasına yığarak bir kibritle tutuşturmuştur.

Bu alev yığını kule gördüğü cihetle Üsküdar itfaiyesini haberdar etmiş, derhal bir grup, ateş olan yere gitmişse de meselenin mahiyeti anlaşılmıştır.

Evvelki gece Balatta Levinin benzin deposunda bir teneke parlamak suretile yangın çıkmış, derhal yetişen itfaiye tarafından söndürülmüştür.

Bu bahsin gazete sütunlarına bu şekilde — isimle cisimle — dökmemesinin manevi mesuliyetini «mesele» çıkarmak isteyenlere iade ederim.

(Vâ - Nû)

Açık muhabere:

Bayan Nermin'e — Diyorsunuz ki: «Bej çorapları siyah tire ile dikmek, makalenizde yazdığınız gibi, bir nişanın bozulmasına vesile olabilir! Bunu ben de tasdik ediyorum! Fakat yazınızın sonunda şahtaki kepeklerin de medeniyetsizlik olduğunu yazıyorsunuz. Birkaç doktor ilacı ve duyduğum her şey yaptığım halde bir türlü çare bulamadım. Şüphesiz sizden ilaç istemiyorum. Fakat diğer inceliklere dikkat edip de yalnız başındaki kepeklerle gezersen gene de medeniyetsiz mi sayılırım?»

Cevap: Bu mevzuu karşı bu derece alâka gösterişiniz bilâkis medeniyetli olduğunuzu isbat eder. Maamafih kepeğe çare olmadığınız kabul edemiyorum. Katranlı — kürtülü sabunu tecrübe ettiniz mi? — V. N.

Karilerimizin mektupları

Karaköy meydanında ufak bir değişiklik yapılamaz mı?

Karaköyde tramvayların Beyoğlu istikametinden gelip de Karaköydeki işaret memurunun tam karşısına tesadüf eden tramvay beklemeye yerinden tramvay arabaları hareket ettikten sonra köşeyi dönmek için o kadar dar ki tramvay arabaları oradan geçerken halk âdeti birbirini ezerek ve iterek arabaların çarpımasına ve altında kalmamağa çalısmaktadır. Tam köşede bulunan dükkân camekânlarının yalnız köşeye gelen kısmı bir iki metre geri aldurtularak halkın oradan biraz daha serbes ve birbirini itip kakkmadan geçmesi acaba temin ettirilemez mi?

F. Ali

İhtikâra karşı

Ticaret müdürü kahve ve çay tacirleriyle görüştü

Ticaret müdürü B. Avni Sakman dün sabah kahve ve çay tacirlerini Ticaret müdürlüğüne çağırarak kendileriyle hasbihalde bulunmuştur. Müdür, tacirlere, vergilere yapılacak zamlar haber alınır alınmaz, içlerinden bazılarının ellerindeki malları ikinci, üçüncü ellere devrettiklerinin haber alındığını, bunun ise, millî iktisadi koruma hükümlerinin tatbikini icab ettirdiğini, bundan böyle her metanın ikinci ve üçüncü ellerinden de beyanname isteneceğini söyleyerek nazarı dikkati celbetmiştir.

Tacirler, içlerinden kimsenin, böyle bir harekette bulunmasına imkân olmadığı cevabını vermişlerdir. Alâkadar makamlar, her zaman olduğu gibi, bugünlerde de sepevsi yere flat yükseltilecek karşı açtıkları mücadelede devam etmekteydiler. Diğer taraftan, İhtikâr komisyonu da dün öğleden sonra Ticaret müdürlüğünde toplanmıştır.

Bakırköy hastanesinde ölen cüzamlı

Evvelki gün Bakırköy akıl hastanesinin cüzamlılar koğuşunda bir adam boynundan ustura ile kesilmiş bir halde ölü olarak bulunmuştu. Bu vaka etrafında yapılan tahkikat ikmal edilmiştir. Ölü bulunan Ahmed Emin, akıl hastanesinin birkaç yüz metre uzağında bulunan cüzamlılar koğuşunda hastabakıcı olarak bulunmaktadır. Ahmed Emin de kısmen cüzam illetine müptelâ bulunmaktadır. Ahmed, arada sırada traş olmak üzere kullandığı usturasını daima yastığının altında saklamaktadır. Evvelki gece tekrar traş olan Ahmed, bilâhare usturasını gene getirerek acele ile yastığının üst kılıfı aralığına sokmuş, kendisi de yatağa girince, her nasılsa açık kalmış olan ustura Ahmedin şahdamarını isabet ederek kısa bir zamanda ölümlünü intaç etmiştir. Ahmedin cesedinin gömülmesine izin verilmiştir.

Pasif korunma tecrübeleri

Dün de Kadıköyünde tecrübeler yapıldı

Elektrik idaresi tarafından, şehrimizdeki bütün elektrik müesseselerinde tatbikine karar verilen pasif korunma tecrübeleri dün Kadıköyde bir merkezde, diğeri de Mühürdar caddesindeki binalarında olmak üzere iki yerde yapılmıştır.

Kadıköyde kaymakamlık binası karşısında Elektrik idaresi merkezinde yapılan tecrübe, şef B. Seyfeddin tarafından idare edilmiş, mefruz bir düşman hava taarruzu esnasında atılan bir tahrir, bir yangın, bir de zehirli gaz bombalarına karşı alınması icab eden tedbirler muvaffakiyetle alınmıştır.

Tahrir bombası atıldığı sırada yaralanan bir işçi derhal sıhhi teşkilât tarafından tedavi altına alınmış, bu sırada çıkan yangın da etrafa sirayetine mahal verilmeden olduğu yerde söndürülmüştür.

Kadıköyde Mühürdar caddesinde Elektrik idaresi şubesinde şef B. Ekrem'in idaresinde yapılan aynı şekildeki tecrübeler de muvaffakiyetle ikmal edilmiştir.

Bu tecrübelerden Kadıköydeki saat on bire on kala başlamış, on biri yirmi geçe bitmiş, Mühürdardaki de dokuz buçuktan ona kadar devam etmiştir.

Bugün saat dokuz buçukta Aksaray tramvay ve elektrik deposunda, on birde Elektrik idaresinin Beyazıt'taki santralında, saat on dörtte Şişli, on altıda Beşiktaş tramvay depolarında, cuma günü dokuz buçukta Ayas-yaspaşa, on birde Galatada Hoca ana elektrik santrallerinde, son olarak da cumartesi günü saat onda Silâhtarğa elektrik fabrikasında aynı mahiyette pasif korunma tecrübeleri yapılacaktır.

Kömür satışı için hazırlık

Kok kömürü işlerini tanzim etmek üzere şehrimize gelen Eti Bank müessesili B. Macid dün şehrimizdeki gazhaneleri tedkik etmiştir.

Eti Bank yeni depolar tesis edecektir. Ancak vaktile kömür edinen diğer depolar konulacak yeni fiatê göre eyülünden sonra da kömür satışı yapabileceklerdir. Banka, tâli mahiyette olarak şehrimizde yirmi kadar depo açacaktır.

İngiltereye yumurta sevkı

İngiltereye yumurta sevkıyatı devam etmektedir. Yeniden bazı firmaların kontratları imzalandıkları haber verilmiştir. Satıcılar, evvelce 45 liradan sattıkları 1440 adedli büyük yumurta sandıklarının, İngiltereye 31 liraya verilmesinden mütevellel zararları, yumurtaların gram ve cinslerini değiştirmek suretile maliyetten yapılacak tasarrufla telâfiye çalışmaktadırlar. Nizamname mucibince, bu gibi sandıklara girecek her yumurtanın 50 gramdan ufak olmaması icab etmekte, aksi takdirde başka bir tip damgası vurulmaktadır.

Yumurtacıların, yumurta sandıklarına daha küçük yumurta karıştırmaları, mütefekkil piyasasında fena bir tesir yapacağından, alâkadarlar takibata girişmişlerdir.

Diğer taraftan, Vekâletten gelen bir emirde, İngiltereye satılan yumurta fiyatlarını 45 liradan 31 liraya kimin düşürdüğünün tahkik ettirilmesi bildirilmiştir.

İSTANBUL HAYATI

Ben, pes dedim!

Allah cümlelerini bağışlasın; eski bir dostumun oğlu yetişmiş, askerliğini bitirmiş, ekmek sahibi olmuş, şimdi... Gerisi malûm işte... Hayırlı bir kısmet bulup baş göz etmek, mürüvvetini görmek istiyorlarmış. Dostum yana yakula anlatıyor:

— Annesile elele verdik. İstanbul kazan oldu, biz kepeç... İpini çekmediğimiz kız kapısı kalmadı. Her birinin bir noksanı çıktı. Armudun sapı var, elmanın çöpü, derken evvelki gün bir kızcağız sağlık verdiler. Bizim refika gidip baktı. Anlatışına bakılırsa gözüne kestirir gibi olmuş. Fakat, bir de fa da sen gör, diyorlar. Velâkin, ben bu işi yalnız beceremeyeceğim. Düşündüm, taşındım, aklıma sen geldin. Bu akşam yemekten sonra herhalde beraber gidip şu kızcağızı bir de biz görelim.

İsrar etti, yemekten kalkıp yola çıktık. Tramvaydan indikten sonra mahalle aralarında, eğri büğrü sokaklarda dolaş dolaş evi bulduk. Kapıyı açan hizmetçi kız bizi taş döşeli avluda bırakarak yukarıya fırladı. Üst katıtan sesler duyuluyor:

— Beyefendi... İki tane erkek misafiri geldi. Galiba, küçük hanım için görücüye geldiler.

— Yavaş konuş. Hadi, hanım abla-na söyle de giyinsin kuşansın, hazır olsun.

İkinci katta eski usul döşeli bir odaya girdik. Evin bayı ile hatır soruşurken, cenesinden alına kadar başörtü sarılı bayan da içeriye girdi, toptan bir, «Hoş geldiniz.» den sonra köşeye oturdu. Havadan, sudan bahse başladık. Ben:

— Bugün hava çok güzeldi.

Derken oda kapısı açıldı, elinde kahve tepsisile küçük bayan girdi ve, tepsiyi uzatıp önümüzde eğilerek:

— Sefa geldiniz efecem..

Dedikten sonra lâfa karıştı:

— Evet, bugün hava çok güzeldi.

Ben yünlütü entarimi çıkardığım gibi, iç fanilâsını da giymedim. İşte, bir gömlek, bir entari ile üşümiyorum.

Annesile habası seslerini kestiler. Bizim de ağız açmamıza vakit kalmıyor, küçük bayan yeni yolunmuş, kenarlarında cimbrz yaraları sırtan incecek kaşlarını oynatarak, ruj bulaşıkları avurtlarına doğru yayılmış dudaklarını bükerek, üst üste attığı bacaklarını sık sık değiştirerek durmadan konuştu. Portakalı tane ile almayıp sandıkla aldıklarını mı, dikizi dersine devam ederken hocasını akıl öğrettiğini mi istersiniz, şimdiye kadar ikinci mevki tramvaya adım atmadığını mı ararsınız, Şehzadebaşının bütün sinemalarında bu sene gösterilen filimlerin ve artistlerin isimlerini mi sorarsınız. Hele:

— İnsan mondren hayatı bilmelidir. Buna uymayanların, hâşâ huzurdan, hayvandan farkı yoktur.

Diye öyle bir dudak büküşü var ki... Küçük bayan, lâfı lâfa bağhyarak durmadan anlatırken babası mağrur bir eda ile bizi süzüyordu. Küçük bayan söyledi, biz dinledik, nihayet bin zorlukla veda edip çıktık. Kapının önünde dostum telaşa sordu:

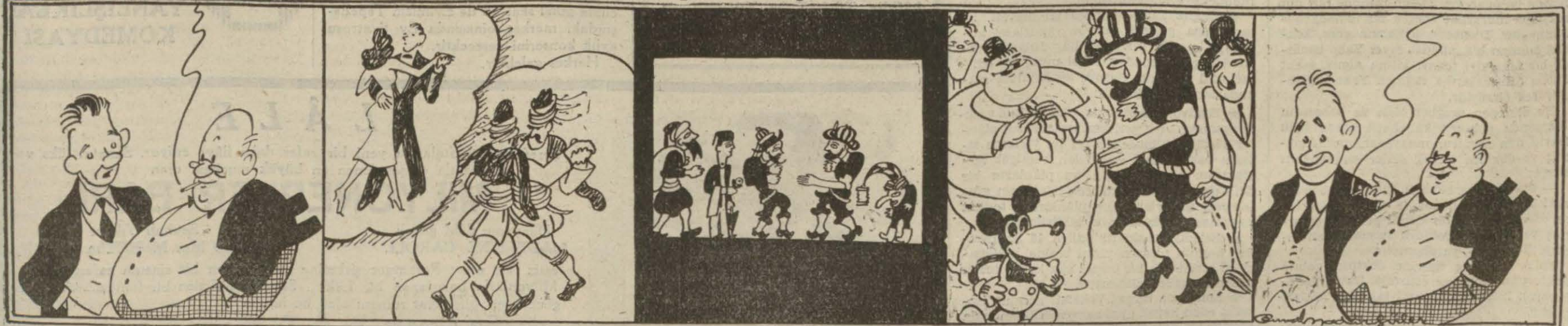
— Ne dersin?...

Gayri ihtiyari mırıldandım:

— Ben, pes dedim. Bilmem siz ne dersiniz?...

Cemal Refik

Bay Amcaya göre!..

— Yenilik güzel şeydir bay Amca, fakat esastan ve dört baştan yeni olmak şartile!..

.. Meselâ fokstrot her şeyle yenidir ve güzeldir. Fakat fokstrot gibi oynanan zeybek güzel değildir!..

... Bunun gibi bizim karagöz de küçük ibret perdesinde ve kendi takımı arasında güzeldir!..

... Büyütülüp etrafını Miki Mavslar, Lorel - Hardiler sardığı zaman güzel değildir!.. Halbuki onu büyütmeğe çalışanlar varmış!...

B. A. — Olabilir, fakat boyunun büyüdüğü nisbette kıymetinin küçüleceğini de hesaba katmak lâzım!...

Cumhuriyet gazetesi aleyhindeki davalar karara kaldı

B. Peyami Safa müdafaa sırasında söylediği sözlerin tahrif edildiğini iddia etti

Afroditi davası münasebetle Cumhuriyet gazetesinin muhtelif nübahalarında çıkan yazıların mahkeme kararına tesir edecek ve müddeiumumiye hakaret mahiyetinde olduğunu iddia ederek müddeiumumilik tarafından mezkûr gazete neşriyat müdürü B. Hikmet Münifli muharrir B. Peyami Safa, B. Salâhaddin Güngör, B. Mekki Said aleyhlerine açılan ve mahkeme tarafından tevhit edilen beş davaya dün aslıye altıncı ceza mahkemesinde devam edilmiştir. Bu celsede gazete neşriyat müdürünün ve muharrirlerin vekilleri B. İrfan Emin ve Suad Kant müdafaalarını yaparak davaları teghîh etmişlerdir.

B. Suad Ziya Kant davaları birer birer izah ederek dava mevzuu olan yazıların hiçbirinde kendilerine isnat olunan suçun sabit olmadığını söylemiş, müekkillerinin beraetini istemiştir. B. İrfan Emin de davasını izah ettikten sonra 1910 ve 1911 senelerinde intişar eden 9 nüsha «Cem» mecmuasını mahkemeye vererek ve bu mecmualarda o zaman hükümet ricali aleyhine birçok yazılar yazılıp karikatürler neşredildiği halde kimse aleyhine dava açılmadığını, bugünkü Atatürk devrinde ise matbuat hürriyetinin daha geniş olduğunu ve tenkit mahiyetinde olan yazılarından dolayı müekkillerine suç isnat olunamayacağını anlattı ve beraet kararını beklediğini söyledi.

Bunun üzerine müddeiumumî muavini B. Mahir söz alarak gerek B. Peyami Safanın geçen celsedeki ve gerekse avukatların bu celsedeki müdafaalarına cevap verdi. Buna karşı ne diyeceği sorulan B. Peyami Safa kalktı ve:

— Dava mevzuu olan; «Davacı biziz» başlıklı yazının birinci fıkrasında beş, ortada bir fikir davası mevzuubahs olduğunu söyledim. Bunda hakaret yoktur ki, kâsd aransın. Müddeiumumînin sözlerine hayret ettim. Sanien, müddeiumumî muavini geçen celsede müdafaama esasında söylediğim sözleri tahrif etmiştir. Ben, matbuat tahakkümü etti de ne oldu? Müddeiumumî B. Hikmet Onat hâlâ yerinde duruyor ve hâlâ muharrirler aleyhine dava üstüne dava açıyor, dedim. Yine müddeiumumî muavini, Atatürkün meşhur vecizesini de tahrif etmiştir. Atatürk, «Matbuat hürriyetinden mütevellid mahzurlar yine matbuat hürriyetiyle telâfi edilebilir.» demişlerdir. Bu sözde murakabe meselesi mevzuubahs olamaz. Bunda, matbuat hürriyeti ne kadar genişlerse o kadar faydalı olur, denilmek istenmiştir. Her nedense B. müddeiumumî gerek Atatürkün vecizelerini, gerek benim sözlerimi anlamakta ve aynen tekrarlamakta tefâfül etmiştir, dedi.

Müddeiumumî muavini B. Mahir buna karşılık:

— Ben Atatürkün vecizelerini tahrif etmedim. Belki yanlış söylemiş olabilirim. Çünkü ben hafızı kütüp değilim. Atatürkün bu vecizelerinden, matbuatın kendi kendisini murakabe etmesi manası çıkar. B. Peyami Safanın şahsı için de «zavallı» demedim, hukuktaki fikirleri zavallıdır demek istedim, cevabını verdi.

Mahkeme evrakı tetkik ederek kararını vermek üzere muhakemeyi nisanın sekizinci pazartesi gününe bıraktı.

Tatlıcının katili mahkeme cinayeti itiraf etti

Abdülkadir yumrukla yere düşürdüğünü fakat öldüğünü sonradan duyduğunu söyledi

Geçenlerde bir gece Şehzadebağında Abdi Şan isimli tatlıcı dükkânında bu dükkânın sahibi Şamlı Abdülkadir boğarak öldüren arabacı Hacı Molla hakkındaki tahkikat ikmal edilerek dün kendisi adliyeyle teslim edilmiş ve Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilmiştir. Maznun Hacı Molla, hâkim huzurunda suçunu itiraf ederek cinayeti şöyle anlatmıştır:

«Sabri adındaki gençle birkaç seneberi beraber oturuyorduk. Vaka gecesi Sabri ile Hayri adındaki bir arkadaş ve ben bir kahvede otururken çocuklar dışarıya çıktılar, biraz sonra ben de gidip kendilerini Abdülkadirin tatlıcı dükkânında buldum. Abdülkadir, bir daha Sabriyi dükkânına sokmamasını tenbih ettim. O gece kahvede dört şişe yirmi birlik rakı içmiştik. Tatlıcı dükkânından Sabriyi alıp çıktım, Beyazıtta Soğanaga civarında yattığım ahırın üzerindeki odaya gitmeğe karar verdik. Sabri ekmeğe alıp gelmek üzere ayrıldı.

Odamda bir saat kadar beklediğim halde gelmeyince tekrar çıkıp aradım ve tatlıcı dükkânına giderek kapiya ayayla vurdum. Dükkancı Abdülkadir kapiyi açarak ne istediğini sordu. Sab-

riyi aradığımı söyleyince; «Burada yok.» dedi. Ben içeriye girip arayacağımı söyledim. Abdülkadir mani olmak istedi. Dükkânın içinde itişti ve Abdülkadir omuzlarından sarsarak yere düşürdüm. Ben Sabriyi aramak üzere üst kata çıkarken Abdülkadir yerden kalkarak arkamdan yetişti ve merdivenden çıkma mani olmağa kalkıştı. Ben de göğsüne bir yumruk vurdum. Abdülkadir dükkânın döşeme taşları üzerine düştü ve bir daha kalkmadı.

O sırada Sabri de dükkânın üstündeki odadan inerek yerde yatan Abdülkadirin üzerinden atlayıp kapının yanında bekledi. Ben Abdülkadir sırtına alıp odasına çıkarak yatağına yatırdım ve yorganını örttüm. Bu sırada Abdülkadir yaşıyordu. Bana; «Ne yaptın bana?» dedi. Bir şey yapmadım, diyerek Sabri ile beraber dükkândan çıkıp gittim. Ertesi akşam Abdülkadirin öldüğünü bana Sabri söyledi. Abdülkadirin parasını da almadım.»

Mahkeme, Hacı Mollanın tevkifine karar vererek kendisini tevkifhaneye göndermiş ve evrakı ait olduğu mahkemeye verilmeğe üzere müddeiumumiliğe iade etmiştir.

Küçük Haberler

★ Vatman Bürhanın idaresindeki Edirne kapı - Sirkeci Tramvayı ile şoför Lütfi'nin idaresindeki taksi Çarşıkapıda yekdiğerle çarpışmışlar, otomobil hasara uğramış, bu sırada tramvay münakalatı da bir müddet sekteye uğramıştır.

Vatman Muharrem'in idaresindeki Harbiye - Fatih tramvaylı, şoför Nurin'in idaresindeki taksi de Beyoğlunda Tokatlıyan önünde birbirleriyle çarpışmışlar, her ikisi de hasara uğramıştır.

★ Galatada Hendek civarında muayenehanesi bulunan Dr. Ateğö isminde biri dün zabıtaya müracaat ederek bir iddia bu- lundum. Doktorun iddiasına göre, kendisi bundan bir müddet evvel Yako isminde bir Museviyi tedavi altına almış, fakat bütün çalışmalarına rağmen Yako iyileşemiyerek ölmüştür.

Bu ölümden muğber olan ve babasının ölümünde doktoru kabahatli gören oğlu David, dün doktorun muayenehanesine gelmiş ve doktora birçok sözler sarfettikten sonra:

— Madem sen babamı öldürdün, ben de seni öldüreyim! demiş ve elini arka cebine atarak büyük bir demir keçecek çıkarmış ve bununla doktoru başından ehemmiyetli surette yaralamıştır.

Pollis, bu iddia üzerine doktoru, zabıta doktoruna muayene ettirmiş, David yakalanarak hakkında kanuni takibata başlanmıştır.

★ Şoför Osmanın idaresinde ve İnhisar- lara ait bir kamyon, Galata Balıkpazarın- da manevra yapmakta iken Alyon isminde birine ait dükkâna çarparak camlarını kırmıştır.

★ Piyasada matbaa, yazı ve defter işle- rinde kullanılan birinci ve ikinci hamur kâğıt buhranı başladığı, Ticaret müdürlü- ğüne haber verilmiştir. Yapılan tahkikat- ta, iddianın doğru olduğu meydana çıkarıl- mıştır. Meselede kâsd olup olmadığı araş- tırılmaktadır.

★ Cumhuriyet Merkez bankası, Türk - İtalyan kliring hesaplarını tedkik ederek İtalyanın hâlen alacaklı vaziyette olduğu neticesine varmış, esah bir tasfiye yapı- lmağa üzere İtalyan kliring tediyaatını 15 gün müddetle tehir etmiştir.

★ Sağlık zabıtası müşavere heyeti, il- manımıza gelecek ecnebi vapurlara ku- manya olarak verilecek hayvanların riht- mından çıkarılmadan evvel muayene edil- melerini lüzumlu görmüş ve keyfiyet alâ- kâdarlara bildirilmiştir.

★ Tiyatro, bar, sinema, otel ve sair umu- ma mahsus açık yerlerin inşasına ait plân- lar tasdik edilmeden evvel bu yerlerde it- faleye bakımından icab eden emniyet ter- tibatının alınması için bu plânların bir defa da itfalyeçe görölerek itfalyenin gös- tereceği tedbirlere göre plânların tadilat yapılması alâkâdarlara bildirilmiştir.

★ Belediye sipariş edilen 16 kamyon- dan beşinin nisanın yirmi beşine, müteba- ki on birinin de bir buçuk aya kadar teslim edileceği haber alınmıştır.

★ Londrada Ziraat Vekâleti namına ha- reket eden heyet, aynı zamanda İstanbulda kurulacak süt fabrikaları için de İngiliz firmalarla temasa başlamıştır. Bu te- maslar neticesinde İngiliz firmalarından birle yapılacak anlaşmadan sonra şehri- mizde yeni süt fabrikaları kurulacaktır.

Ankara Borsası

27 Mart 1940

Kapanış	
1 Sterlin	8.20
100 Dolar	148.—
100 Frank	2.9429
100 Lîret	7.4276
100 İsviçre Fr.	83.1741
100 Florin	68.8275
100 Raymark	—
100 Belga	25.1775
100 Drahmi	0.9825
100 Léva	1.71
100 Çekoslovak Kz	—
100 Pezeta	13.4375
100 Zloti	—
100 Pengo	25.2175
100 Ley	0.82
100 Dinar	3.3125
100 Yen	33.1560
100 İsviç Fr.	30.77
100 Ruble	—
ESHAM VE TAHVİLÂT	
Ergani-	20.01
1938 % 5 ikramiyeli	19.83
Sivas - Erzurum 5	19.49
Sivas - Erzurum 6	19.50

Beyazıtta yeni

MARMARA

Hususi cihazlarla daimî filtre edilen temiz havalı muhteşem salonlarında senenin en nefis filmlerini temaza ediniz.

Bugün matinelere- den itibaren yeni program

Senenin en nefis san'at bediisi olan MARTEN

SANTAL BIRAKILMIŞ KIZLAR

ANDRE LUGE'nin AYRICA: Dünyayı titretmiş bir cinayet filmi Meşhur

ÇİNLİ POLİS ŞARLI ŞAN MACERALARI HAFİYESİ

Yarıdan itibaren ASRİ SINEMADA

İstanbulda ilk defa olarak zaman- mızın en akıllı hayvanı, meşhur Zabıta köpeği

RİN - TİN - TİN'in Heyecanlı, Entrikalı ve acıklı RİN - TİN - TİN Casuslar peşinde

Filminde seyircileri hayrette bırakacaktır.

★ Eminönü Halkeviden: 1 — 1/4/940 pazartesi günü saat (20.30) da Çağaloğlun- daki Evimiz salonunda İstanbul konserva- tuvarı yüksek devre talebelerinden (Enver Göksoy) tarafından bir keman restali ve- rilecektir.

Bu konser için davetiyelerin Ev bürosun- dan alınması rica olunur. Piyonada (Ba- yan Hege)

2 — Türkiye sanat mektepleri mezunları cemiyetinin seri konferanslarından seki- zinci 26/3/940 cuma günü saat (18) de doktor Hafız Cemal Lokmanhekim tarafın- dan verilecektir. Mevzuu (İspirtolu içkil- rin zararları ve hastahıkları)dır, daveti- ye yoktur.

Havacılık, mesleklerin en şe- reflisi ve en zevklisidir. Tayyare- ci olabilmek için ortaokul tahsili kâfidir. Türk Hava Kurumunun (Gedikli Yuvası) 16 - 20 yaşların- daki bütün gençlerimize açıktır.

İlave olarak Renkli Miki ve en son Paramount Jurnal. Yerlerinizi evvelden aldırın. Tel: 43595

YILMAZ ALI

Türk filmciliğinin son harikası

Eser: Vâ-Nû Reji: Faruk Kenç

Prodüksiyon: Halil Kâmil Film Stüdyosu

Bütün İstanbul halkının sabırsızlıkla beklediği Büyük Fransız Filmi

TAPTIGIM KADIN

Baş Rollerde: En büyük Fransız artistleri

Victor Francen - Harry Baur - Annie Ducaux

Pek yakında SÜMER sinemasında

Şeref programını teşkil edecektir.

GUNGA DIN

FEDAILER ALAYI

Büyük sinema harikası filminin

Türkçe kopyası

Fransızca kopyası

TAKSİM ve SUMER

Sinemalarında görülmemiş bir muvaffakiyetle devam ediyor.

Bu akşam SARAY sinemasında Neş'e, kahkaha ve Viyana zevk ve eğlenceleri filmi olan

BİR GECELİK SEVGİLİ

Bir çılgınlıklar gecesinde 2 saatlik neş'eyi yaratanlar

THEO LINGEN - PAUL HÖRBIGER ve HILDE KRÜGER

İlaveten: YENİ FOKS JURNAL son dünya harp ve havadisleri

Bugün SAKARYA Sinemasında ÇIKMAZ SOKAK

Muvaffakiyetli filminin son matinelere ve suaresidir.

Bugün İPEK ve MELEK sinemalarında birden

Gözleri kamaştıran Lüks ve ihtişam... Harikulâde zengin sahneler - Orijinal bir mevzu - Nefis şarkılar - Güzelliğine doyumlayacak bir şaheser.

1940 senesinin en NEFİS - TABİİ RENKLİ FİLMİ.

Filme ilâve olarak: 1 — En son dünya haberleri.

2 — Balkan Kır koşusu ve

3 — Amerikan hususi olarak getirilen en son renkli FOKS MODA gazetesi (Kadın ve erkek modelleri).

Misafirlerinize

ÇİKOLAT CEMİL KARMELÂ CEMİL İkrâm ediniz.

Beyoğlu Halkeviden: 29 Mart 940 cuma günü saat 18 de Evimizin Tepeba- şındaki merkez binasında Ev tiyatrosu aylık konserini verecektir. Herkes gelebilir.

ŞEHİR TİYATROSU

Tepebaşı Dram kısmı

OYUN YOKTUR

İstiklâl cad. Komedî kısmı

Gece saat 20.30 da

YANLIŞLIKLAR

KOMEDYASI

L Â L E

Şeref dolu haftalarına yeni bir zafer daha ilâve ediyor. Sanatın lüks ve ihtişamla gerçekleştirilen en büyük mucizesi olan

MİLYONERLER BARI

Dünyanın ilâhi güzeli

Sevimli Yıldızı

MADELENE CAROLL

FRED Mac MUREY'ın yarattı

egsiz bir eser; Paramount şirketine gurur veren bir sinema zaferidir. Milyonlarla hazırlanan bir Lüks... Sanatla süslenen bir fantazi... Aklı güzelleşen bir hayat romanı olan bu harika

Bu akşam L Â L E sinemasında

Kont Telekinin seyahati

Finlandiyanın Sovyet Rusyası ile sulh akdeylemesi üzerine harbin şimali Avrupaya genişlemesi ve garpteki cephenin bir temadisi olarak yeni bir harp sahnesinin açılması ihtimalleri bertaraf olduktan sonra bütün Avrupada siyasi ve askeri faaliyetler, ortaya Paskalyanın da girmesi üzerine, durmuştur. Yalnız İtalyanın orta Avrupa ve daha doğrusu Tuna havzası ve Balkanlar ile alakasının arttığını göstere tezahürlerle şahid bulunuyoruz.

Tuna havzasındaki Macaristanın Başvekili kont Teleki Romaya gelmiştir. İtalya Hariciye Nazırı kont Ciano ve Başvekil Mussolini ile uzun uzadıya görüşmüştür. Bu görüşmelere bu senenin ilk haftasında Venediğe gelen Macar Hariciye Nazırı kont Czaky'nin kont Ciano ile yaptığı müzakerelerin devamı şekli veriliyor. O tarihte Lehistanın Alman ve Rus kuvvetleri tarafından işgali tamam olmuş ve Kızıldünya Macaristan hududlarına dayanmış olduğundan Macar hükümeti Münih konferansından sonra Viyanada toplanan Alman - İtalyan hakim heyeti tarafından Macaristana verilen Karpas Rusyasının Ruslar tarafından işgal edilmesinden ve Almanyanın bu işte Rusyaya karşı müsaadekârlik göstereceğinden endişe etmişti. İhtimal İtalyanın tavassut ve müdahalesiyle Macaristan yeni aldığı eyaleti muhafaza edebilmiştir.

Şimdi de Finlandiya gallesinden kurtulan Sovyet Rusyanın orta Avrupada yahud Balkanlarda bir harekete geçmekte serbet kalmasından ve Almanyaya ile anlaşarak Macaristanın bugünkü menfaatlerini veyahud yarına aid emellerini müteessir edecek teşebbüslerde bulunacağından Peştede endişe edilmiştir. Şüphesiz Macar hükümeti kendi Başvekilini yine İtalyadan yardım ve teminat almak üzere Romaya göndermiştir.

İtalya hükümeti yarı resmi matbuatı ile ortada bir değişiklik olmadığını ve olmayacağını ilân etmekte olduğundan Macaristan hükümeti bu defa da teskin edilmiş demektir. İtalya her hangi suretle Sovyetlerin orta Avrupaya ve Balkanlara ve Akdenize sarkmasına mümanaat etmeğe azmetmiştir. Brenner mülakatında Mussolini bu kararını şüphesiz Hitlerle bildirmiş ve Almanyanın her hangi suretle Sovyetlere yardım etmeyeceğine söz almıştır. Bu vaziyet karşısında İtalya da Macaristana teminat vermiştir. Yalnız harbin sonuna kadar Transilvanyadaki Macarların davasını ve büyük Macaristana ilhakı ümniyesini tehir etmesini istemiştir. Balkanlarda İtalya Almanyaya çok lazımdır. Çünkü burada kendisine karşı bir cephe açılmamasını İtalyaya borçludur. Bunun için Macaristana Rusyaya karşı himaye ederek İtalyayı memnun etmiştir.

F. K.

Müttefikler - Sovyet Rusya münasebatı gerginleşiyor

Sovyetler, Fransanın talebi üzerine Paris sefirlerini değiştirdiler

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Sovyet Rusyaya karşı çekingen davranmamaları lüzumunu müdafaa ediyor ve ezctümle diyor ki:

«Stalin, Hitler Rusyanın top yekûn müzaheretini bahş veya reddetmezden evvel İngiltere ve Fransa ile münasebetlerinin hukukî mahiyeti üzerinde fazla durmayacak ve yalnız kendi menfaatlerini tartacaktır. Şayet, menfaatleri bunu emrettiğine hükmederse, müttefikler, kendisine karşı azamî ihtimamları gösterecekler, bütün ağırlığıyla Hitlerin yanında yer alacak, ve şayet menfaatleri aksini emir bulduğuna kani olursa, müttefikler kendisine karşı en büyük lâkaydı ile hareket etmiş olsalar bile, bu muavenet ve müzaheretini kısıltacak ve azaltacaktır.

Bana halâ şu itirazda bulunulabilir: «Altı ay evvel dünyayı hayretler içinde bıraktığı Stalin, halâ hayrette bırakabilir. Hitler nasıl yaklaşmış ise onu bırakabilir de... Bu cephe değişikliği, Hitlerin ezilmesiyle harbi bitirebilir. Bu cephe değişikliğini fazla müşkülleştirmiyelim. Bu şansı koruyalım.»

Benim fikrimce, Stalinin Hitlerle ittifakı, altı aydanberi daha açık ve daha sıkı bir şekil almıştır. Pisman olarak Garp demokrasilerine dönmesi ihtimali, nazariye itibarile müstep'ad olmamakla beraber, bana fiiliyatta pek varit görünmüyor. Garp demokrasileri bir serap gibi kararsız olan bu ihtimale bugünkü vazifeleri ve el ile tutulabilecek menfaatleri feda ederlerse en vahim hatayı işlemiş

olacaklardır. Stalin tarafından verilecek kararın bizim nüfuz ve ihtiyat tedbirlerimizden bir dereceye kadar müteessir olabileceği zannına kapılmaktan kendimizi koruyalım.

Şayet, Stalin politikasını değiştirmenin kendisine faydalı olduğu kanaatine varırsa, bunu tereddüdsüz yapacak ve Finlandiyada veyahut başka bir yerde müttefiklerin her hangi müdahalesinden duyacağı inkisar, bundan kendisini vazgeçirtmeyecektir. Stalin, mazideki siyasetini bırakmağı ve Hitlerle yaklaşmağı faydalı gördüğü gün bunu tereddüdsüz yapmış ve bir kaç ay evvel Alman ve Sovyet tayyarelerinin İspanyada ne kadar döğüstüklerini hatırlamamıştır.

Pariste ne deniyor?

Paris 27 — Sovyet hükümeti, Paris sefiri Suriçi geri çağırmıştır. Buna sebep Suriçi Sovyet - Fin sulhü münasebetiyle Staline çektiği telgrafta İngiltere ve Fransa hakkında tenkidkâr bir lisan kullanmasıdır. Bu telgraf üzerine Fransa Sovyet hükümeti nezdinde teşebbüste bulunmuştur. Sovyet hükümeti Fransız teşebbüsünü haklı görmemekle beraber sefiri değiştirmeğe karar vermiştir.

Paris 27 — Paristeki Sovyet büyük elçisinin geri çekilmesi ile neticelenen diplomatik teşebbüs, Fransanın kendi haklarına şiddetli surette hürmet ettirmek azminde bulunduğunun delili olarak telâkki edilmektedir.

Fransız hükümetinin derhal ve enerjik bir surette harekete geçmesi, sırf enternasyonal bir mahiyeti halz bulunmaktadır. Bununla beraber bu hareket, dahilde müttefiklerin davasına muahlif bulunan her şeyi bastır-

mak hususunda alınmış olan muhtelif tedbirlerle ve bilhassa dünkü nutkunda, büyük millî gayrete engel olacak her kesin ezileceğini söyleyen Başvekil Reynaud'nun bu cümlesi ile münasebettar görülmektedir.

Paris 27 — Sovyet Rusyanın Paris sefiri B. Suriçi Staline çektiği telgraf Fransızca olarak ve açık şekilde yazılmıştı. Binaenaleyh bununla bir propaganda maksadı takip edildiği anlaşılmaktadır.

Londra 27 (A.A.) — Sovyetlerin Paris büyük elçisi Suriçi geri alındığı bu sabahki gazetelerin ilk sahifelerinde büyük harflerle bildirilmekte ve bu hususta Sovyet radyosunun verdiği haber nesredilmektedir.

İngiliz - Sovyet münasebatında değişiklik yok

Londra 27 (A.A.) — Paristeki Sovyet Büyük elçisinin geri alınması hadisesinin İngiliz - Rus münasebatını müteessir edip etmeyeceği İngiliz hükümeti erkânından birine sorulmuş ve şu cevap alınmıştır:

Byük Britanya ile Sovyetler Birliği arasındaki münasebatta hiç bir değişiklik yoktur. Mezûr hadise ancak Fransız - Sovyet hükümetlerle bizzat Suriçi alakâdar eder. İngiliz hükümeti hiç bir suretle bu işe karışmış değildir.

Diğer taraftan Reuter ajansının öğrendiğine göre, Paristeki Sovyet elçisinin gönderdiği telgraf, diplomatik bir telgraf addedilemez. Çünkü Fransadaki Sovyet kolonisi namına Suriçi tarafından Fransızca şifresiz olarak çekilmiştir. Ve binaenaleyh Fransız sansüründen geçmesi lâzım gelir.

Tire regülâtörü dün merasimle açıldı

Nafia Vekili hararetli bir nutuk söyledi. Köylünün ihtiyacını dinledi

İzmir 27 (Telefonla) — Nafia Vekili general Ali Fuad Cebesoy bugün, altı yıldanberi inşa edilmekte olan Küçük Menderes muntakası islah ve kurutma tesisatını merasimle açmıştır.

Vekil sabahleyin refakatinde Sivas mebusu B. Abdürrahman Naci Demirağ, su işleri umum müdürü B. Salâhaddin ve diğer zevat bulunduğu halde A. ziziye tünel inşaatını (bizzat tünele girmek suretile) bir saat kadar tetkik etmiş, mühendislerimden malûmat almıştır. Vekil buradan otorayla Selçuk nahiyesine gitmiş; oradaki tarihi eserleri, Selçukî devrine ait camii, Efez harabelerini ziyaret etmiş, yine otorayla Torbalı üzerinden Tire kazasına geçmiştir. Nafia Vekili Tire istasyonunda İzmir Valisi, Parti müfettişi, Tire kaymakamı, alay kumandanı, kaza belediye reisi, bando ve bir ihtiram kıtası tarafından karşılanmıştır.

Tire belediyesi Vekil şerefine bir öğle ziyafeti vermiş, daha sonra Tire - Bayındır ovaları arasında Küçük Menderes üzerinde Akkoyunlu mevkiinde regülâtörün bulunduğu yere gidilmiştir. Küçük Menderes mecrasının islahı, Cellât gölünün kurutulması için açılan yüzlerce kilometre imtidadındaki kanallar 3 milyon 100 bin liraya B. Abdürrahman Naci Demirağ tarafından, Akkoyunlu mevkiindeki regülâtör de 400 bin liraya Aral şirketi tarafından vücuda getirilmiştir.

Bütün bu islahat ve kurutma tesisatı sayesinde 200 bin dekarın fazla münbit arazi elde edilmiş ve bu yıl ekilmiştir. Merasime civar kaza ve köylerden gelen heyet ve halk da iştirak etmiştir.

Nafia Vekili irad ettiği nutkunda, bataklıklar yüzünden sıtma âfetine nüfusumuzu yıllarca kemirdiğini, 930 yi-

linda 7800 dekarın ibaret olan Cellât gölü sahasının her sene yükselerek 931 sonundaki feyzanda 22,000 dekarı yükseldiğini ve bu havalide feyzan zamanında 229,043 dekarlık araziye su kapladığını anlatmış ve bu havalide 480 bin dekar ekilebilecek arazi bulunduğu halde feyzanlar, bataklıklar yüzünden ancak 250,000 dekarının işlenebildiğini bu faciannın ilk defa Ebedî Şef Atatürkün 931 senesinde İzmirî teşriflerinde ve Cellât gölü civarından geçerken:

«Cellât gölü sağlık ovası, Cellât istasyonu sağlık istasyonu olacaktır.» dediklerini işaret ederek o tarihte hükümet reisi bulunan Milli Şefimizin bu işlere el koyduğunu 933 de projelerin hazırlanmış, nihayet mütemadi bir çalışma ile altı sene sonra bu muntakada cümhuriyetin teknik hâkimiyetinin kurulduğunu, bundan sonra bu hastalık ve ölüm yatağında sıhhatli, gürbüz çalışkan bir neslin emniyet ve huzurla çalışacağını söylemiş, Türk çifçisini Milli Şefin gösterdiği istikamet ve program dahilinde çalışmağa davet etmiştir.

Vekil çok alkışlanmış, makasla kordelâyı keserek ilerlemiştir. Bütün davetliler ve halk regülâtörü gezmiştir. Vekil ve davetliler büfede izaz edildikten sonra Vekil köylüleri kabul etmiş ve onlarla görüşerek ihtiyaçları üzerinde bazı malûmat aldıktan sonra İzmir gelmiştir.

Gece Parti başkanı tarafından İzmir palasta Vekil şerefine bir ziyafet verilmiştir. General Ali Fuad Cebesoy, yarın Bandırma ekspresile Bahkese harekete edecektir. Küçük Menderes, Gediz, Bakırçay sulama ve islah işleri 10 milyon liraya mal olmaktadır.

Yakında Küçük Menderes muntakasının sulanması için de ayrı bir proje hazırlanacaktır.

Siyasî faaliyet safhası

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

menleketler üzerindeki siyasî ve iktisadî tazyik olacaktır. Harbin bugün için tek müessir silâhı, Almanyanın iktisadî çember içine alınmasıdır. İngiltere ve Fransa, giriştikleri bu hayat ve mernat mücadelesinde, bitarafın haklarına ne derece riayet etmek isteseler de, bu hak duygusunu harbi kaybedecek dereceye çıkarmak müsamahasını göstermeyeceklerdir. Esasen bu harp, er geç, kendilerine bitaraf adını veren bütün memleketleri şu veya bu tarafa katılmağa mecbur edecek muazzam bir bâdiredir. Bu kıyasıya harpte bazı memleketlerin iktisadî kazançları yüzünden bir tarafın kuvvetlenmesinde yahut diğer tarafın zayıflamasında âmil olmaları muhariplerden hiç biri müsaade etmeyecektir. Bundan dolayıdır ki, Almanya, zafere varmak ve hayatî menfaatlerini temin etmek için her türlü hakları ayaklar altına alarak hiç bir tazyik ve tehditten geri durmazken müttefiklerin beynelmîlî hukuk kaidelerine riayette ısrar ederek menfaat mücadelesi sahasında her an biraz daha geri çekilmeleri beklenemez. Bundan dolayıdır ki hâdiselerin zarureti, Avrupada harbi tam manasile ateşlenmeden evvel, her memleketin netice üzerinde müessir olacak vaziyetini takınması lâzımgölecektir. Bu yoldaki faaliyetleri Almanyaya harbin başındanberi sarfetmektedir. İngiltere ve Fransa da bunun zarureti inanimışa benziyorlar. Şimdiden, için için böyle bir mücadeleye şahit olmaktadır. Önümüzdeki aylarda bu tarzdaki karşılıklı siyasi faaliyetlerin daha fazla meydana çıkmasını bekleyebiliriz.

Necmeddin Sadak

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

İsyanlar içinde kıvranan BOLIVYA ve bu memleketin müessisi Bolivar

Bolivya'da isyan çıkması ve bastırılması.

Cenubi Amerikanın bir devleti olup Brezilya, Arjantin, Şili ve Peru ile çevrilen bu memleket tamamilen sahilde mahdumdur. Son huduları 1903 de tesbit edilmiştir. Brezilya ile hududun bir kısmını teşkil eden Acre dereisi istisna edilirse, sınırlarının öteki aksamı tamamilen itibardır.

Bolivya, 1,590,200 kilometre murabbıdır. (Türkiye erazisinin iki misline yakın.) Nüfusu ise 3,465,000 dir. Hükümet merkezi La Paz'dır. Erazisi dağlıktır ve yüksek yayılardan mürekkeptir. Kınakına, patates ve saire istihsal olunur. Hayvancılık yapılır. Altın, gümüş, bakır

Bolivar

madenleri meşhurdur. Cümhuriyet olan Bolivya, adını Bolivar'dan almıştır.

Bolivar, Venezuelâ'da 1783 te doğmuş Amerikalı bir general ve devlet adamıdır. Venezuelâ ile Yeni - Grenada'yı İspanyol boyunduruğundan kurtardı. 1819 da, Kolombiya isimle bir cümhuriyet kurdu. 1824 te Yüksek - Peru diye bir devlet daha meydana getirdi ki, Bolivya işte budur. General, kurtardığı Cenubi Amerika devletlerini bir konfederasyon halinde tophyacaktı; fakat diktatörlüğe itham olunarak devrildi. Bolivar, böylelikle, Cenubi Amerikanın Vashington'u olacaktı. Eğer emelinde muvaffak olsaydı, Lâtın Amerikasını zaman zaman kavuran isyanlar ve siyasi keşmekeşler belki de bugün görülmiyecekti.

Bolivar, 1830 da, siyasi muvaffakiyetsizliğe uğradığından yedi ay sonra, memleketini anarşi içinde gördüğü için, teessüründen vefat etmiştir.

Bu meşhur şahsiyet, tepesi yüksek, kenarları geniş şapka giydiği için, bu biçim serpuşa ismi verildi.

Yeni Valide Hanının inşası bitti

Evkaf müdürlüğünün Postane caddesinde inşa ettirdiği yeni Valide hanının inşası bitmiştir. Yeni hanın alt katına şimdiye kadar Dördüncü Vakıf hanında bulunan Vakıf paralar idaresi taşınacaktır.

Hanun ikinci katına Posta ve Telgraf İstanbul başmüdürlüğü, üçüncü kata da Eti Bank nakledilecek ve hanın diğer katları talip olan kimselere kiralanacaktır.

Garson Ahmed üç sene hapse mahkûm oldu

Sirkeci'de Yakubun lokantasında gece kavgaya ederek garson Kenanı bıçakla öldüren gene aynı yerde garson Ahmedin mahkemesi dün birinci ağırceza mahkemesinde bitirilmiştir. Ahmedin suçu sabit görülmüş, ancak, ağır tahrik ve yaşınn küçüklüğü göz önünde tutularak 3 sene müddetle ağır hapsine ve beş yüz lira tazminat ödemesine karar verilmiştir.

Dolmabahçe izdiham hadisesi muhakemesi

İzmit (Akşam) — Dolmabahçe izdiham hadisesi muhakemesine ağır cezada devam edildi. Son bir şahidin istinabe evrakı gelmediğinden muhakeme 15 nisan pazartesi gününe talik edildi.

Üniversitenin 1940 malî yılı masrafları karşılığı

Ankara 27 (Telefonla) — İstanbul Üniversitesi'nin 1940 malî yılı masrafları karşılığı olmak üzere Maarif Vekâletinin yeni yıl bütçesine 1,406,473 liralık tahsisat konmuştur. Bu miktar Üniversitenin bu seneki tahsisatından 110 bin küsur lira fazladır.

Lüksemburg'ta bir Alman askeri tevkif edildi

Brüksel 27 (A.A.) — Lüksemburg arazisine giren bir Alman askeri silâhı alındıktan sonra tevkif edilmiştir.

İzmirde bir çuval fabrikası açılacak

İzmir 27 (Telefonla) — Karabük fabrikalarını inşa eden müessesenin mühendisleri şehrimize gelmiş ve İzmirde bir çuval fabrikası inşası etrafında tedkikatta bulunmuşlardır. Mühendisler çuval fabrikasının İzmirde inşasını muvafık görmekte beraber Kastamonuda da tedkikler yapacaklardır. Çuval imalatında kullanılan jüt, bu havalide, bilhassa Küçük Menderes muntakasında istihsal edilmeye kadar Hindistandan getirilecek ve çuval imal edilecektir. Bu suretle hem piyasanın çuval ihtiyacı karşılanacak, hem de ihracat yapılabilecektir.

Kulübede ölü olarak bulundu

Cibali civarında bir kulübede oturan Hacı Tahir adında altmış yaşlarında bir adam dün kulübesinde ölü olarak bulunmuştur. Kulübenin kapısı açılınca keskin bir ispiro kokusu karşılaşılmıştır. Hacı Tahirin cesedi Adliye doktoru B. Enver Karan tarafından muayene edilmiş ve ölüm şüpheli görülerek otopsi yapılmak üzere cesed Morga kaldırılmıştır.

İzmirde iki muallimi yaraladılar

İzmir 27 (Telefonla) — İzmir kız lisesi muallimlerinden bayan Sabahatî Manisa ortamektep muallimlerinden Kemal Özgeng, Tepecik civarında Kançeşme mevkiinde kırda gezerlerken Bucalı Osman ve Halli adlarında iki kişinin tecavüzüne uğramışlardır. Osmanla Halli, Sabahatî alıp götürmek istemişler, Kemal mümanaat etmiştir. Mütecavizler tabancalarını çekmişler ve biri muallim Kemale ateş etmiştir. Kemal ayağından yaralanmıştır. Sabahatî de yüzünden yaralıdır.

Osman ve Halli yakalanmış ve tahkikata başlanmıştır.

LİSAN MÜTEHASSİSİ Prof. ANGEL

FRANSIZCA

Dersanesi, Bahçekapı Selâmet Han. Dersler münferid veya müsterektir.

MÜHİM: Haziran Bakkalorya imtihanına hazırlanacakların derhal müracaatları.

Uçler paktı akdi fikri yürümüyor

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

Nazaretin büyük bir ketumiyet muhafaza ettiğini söylemekte ve Ribbentrop iki defa Moskova'ya gittiğinden, şimdi Berlin'e gelmek sırasının Sovyet Nazirinde olduğunu yazmakla iktifa eylemektedir.

Roma 27 (A.A.) — Moskovanın son teklibine rağmen, İtalyan matbuatı, Molotofun yakında Berlin'e seyahat etmesi ihtimalinden bahsetmektedir.

Kont Ciano'nun naşiri efkârı olan Telegrafo gazetesinin Berlin'den aldığı bir habere göre, Alman zımdarları mahafilinde, Sovyet Hariciye komiserinin ziyareti muhtemel görünmekte ve Molotofun birkaç gün zarfında Berlin'e gelecek mülakatları yapacağı söylenmektedir.

Kopenhag 27 (A.A.) — «Nationale Tidende» gazetesi, Molotofun yarın Berlin'i ziyaret edeceğini zannetmektedir. Bu gazeteye göre Balkanların vaziyeti görüşmelerin başlıca mevzuunu teşkil edecektir. Aynı zamanda Berlin hükümeti Avrupalıların cenubu şarkisinde sıkı bir tesriki mesai temini için Berlin - Roma ve Berlin - Moskova mihverleri arasında bir yakınlık husule getirmeye çalışmaktadır.

Balkanlar hakkında iyi haber alan mahfillerde hasıl olan kanaate göre Berlin Romanya'da vaziyetin muhafazası için Sovyetlerden teminat almağı ümid etmektedir. Fakat Ruslar şimdiye kadar bu teminatı vermekten imtina etmişlerdir.

Times'in bir makalesi

Londra 27 (A.A.) — «Times» gazetesi, başmakalesinde Almanyanın Balkanlar ve bilhassa Romanya üzerinde ısrarla iktisadi bir tesiri icra ettiğini yazmaktadır. Bu gazete, Rumenlerin Almanların hiddetini celbetmemeye çalışmakla beraber Almanya'ya iktisadi bir inhisar vermek niyetinde olmadıklarını yazmakta ve yakında bir Rumen iktisad heyetinin Londrayı ziyaret edeceğine dair verilen haberi de bu şekilde tefsir etmektedir.

Rumen mahfillerinde hasıl olan kanaate göre, İngilizler Rumenlere ihracat maddelerine mukabil ecnebi dövizini temin ettikleri takdirde Romanyanın vaziyeti daha emin olacaktır.

Hitlerin Alman - İtalyan - Rus garantisini Balkanlarda sulhu temin edeceğine dair Berlin tarafından işae edilen haberler Rumenlerde pek kuvvetli bir iniba bırakmamıştır. Bu teklif esasen İtalyada da büyük bir memnuniyet uyandırmamıştır. Balkanlarda ve Tuna havzasında bir dereceye kadar Almanyanın rakibi olan İtalya bu mntakaların Almanyanın veya Rusyanın nüfuzu altına girmesini istememektedir. Rusyanın Besarabyayı eline geçirmek istediğinden şüphe edilemez. Bu itibarla Balkanlarda sulhun zaman altına alınması Rusyanın bu ihtirasını tehîr edecektir.

Times, Hitler ile Stalinin Avrupalı

cenubu şarkisinde daha faal bir şekilde tesriki mesai etmek üzere anlaşmaları ihtimali mevcut olduğunu yazmakta ve müttefik hükümetleri bu ihtimali nazarı itibare almağa davet etmektedir. Times şöyle yazmaktadır: «Son hâdsielerden sonra müttefikler ilk fırsatta gerek iktisadi gerekse siyasi sahada teşebbüse geçtikleri takdirde onların bu ataletini hiçbir şey mazur gösteremez. En ziyade tehlikeye maruz olan Balkan devletlerinin tecavüzüne karşı müşterek bir cephe kurmakta menfaatleri vardır. Tecavüz iktisadi bir tesiri veya bu devletlerin aleyhinde olarak nüfuz mntakaları ihdası teşebbüsleri şeklinde olsa dahi vaziyet aynidir.»

Alman - İtalyan - Sovyet mülakatına ihtimal verilmiyor

Berlin 27 (A.A.) — Resmî mahafil Brenner mülakatı hakkında sükûtu muhafazaya devam ediyorlar.

Berlindeki bitaraf mahfiller, Alman, İtalya ve Sovyet Hariciye Nazirlerinin yakında bir mülakat yapacaklarına ihtimal vermemektedirler. Bu mahafil, mülakeratin bilvasıta yapılacağını ve ilk hedefin Berlinle Roma arasında, Macaristan hakkında bir anlaşma yapılması olduğunu tahmin etmektedirler.

Amsterdam 27 (A.A.) — Almanya'daki bitaraf gazeteciler, Mussolini ile Hitler arasında bir yakınlık tesisi için yapılan teşebbüslerin bir vakfe geçirdiği muhakkak olduğunu kaydediyorlar.

Algemein Handersblad gazetesine göre, Berlin siyasi mahafil bu vakfeyi, Romanın tereddütlerine ve Mussolininin Hitler kadar elastiki ve idareci maslahatçı olmayan Bolşevik aleyhtarlığı karakterinden mütevellit prensip itirazlarına hamletmektedir.

Temps ne diyor?

Temps gazetesi, «Balkanlarda» serlevhasile yazdığı bir başmakalede bir Alman - Rus - İtalyan itilâfî için Berlin hükümeti tarafından yakında bu üç büyük devletin Balkan devletlerine bir garanti vermeleri daha doğrusu cebren kabul ettirmeleri meselesi mevzuubahs olduğunu ve bunun neticesi, Yugoslavya, Romanya ve Yunanistanın Türkiye ile tesanüdünü kırmak veya bu tesanüdün hikmeti vücudunu ortadan kaldırmak ve binnetice Balkanları bu üç devletin hegemonya siyasetine münkad kılacak yazıyor. Belgrad'da çıkan Politika gazetesinin yazdığı makale ile Romanya kralı Karol'un irad ettiği nutku mevzuubahs ederek sonunda diyor ki:

«Bu lisan sarıhtır. Umumiyet itibarele gerek Bükreşte ve gerek Belgrad'da Balkanlarda statükonun muhafazası hususunda verilecek bir Alman - Rus - İtalyan garantisine karşı büyük bir ihtiraz ve ihtiyat gösterilmektedir. Bu proje, Berlinde zan ve tahmin edildiği gibi kolaylıkla tahakkuk etmeyecektir.»

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira Krş.	% 7,5 T. Lira Krş.	Tarihi	Eksiltmenin Şekli	Saati
Baskül	6 adet	1560	117	12/IV/940	A. eksiltme	14
Soda	9000 Kg.	—	—	—	Pazarlık	14,30
Buz dolabı	1 adet	350	26 25	—	Açık eksiltme	15
Kazan kola	5000 Kg.	—	—	—	Pazarlık	15,30
Şişe ambalaj kâ. 30000	—	—	—	—	—	16
Hava kompresörü	1 adet	sif 3000	225	16/IV/940	A. eksiltme	14
I — Şartnameler mücibince yukarıda cins ve miktarları yazılı «6» kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.						
II — Muhammen bedelleri, muvakkat teminatları, eksiltme gün ve saatleri hizalarında yazılıdır.						
III — Eksiltme hizalarında yazılı günlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.						
IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.						
V — Kompresör münakasasına girecekler flatsız tekliflerini 3 gün evveline kadar müskirat fabrikalar şubesine vermeleri ve münakasaya iştirak vesikası almalrı lazımdır.						
VI — İstekillerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paraları birlikte mezkûr komisyona müracaatları. «2410»						

Gü. Muhafaza Deniz Mntaka komutanlığından:

İki Liman motörüne müsabaka ile Kaptan alınacaktır. İstekillerin 8/4/940 Pazartesi gününe kadar vesikalarla birlikte Hasköydeki Komutanlığımıza müracaatları. (2106)

İstanbul mntaka ticaret müdürlüğünden

Hatay, Samsun, ve İzmir mntaka Ticaret müdürlükleri için on kalemden ibaret ve muhtelif ebadda hassas dökme tartıların alınması eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 16/4/940 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 10 da İstanbul Mntaka Ticaret müdürlüğünde müteşekkil satılma komisyonunda yapılacaktır.

14826 sayılı heyeti vekile kararına itiraz eden ölçüler nizamnamesi ahkâmına şekil ve ayar bakımından muvafık olmak suretile imal ve teslim edilecek tartılar yaptırılacaktır.

Talip olanların muvakkat teminat paralarını yatırmak ve bu hususta izahat almak üzere İstanbul mntaka ticaret müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (2408)

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

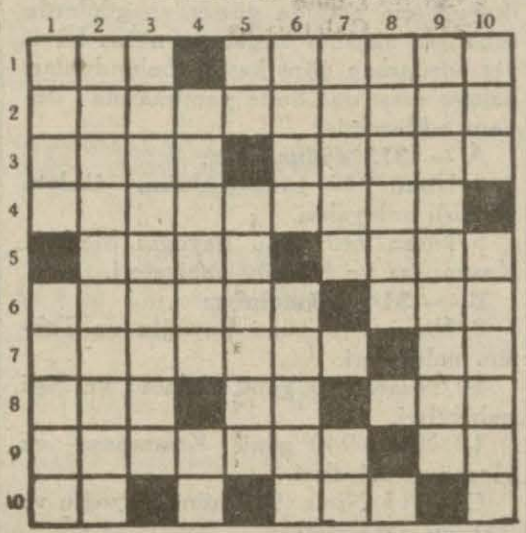
PERŞEMBE 28/3/940

Türkiye saatile

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Müzik: Divan ve koşmalar. Okuyan: Mustafa Çağlar, Çalanlar: Cevdet Çağla, Kemal N. Seyhun, Hasan Gür, Fahri Kopuz, 13,15 Müzik: Halk türkülleri ve oyun havaları, Adanalı Aziz ve Sarı Recep, 13,30-14 Müzik: Karışık program (Pl.)

18 Program ve memleket saat ayarı, 18,05 Müzik: Radyo caz orkestrası, 18,40 Konuşma, 18,55 Serbes saat, 19,10 Memleket saat ayarı Ajans ve meteoroloji haberleri, 19,30 Müzik: Yeni şarkılar, halk türkülleri ve zeybek havaları, Çalanlar: Safiye Tokay, Sadi Hosses, Mahmud Karındaş, 20,15 Konuşma (Sihhat saati), 20,30 Müzik: Fasıl heyeti, 21 Müzik: Kaval ile çöban ve kır havaları, Çalan: Aziz Akbaş, 21,15 Müzik: Radyo orkestrası (Şef: H. Ferid Alnar), 1- A. Vivaldi, Concerto Grosso, No. 3, Sol minör, 2- W. A. Mozart: Senfoni, Mi bemol majör, 3- L. van Beethoven: Egmont uvertürü, 22,05 Müzik: Melodiler (Pl.), 22,15 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukut borsası (flat), 22,30 Müzik: Cazband (Pl.), 23,25 - 23,30 Yarınki program ve kapanış.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

- 1 — Küçük salon - Bahtiyarlık.
- 2 — Güzel öten bir kuşun sadası.
- 3 — Soğuktan müteessir olur - Hürriyet-perverler.
- 4 — Bir bankamız.
- 5 — Tersî duadan sonra söylenir - Sonuna «R» gelirse bir erkek ismidir.
- 6 — Yabancı - Soğuk mevsim.
- 7 — Kafanın içindeki azaya - Tersî güzel sanat.
- 8 — İskambilde bir kâğıd - Asmaktan emir - Hafî.
- 9 — Evimiz - Kedinin başı.
- 10 — Emare - İsim.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Büyük top mermisi - Tersî eritmendir.
- 2 — İdraksız.
- 3 — Bir maden.
- 4 — Bir Alman şehri - Hane.
- 5 — Asker - Dördüncü olarak.
- 6 — Başına «Y» gelirse pariak demektir - Beşer.
- 7 — Şahabeler - Tenbih edati.
- 8 — Dügün.
- 9 — Tersî parçalanmış çorba kabıdır.
- 10 — Ok - Göz ve kaş hareketile anlatma.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

- 1 — Adi, Emanüe, 2 — Panslavizm, 3 — Avait, Dres, 4 — Nargile, Na, 5 — Dehale, 6 — İdareşekil, 7 — Sitar, Ey, 8 — İ, İlan, 9 — Tezatler, 10 — Nar, Krik.

Yukarıdan aşağı:

- 1 — Apandisit, 2 — Davaedilen, 3 — İnharat, Za, 4 — Sigaralar, 5 — Eltiler, 6 — Ma, Leş, İik, 7 — Avdeteyler, 8 — Nir, Ari, 9 — Üzenilen, 10 — Emsaliyok.

AKŞAM Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Senelliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız:

Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Safer 18 — Kasım 142

S. İmsak Güneş Öle İkinci Akşam Yatısı E. 9,40 11,21 5,50 9,21 12,00 1,32 Va. 4,08 5,50 12,19 15,51 18,30 20,02

İdarehane: Babıâli civarı Acımsuluk sokak No. 13

Ark Royal döndü

İngiliz tayyare gemisi bir çok maceralar geçirdi

Londra 27 (A.A.) — Alman propaganda batırdığı İngiliz tayyare gemisi Ark Royal beş aylık bir seferden sonra İngiltereye dönmüştür. Geminin tayyareleri denizler ve Okyanuslarda Equateurden buz denizine kadar yekünü beş milyon mil murabbamı bulan bir saha üzerinde istikşaf ve araştırmalar yaptılar. Gemi İngiliz kuvvetlerinin Upenfels ile Watussi ve Adolf Wörmann Alman vapurlarını yakalamalarına yardım etmiştir. Geminin tay-

yareleri Alman denizaltılarına hücum etmişlerdir.

Ark Royal iki düşman torpilinden kurtulmuştur. Torpili atan denizaltı tayyare gemisine refakat eden bir torpido muhribi tarafından tahrip edilmiştir.

Kumandan şu beyanatta bulunmuştur: «Almanlar gemimizi batırdıklarını ısrarla haykırarak ilân ettikleri zamanki neşemize payan yoktu. Alman radyosu «Ark Royal nerede?» diye sorduğu zaman gemimizin radyosu «Burada» cevabını vermişti.»

Mareşal, Türkkuşu okulunu teftiş etti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

«Arkadaşlar;

Bugün yaptığım teftiştin ve Türk Hava kurumunun göklere hâkim bir gençlik yetiştirmek yolundaki mesalsinden çok memnunum. Gerek sizin gibi genç, dinç vatan evlatlarının gösterdiği gayrete, öğretmenlerinizin sarfettiği himmete ve gerek kurumun vatan müdafaası yolunda verdiği emeğe bilhassa müteşekkirim. Girdiğimiz yol, şeref ve kahramanlık yoludur. Burada gösterdiğiniz gayreti gideceğiniz hava okulunda ve hava ordusunda da göstereceğinize eminim. Memleketin selâmeti havacılığımızın çok kuvvetli olmasına bağlı bulunduğu için sizden beklediğimiz hizmet-

ler büyüktür. Asıl bir millete mensup olduğunuzu düşünerek gayretinizi taziz edeceğinize eminim. Bugün gördüklerime nazaran Türk Hava kurumunun «Gedikli hazırlama yuvası» nın verdiği ve vereceği hasıla, bizim memleketin haya müdafaasının kuvvetli bir zamanıdır. Arzu ve talebin hepinizin istikbalin birer hava kartalı olmanızdır.

Türk Hava kurumu başkanına teşekkür eder, müvaffakiyetler dilerim. Allaha ısmarladık.»

Mareşal Türk Hava kurumundan ayrılırken:

«Gördüğümüz intizama ve kurumun büyük hizmetlerine müteşekkirim» sözleriyle memnuniyetlerini bir daha izhar etmişlerdir.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 1500 lira olan 3000 Rulo Band izole 12/4/940 cuma günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulle satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin 112 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lazımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2365)

Kastamonu Nafia Direktörlüğünden

5/4/940 tarih Cuma günü saat 15 te Kastamonu Nafia dairesinde toplanacak olan Eksiltme komisyonu «44607» lira «56» kuruş keşif bedelli Kastamonu lisesi yatakhane inşaatı kapalı zarf usulle eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri g enel şartnamesi, hususi ve fenni şartnameler, proje keşif hulasası, elektrik, kalorifer ve sıhhi tesisata ait umumi ve fenni şartname, kalorifer ve sıhhi tesisata ait projeleri hakkındaki talimat ve yapı işleri umumi ve fenni şartnamesi, buna müteferri diğer evrak parasız Kastamonu Nafia dairesinde görülebcektir.

Muvakkat teminat, «3345» lira «57» kuruştur. İstekillerin teklif mektuplarını ve en az 10.000 liralık bu işe benzer iş yaptığna dair Vilâyetten almış olduğu ehliyet ve Ticaret odası vesikaları ve teminat makbuzunu 2490 sayılı kanunun hükümlerle tevfiak 5/4/940 Cuma günü saat 14 e kadar makbuz mukabilinde Nafia müdürlüğüne vermeleri lazımdır. (2074)

İstanbul gümrükleri Başmüdürlüğünden:

- 1 — İstanbul Kimyahanesinde açık (50) liralık bir kimyagerlik için İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünde müsabaka imtihanı yapılacaktır.
- 2 — Müsabaka imtihanına girebilmek için aranan vasıflar şunlardır: A — Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olmak ve askerliğini yapmış bulunmak; B — Yaşı kırkı geçmiş olmamak; C — Üniversite kimya şubesinden veya buna müadil ecnebi bir fakülteden mezun bulunmak; D — Yapılacak tahkikat neticesinde ahlâk ve seciyesi müsait bulunmak; 3 — Müsabakanın hangi gün ve nerede yapılacağı müsabakaya girebileceklerin adreslerine doğrudan bildirilecektir.
- 4 — Müsabakada kazananlardan İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca dillerinden birini veya bir kaçını bildiği imtihanla anlaşılabilir ve evvelce memuriyette bulunmuş ve tecrübe edilmiş olanlar tercihan alınacaktır.
- 5 — Tayin edilecekler 3658 sayılı teadül kanununa göre alabilecekleri maaş verilecektir.
- 6 — Aranan şartları haiz olan istekillerin 5/4/940 akşamına kadar belgelerle beraber İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğüne müracaatları. (2407)

İstanbul mntaka liman reisliğinden:

Ahırkapı açığında batık Marivalyano vapuru enkazının ihracı suretile limanın temizlettirilmesi kapalı zarf usulle eksiltmeye konulmuştur.

Bu işin tahmin bedeli 17.500 lira ve % 7,5 muvakkat teminatı 1.312 lira elli kuruştur. İhale 30 Mart 1940 cumartesi günü saat 12,30 da İstanbulda Galatada mntaka liman reisliği binasında müteşekkil komisyonda yapılacaktır.

İstekillerin teminat makbuz veya banka mektupları ve mali ve ticari vesaili mütebelerleri ve bu işlerde ehliyetleri olduğuna dair Münkâlat Vekâletinden alacakları ehliyet vesikaları birlikte teklif mektuplarını mezkûr günde eksiltmenin açılma saatinden bir saat evveline kadar komisyona tevdi etmeleri ve şartnameyi almak isteyenlerin her gün idare şubesine müracaatları ilân olunur. «2033»

Tashi

Gazetemizin 25 / Mart / 940 tarihli nüshasının 10 uncu sayfasında intişar eden Emlâk ve Eytam bankasına aid «gayri menkul satış» ilânındaki 1869 esas numaralı bostan hissesinin 1/80 olmayıp 10/80, yine 784 esas numaralı arsanın kıymeti de 99 lira olmayıp 99.84 lira olduğu tashihi ilân olunur.

FOSFARSOL

KAN, KUVVET İŞTiHA Şurubu

F O S F A R S O L, Kanın en hayati kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücutta devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabi buhranları, uykusuzluğu giderir. Muannid inkubazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürriye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faideler temin eder.

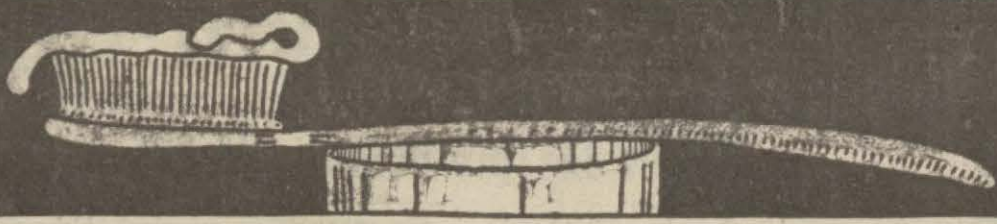
F O S F A R S O L'ün Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLİ BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTiHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sihhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

Bizde aspirin fabrikası yoktur. Asipirol Necati

Esası haricden getirilmiş, tablet şekline konmuş Avrupa mamulâtının fevkindedir.

Bahçekapı; Salih Necati

Sabah, öğle ve akşam

her yemekten sonra günde 3
defa dişlerinizi muntazaman

Diş macunu ile fırçalayınız.

Her ailenin saadeti bakımından okunması lâzım olan bir eser: Bu mevsim sonu Şehir Tiyatrosunda ikinci defa olarak temsil edilen ve çok beğenilip alkışlanan:

PEMBE SOKAK No. 46

piyesi, mecmua büyüklüğünde tab'edilerek satışa çıkarılmıştır. Kitapçılardan, tütün-cüllerden isteyiniz. Ankara'ya gönderilmiştir. Fiyatı (20) kuruştur. Taşradan bedeli mukabili posta pulu gönderilerek alınılabılır. Posta ücreti alınmaz. Bayilere tenzilat yapılır. (Lâtif Dinçbaş Matbaası - Bâbü'li)

BAYILANLAR ÇARPINTI ve SİNİR BUHRANI ÇEKENLER

NEVROL CEMAL

DEN 20 DAMLA ALIRLARSA SİNİRLERİ YATIŞIR
DERHAL FERAHLARLAR.EVINİZDE MUTLAKA BULUNDURUNUZ

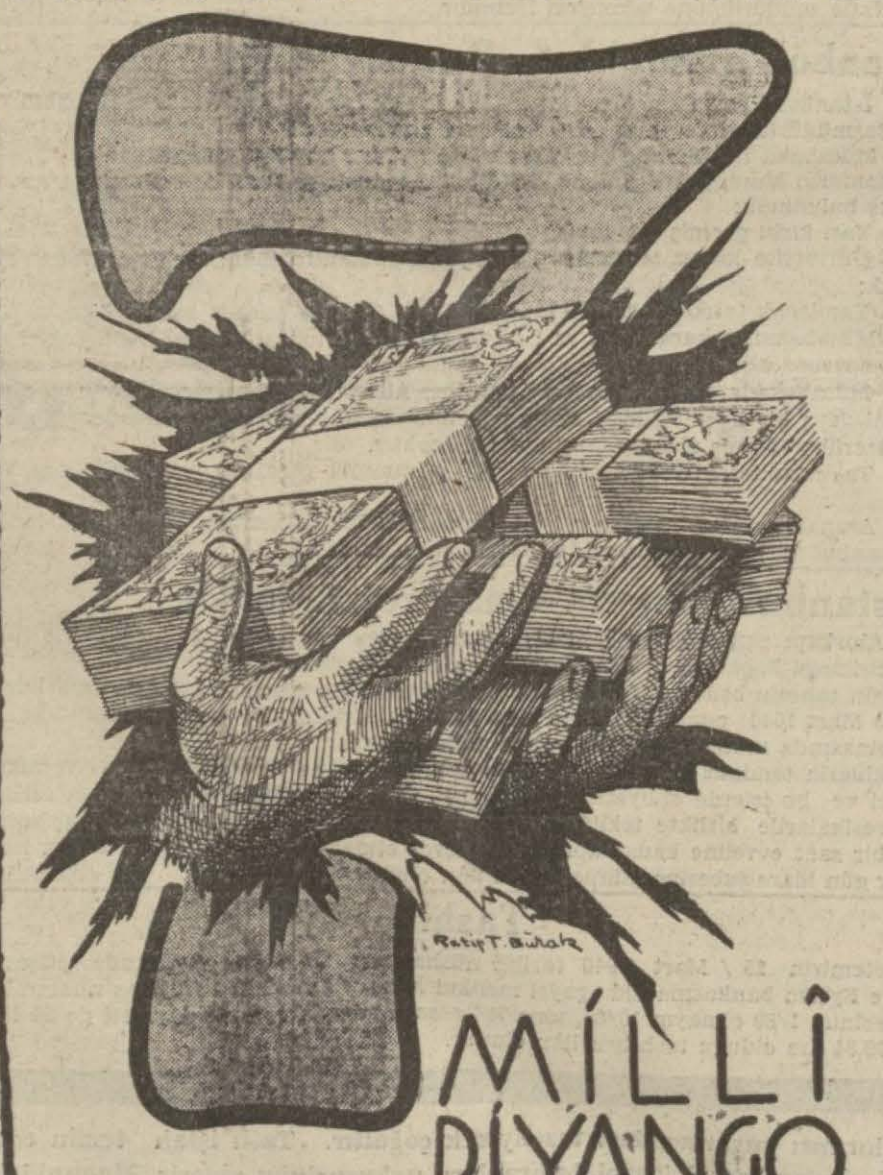
Şose inşaatı ilânı

Türkiye demir ve çelik fabrikaları

Müessesesi müdürlüğünden

- 1 — Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesi tarafından yapılacak katranlı cürpl şosesi inşaatı vahidi fiyat esasıyla ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.
- 2 — İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 61,016,50 liradır.
- 3 — Eksiltme evrakı 2,50 lira mukabilinde Ankara Sümerbank muamelât şubesinden, İstanbulda Sümerbank şubesinden ve Karabükte müessese müdürlüğünden alınabilir.
- 4 — Eksiltme 5.4.1940 Cuma günü saat 15 de Karabükte Türkiye Demir ve Çelik fabrikaları müessesesinde yapılacaktır.
- 5 — İstekliler teklif evrakı meyanında şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere, bunların bedellerine ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikalarını koyacaklardır.
- 6 — Muvakkat teminatı 4.300 liradır.
- 7 — Teklif mltuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 14 de kadar Karabükte müessese müdürlüğüne teslim edilecektir. Postada vaki olabilecek gecikmelerden dolayı müessese mesuliyet kabul edemez.
- 8 — Bu inşaatı müessese taliplerden dilediğine vermek veyahut münakasayı hükümsüz saymakta tamamen serbesttir.

HER AYIN YEDİSİNDE

150,000 Lira

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

Bir çok fedakârlıklar ihtiyarile vücade getirilen İstanbul şehir rehberi vilâyet ve belediye bütçesinden maaş ve ücret alan memur ve müstahdemlere 50 hariçden 10 adet ve daha fazla alanlara (Toptan) adedile 80 ve bunlardan başka perakende almak isteyenlere de 100 kuruş mukabilinde satılmaktadır. İsteklilerin doğrudan doğruya belediye kıymetli evrak memurluğuna müracaatla bu bedeller üzerinden derhal mübayaada bulunabilecekleri ilân olunur. (1958)

İhtiyat yoklamasına davet

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

1 — Şubemize mensup ihtiyat eratin kanuni ve mutad yoklamasına 20/Mart/940 gününden itibaren şubemiz binasında başlanmıştır.

2 — İzdihama ve beklemelere mani olmak için yoklamalar, müteakip dört doğum için aşağıda gösterilen günlerde sabahdan akşama kadar ve nüfus hüviyet cüzdanına göre kayıtlı bulundukları nahiye esası dahilinde yapılmasına devam edilecektir:

A — 313 doğumlular:

3/Nisan/940 günü Taksim, Galata ve Şişli nahiyeleleri.

5/Nisan/940 günü Beyoğlu Merkez, Kasımpaşa ve Hasköy nahiyeleleri.

B — 314 doğumlular:

8/Nisan/940 günü Beyoğlu ve Taksim nahiyeleleri.

10/Nisan/940 günü Galata ve Şişli nahiyeleleri.

12/Nisan/940 günü Kasımpaşa ve Hasköy nahiyeleleri.

C — 15/Nisan/940 günü Beyoğlu ve Taksim nahiyeleleri.

17/Nisan/940 günü Galata ve Şişli nahiyeleleri.

19/Nisan/940 günü Kasımpaşa ve Hasköy nahiyeleleri.

D — 316 doğumlular:

22/Nisan/940 günü bütün nahiyelelerde

3 — Herkes, yoklamasını bizzat ve gününde yaptıracaktır.

4 — Nüfus hüviyet cüzdanları ile terhis ve ihtiyat vesikaları, şoför olanlar da ayrıca ehliyetnameleriyle birer ikamet senedini beraberinde getireceklerdir.

5 — İstanbul dışında ikamet edenlerin bulundukları yerlerdeki şubelere müracaat etmeleri veya yoklama defter numaramızı yazmak şartile şubemize mektup göndermeleri ilân olunur.

**Türkiye palamutçuları
anonim şirketinden:**

Türkiye Palamutçuları Anonim Şirketinin senelik adı, umumî hissedarlar toplantısı 25 Nisan 1940 perşembe günü saat 15 de İzmir ticaret ve sanayi odası salonunda yapılacakından hissedarların toplantı gününden on gün evveline kadar Şirkete müracaatla toplantıya girme kartı almaları ilân olunur.

İdare heyeti

Müzakere ruznamesi

- 1 — İdare Heyeti ve Murakıp Raporlarının okunması,
- 2 — Bilançonun tasdikile İdare heyetinin ibrası,
- 3 — Temettütün sureti tevzii
- 4 — Nizamname mucibince müddetleri biten iki âzanın yerlerine kendilerinin veyahut başkalarının seçilmesi,
- 5 — Murakıp intihabı ve tahsisatının belli edilmesi.

**Mürebbiye - dadı
aranyor**

Taşra için aynı zamanda iki çocuğa bakacak orta yaşlı bir Mürebbiye - Dadı aranyor. Bir de yardımcı verilecektir. Diploma ve ihtisası olmayıp bu iş yapabilecek kabiliyette ve içtimai vaziyeti yerinde olanlar da kabul edilir. Şartlar iyidir. Her gün 10 - 12 ve 15 - 16 arasında 44630 numaraya telefonla müracaat.

ZAYI — 933-34 senesinde Üsküdar 15 inci ilkokulundan aldığım 468-1 sayılı şahadetnamemi zayı ettim, yenisini çıkartacağımдан eskisinin hükmü yoktur. 21 No. da Recep Bodus

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tramvay durağı Lekler Apt. Tel: 43924

ANİ TESİR

NEVROZİN

**BAŞ, DIŞ NEZLE, GRİP
ROMATİZMA, SOĞUK
ALGINLIĞI**

ve bütün ağrıların derhal keser.
Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

T. İŞ. BANKASI

**1940 Küçük
Cari Hesaplar**

İKRAMİYE PLÂNI

1 adet 2000 liralık	= 2000.— lira
3 » 1000 »	= 3000.— »
6 » 500 »	= 3000.— »
12 » 250 »	= 3000.— »
40 » 100 »	= 4000.— »
75 » 50 »	= 3750.— »
210 » 25 »	= 5250.— »

Keşideler: 1 şubat, 1 mayıs,
1 ağustos, 1 ikinciteğrin tarihlerinde yapılır.

Gayrimenkul Satış ilânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden

Abdullah Halis ve Mehmed Cemil'in 25206 hesap No. sile Sandığımızdan aldığı (800) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılacak takip üzerine 3202 No. lu kanunun 46 ncı maddesinin matufu 40 ncı maddesinin göre satılması icabeden Süleymaniye'de Demirtaş mahallesi'nin Şeyhisâm kapısı çıkması senesinde ayrıca İzzet bey sokağı sokağında eski 10 mükerrer yeni 4, 6 kapı No. lu bahçeli ahşap iki bölüklü bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen (390) lira pey akçesi verecektir.

Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubunda kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve teallîye rüsumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 10/4/940 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere Sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahat ta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satışa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 27/5/940 tarihine müsadif pazartesi günü Cağaloğlunda kâin Sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icabeden gayrimenkul mükellefiyetlerle Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttırmanın taahhüdü baki kalmak şartile 11/6/940 tarihine müsadif salı günü aynı mahalde ve aynı saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttırmanın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmuayan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbetlerle beraber daimimize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicilleriyle sabit olmuayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınır. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 933/1712 dosya No. sile Sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

DİKKAT

Emniyet Sandığı, Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek isteyenlere tahammüllerimizin koymuş olduğu kıymetin % 40 ını tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. (2404)

**Öksürenlere : Katran Hakkı Ekrem
Hakkı Katran pastilleri de vardır**

Ankaranın
Kavaklıdere şarabı
İstanbul merkez bayileri:
ERMİS BAKKALİYESİ
Beyoğlu Sahne sokak
ANKARA PAZARI
Taksim meydanı

AKŞAM

İngilizler, harbin başından-
beri 128 Alman tayyaresi
düşürmüşler

Sene 22 — No. 7699 — Fıatı her yerde 5 kuruş

CUMA 29 Mart 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Sovyetlerle İngiltere arasında da hadise çıktı

Sovyetler iki Sovyet vapurunun muayeneye sevkini protesto ettiler

Moskova radyosu uzunca bir fasıladan sonra yeniden Italyaya hücum etmeğe başladı

Londra 28 — Sovyet Rusya'nın Londra sefiri B. Mayiski dün İngiliz Hariciye Nazırı Lord Halifax ile görüşmüştür. Bu görüşme, Finlandiya hadisesi üzerine İngiliz - Rus müna-sebatının gerginleşmesindenberi vukubulan ilk mülakatıdır. Sovet sefiri, Uzak Şarkta Sovyet bandıralı iki vapurun İngiliz gemileri tarafından tevkif edilerek muayene için Hong Kong limanına sevk edilmesini protesto etmiştir. İki vapur Meksikadan bakır ve molibden yükleyerek Vldivostoka harekât etmişti. Bunların Almanya'ya sevk ihtimaline mebnî kontrol için vapurlar Hong Konga sevk edilmişlerdi.

Sovyet sefiri Sovyet Rusya vapurlarının hükûmete aid olduğunu, bin-naenaleyh kontrol edilemeyeceğini ileri sürmüştür. İngilterenin noktai nazarı şudur: Yabancı bir devletin harp gemisi kontrol edilemez. Fakat ticari eşya taşıyan vapur, hükûmetin malı da olsa kontrol edilecektir.

Times'in makalesi

Londra 28 — Times gazetesi Sovyet Rusya'nın vaziyeti hakkında neşret-

İngiltere Balkanlarda ve Budapeşte-deki elçilerini Londraya çağırdı

İngiliz ve Fransız siyasetinin baştan başa değiştirileceğinden bahsolutuyor

Londra 28 — İngiltere hükûmeti Ankara, Atina, Belgrad, Bükreş, Sofya, Budapeştedeki elçilerini Londraya çağırıştır. Bunlar nisanın iptidalarında Londrada bulunacaklardır. İngilterenin Roma elçisi de o sıralarda mezunen Londrada bulunacaktır. Hariciye Nazırı bu elçilerle vaziyet hakkında görüşecektir. Diğer taraftan Fransız Başvekil ve Hariciye Nazırı da görüşmek ve fikirlerini öğrenmek üzere bazı elçileri davet etmiştir.

İngiliz ve Fransız Başvekilleri arasında, bir mülakat yapılacağı haberi tahakkuk etmektedir. Bu görüşmede mühim kararlar verilmesi muhtemeldir.

tiği makalede diyor ki: «Sovyet Rusya'nın haricle yegâne teması Almanya ile. Bu vaziyet Moskovada pek iyi görülmemektedir. Sovyet mahafili Fin harbinin sırf tedafül bir mak-

sadla yapıldığını, Sovyet Rusya'nın şimalde genişlemek gibi bir maksad takib etmediğini söylemektedir.

(Devamı 5 inci sahifede)

Hava ordumuza iltihak edecek gençler

Halkın büyük sempati tezahüratı arasında Atatürkün anıtına çelenk koydular

Büyük Erkânıharbiye Reisî mareşal Fevzi Çakmağın Türkkuşu okulunu teftiş ettiğini dünkü nüshamızda yazmıştık. Bu teftişe aid bir kaç fotoğrafı neşrediyoruz. Yukarıda mareşal Türkkuşu talebeleri arasında, aşağıda tayyareleri tedkik ederken görünüyor.

Ankara 28 (A.A.) — 30/3/940 cumartesi günü hava ordumuza iltihak edecek Türk Hava Kurumu gedikli hazırlama yuvasının birinci devre gençleri, bugün saat 17 de önlerrinde bando muzika olduğu halde Atatürk anıtına bir çelenk koymuşlardır. Gençlere halk tarafından büyük bir sempati teza-hürü gösterilmiştir.

Vekiller Heyetinin dünkü içtimalı

Ankara 28 (A.A.) — İcra Vekilleri Heyeti, bugün öğleden sonra, Başvekallette Başvekil doktor Refik Saydamın riyasetinde bir toplantı yapmıştır.

Vergi zamlarına aid lâyhaların müzakeresi

Ankara 28 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi iktisad encümeni bugün toplanarak vergi zamlarına ait kanun lâyhalarını müzakereye devam etmiştir. Encümen yarın da toplanarak müzakereye devam edecektir.

Dikkatler:

İstanbuldaki heyelânlar

Modaburnu yıkılıyor. Buradaki evler tehlikede. Şehrimizin iki üç tane «en güzel» umumî gezinti yeri varsa, içlerinde biri, şüphesiz o noktadır; her hangi bir mülâhazayla, heyelâna -göz göre göre- müsaade edemeyiz.

Nitekim, Modaburnuna Belediyeden mühendisler geldi. Ölçtüler, biçtiler, tel çektiler. Biraz da şurası burası kazıldı. Ve sonra ses seda çıkmadı.

Lâkin tabiat oyununu oynuyor. Kırtasiye muamelesinin ağır aksak yürümesini belki de beklemeyip yapacağını yapacaktır! Havaların yeniden bozmasla tamiri imkânsız bir felâketle de karşılaşmamız muhtemel. Son pişmanlık fayda vermiyecektir! Burası nasıl olsa yapılacak; öyleyse vakit kaybetmemeli.

Vaniköyün sırtındaki tepe de yıkılmaktadır. Üç bin liralık masrafı varmış. Böyle şeyler ihmal ve imhal edilir mi?

Dünyanın en meraklı ve en heyecanlı

DEKAMERON

Emsalsiz şaheser hikâyeleri

Maarif Vekâleti tercümeleri arasına girmekle, Türkiyede, ancak bugün negredilebildi.

Resimli ilk broşürü müvezzillerden isteyiniz.

Tevzi yeri: İstanbul, Nümune Matbaası

Hariciye vekilinin beyanâtı

“Türkiye harbe sebebiyet vermek için kendiliğinden hiç bir şey yapmıyacaktır,,

“Balkanlarda bir hareket derhal harbi tazammun edecektir. Türkiye bütün taahhütlerini harfiyen yerine getirecektir.,,

Paris - Soir ganezesinin Ankara muhabiri, Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu ile görüşmüştür. Hariciye Vekili muhabire şu beyanatta bulunmuştur:

« — İngiltere ile Fransa'nın bize gösterdikleri müzaheretten çok memnunuz. Bize silâh teslimatı, — iki müttefik memleketin harp içinde bulunmalarına rağmen — size söyleyebilirim ki, şayanı hayret bir intizam ile vukubuluyor. Bir donanmaya hakikaten malik olduğunuzu görüyoruz. Hakikatte gemiler, bazı defa teahhürle, bazı defa da vaktinden evvel geliyorlar. Mühim olan şey, vapurların gelmeleri ve Almanyanın bizimle imzaladığı ve sonra da infazinden imtina ettiği mahdud kontrato mucibince bize vermeği vadettiği harp malzemesinden daha çok fazlasını sizden almamızdır.»

(Devamı 4 üncü sahifede)

Hariciye Vekili B. Şükrü Saraçoğlu

İngiltere ile Fransa takip edecekleri hattı hareketi tesbit ettiler

İki hükûmet, aralarında tam bir mutabakat hasıl olmadıkça mütareke veya sulh muahedesi müzakere ve akdetmiyecekler

Londra 28 (A.A.) — Yüksek konsey altıncı toplantısını bugün Londrada yapmıştır. Konseyin çalışması bütün gün sürmüştür. Konseyde İngiltereyi B. Chamberlain ile Lord Halifax, B. Churchill, Stanley ve Kingsley Wood, Fransıyı ise B. Rey-

naud, Campinchi, Lauret Eyanc ve general Gamelin temsil etmişlerdir.

Yüksek konsey, son toplantısından beri stratejik vaziyette vukubulan inkişafları gözden geçirmiş ve istik-

(Devamı 5 inci sahifede)

[Pamuktan ekme, kömürden süt yapılan bir Ersatz memleketinde:]

— Nereye teşrif Herr Doktor?..

— Evvelâ eczaneden biraz et alacağım, sonra keresteciye uğrayıp tereyağı alacağım, ondan sonra da demirciden bir çift çorap alıp döneceğim!..

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Müttefikler karadan da ablokayı şiddetlendirecek

Balkanlardaki İngiliz sefirlerinin Londraya daveti bu kararlar ile alâkadardır

Londra 29 — Dün Londrada toplanan altıncı yüksek harp meclisi, muhasemenin bîdayetindenberi aktedilenlerin en mühimmidir. Bu içtimada Fransa ile İngiltere arasında harbi, yeni safhaya sokacak enerjik bir surette hareket edilmesi için tam bir itilâf hasıl olmuştur. Müttefiklerin bu hususta baş vuracakları tedbirler, bazı milletler için mahzurlu olabilir. Fakat müttefikler, bu hususta kararlarını vermişlerdir.

Dünkü içtimada ablokanın kara cihetinden de şiddetlendirilmesi meselesi görüşülmüştür. Öğrenildiğine göre Balkan merkezlerindeki İngiliz sefirlerinin istişare için Londraya çağrılmaları bu karar ile alâkadardır. Bu hususta tahaddüs edebilecek bütün ihtilâflar düşünülünmüş ve bunlara karşı koymak için lâzım gelen bütün tedbirler alınmıştır.

Fransa hükûmeti de sefirleri ile müşaverelede bulunuyor

Paris 29 — İngiltere hükûmeti, müşavere için Balkan merkezlerinde ve Peştede bulunan sefirlerini Londraya çağıracağı şu sırada Fransa hükûmeti de kendi sefirleriyle aynı şekilde bir müşaverelede bulunmaktadır. Fransa hükûmeti, Roma ve Brükseldeki sefirlerini istişare maksadile Parise çağırmıştır.

Yakın Şarktaki müttefik ordu, 300,000 kişidir

Londra 29 — Amerikalı bir gazeteci, Yakın Şarktaki İngiliz ve Fransız ordularını ziyaret etmiş ve pek mükemmel bir vaziyette bulmuştur. Amerikalı muharrir, bu ordunun çok kuvvetli ve her ihtimale karşı koyacak vaziyette bulunduğunu müşahade etmiştir. Muharrir, Yakın Şark İngiliz ordusu başkumandanı general Wawell ile görüşmüştür. General Wawell Mısır ve Filistinde bulunan İngiliz kuvvetlerinin yüz binden çok fazla olduğunu, Suriyedeki Fransız kuvvetlerinin de bununı iki misli olduğunu beyan etmiştir.

Yugoslav Ticaret Nazırı, büyük bir heyetle Bükreşe gidiyor

Bükreş 29 — Yugoslav Ticaret Nazırı B. Andrevs yanında, Belgrad belediye reisi ve daha birçok zevat bulunduğu halde, bugün buraya gelecekler ve iki memleket arasında iktisadi müzakerelerde bulunacaklardır. Maamafih Yugoslav heyetinde Belgrad belediye reisi ve daha maruf bazı şahsiyetlerin bulunması Balkan antantı devletleri arasındaki sıkı tesanüdü gösterir.

B. Roosevelt, B. Welles ile bir buçuk saat görüştü

Vaşington 29 — Reiscicümhur, yanında Hariciye Nazırı B. Hull bulunduğu halde dün Avrupalardan dönen B. Sumner Welles ile bir buçuk saat görüşmüştür. Görüşülen meseleler gizli tutulmaktadır. B. Rooseveltin hususi kâtibi, üç devlet recülünün yapacak beyanatları olmadığını gazetecilere söylemiştir.

Tuna üzerinde seferler başladı

Bükreş 29 — Tuna üzerinde seyrüseferlere başlamıştır. Almanya için petrol yükliyecek ilk tanklar, Clurcevoya gelmiştir.

Norveç bir Alman tahtelbahirini tevkif etti

Londra 28 — Oslo'dan bildirildiğine göre, Norveç hükûmeti Norveç kara sularında bir körfezde U - 21 Alman tahtelbahirini tevkif etmiş, silâhlarını almıştır. Almanya, tahtelbahirin havanın fenalığı dolayısıyla iltica ettiğinden bahisle serbes bırakılmasını istemiştir. Norveç bunu kabul etmemiş ve hukuku düvel kaidelerine tevfik geminin harbin sonuna kadar mevkuft tutulacağını bildirmiştir.

Bazı mahafil diyor ki: «Alman tahtelbahirleri ötedenberi Norveç kara sularından istifade ediyorlardı. Bu defa bir tahtelbahirin yakalanması, İngilizlerin Norveç kara sularına yakın muntakada karakol gemileri doluşturmalarnın neticesidir.»

Almanyada endişe

Paris 28 (A.A.) — Diplomasi mahafili, şu beyanatta bulunmuştur: İngiliz donanmasının Şimal denizindeki son faaliyetleri, Alman gazetelerinde infialli mütalâalar serdedilmesine sebebiyet vermiştir. Alman gazeteleri, bu faaliyetlerin müessiriyetini kabul etmekte ve geçenlerdeki iddiaları hilâfına olarak Şimal denizinde hâkimiyetini Almanya'ya ait olmadığını teslim eylemek mecburiyetinde bulunmaktadır. Şimdi müttefiklerin Almanyanın bahri münakalâtı için bitaraf suları iltica muntakası olarak kullanmasına mani olmak üzere enerji ile hareket edecekleri aşikâr surette görülmektedir.

B. Numan Menemencioğlu

Dün İzmirden geldi, İstanbulda bir hafta kadar kalacak

Hariciye Vekâleti umumî kâtibi B. Numan Menemencioğlu bundan bir hafta önce Ankara'dan İzmir'e gitmiş ve orada bir müddet istirahat etmişti. B. Numan Menemencioğlu istirahat günlerinin geri kalanını da İstanbulda geçirmeğe karar verdiğinden, dün saat on ikie çeyrek kala Akşam vapuruna binerek İstanbul'a gelmiştir.

B. Numan Menemencioğlu rıhtımda Vali muavinleri, Emniyet müdürü, bazı Hariciye mensupları ve dostları tarafından karşılanmış, doğrudan Taksim'de ailesinin oturduğu «Bile» apartmanına gitmiştir.

B. Menemencioğlu şehrimizde de bir hafta kadar kalacak, bilâhare Ankara'ya avdet edecektir.

Tütüncülük

Ticaret Vekili müstahsillere açılan kredinin 600 er liraya çıkarıldığını söyledi

Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu dün akşam radyoda, tütün hakkında üçüncü defa olarak beyanatta bulunmuştur.

Vekil, tütün satışlarımızın yeni elde edilen Fransız ve İngiliz pazarlarıyla emniyetli bir şekilde bağlanmış olduğunu kaydettikten sonra istihsal kredisi hakkında malûmat vermiş ve bu sene bütün müstahsillerine daha geniş bir kredi imkânının verilmek istendiğinden bahsile, evvelce azami 300 lira verildiğini söylemiş ve şimdi ise 15 er liradan 40 dekara kadar 600 lira verilebileceğini beyan etmiş ve demıştır ki:

«Kredi kooperatifi bulunmayan yerlerde de bütün istihsal kredisinde, müteselsil kefaletli kredi mekanizmasını bastırmak kararındayız. Müteselsil kefaletle birbirine bağlanacak olan müstahsiller adedini, birbirini tanıyan ve birbirine itimad eden üç kişiye inhisar ettirmek suretile kredi açılma ameliyesini kolaylaştıracağız. Bu kredi nevinde de kredi kooperatifleri kanalle açılacak kredilerdeki hadleri tatbik edeceğiz.»

Kredi kooperatiflerinin bulunduğu yerlerde kooperatiflere dahil bulunmayan müstahsillerin de krediden istifadesini temin için kanunun müsaade ettiği imkânları harekete getireceğiz. Ve bu gibilere de madde karşılık mukabili olmak üzere ve aynı hadlere ve nisbetlere uymak şartile kredi verilmesini temin edeceğiz.

Önümüzdeki yıl bütün istihsalının tanzimi bakımından, kredi mevzuunun bu esaslar dahilinde yürütülmesi için Ziraat bankasına icab eden talimat verilmiştir.»

Vekil, sözlerini, müstahsillere, tütünlerini nefis mahsul yetiştirecek tarlalara hasretmelerini tavsiye ile bitirmiştir.

Nafia Vekili Bandırmada

Oradan Karacabey - Bursa arasındaki su işlerini tedkike gidecek

Bahkesir 28 (A.A.) — Nafia Vekili Fuad Cebesoy İzmir trenine bağlanan hususi vagonla şehrimizden Bandırmaya geçmiştir.

Vekil trenin tevakkufu esnasında Vali, Korkomutanı, Parti ve Belediye Reisleri, yüksek rütbeli subaylar, bir kıta asker ve bir polis müfrezesi tarafından selâmlanmışlardır.

Fuad Cebesoy trenin inerek istasyonda hazır bulunanların ellerini sıktıktan ve askeri teftiş ettikten sonra Valimiz ve Korkomutanı da yanlarında olarak Bandırmaya hareket etmişlerdir.

Cebesoy geceyi Bandırmada geçirecek ve ağılebi ihtimal Manyas gölü civarında tetkikatta bulunduktan sonra Bursa - Karacabey arasındaki su işlerini tetkik etmek üzere Bursaya gidecektir.

Ankara çocuk tiyatrosu faaliyete geçiyor

Ankara 28 (Telefonla) — Çocuk tiyatrosu 1 nisan akşamı yalnız bir defaya mahsus olmak üzere büyüklere vereceği bir temsil ile faaliyete geçecektir.

İhracat ve İthalât birlikleri teşkili hakkındaki lâyiha son şeklini aldı

Ankara 28 (Telefonla) — İhracat ve ithalât birlikleri teşkili hakkında Ticaret Vekâleti tarafından hazırlanmakta olan kanun projesi son şeklini almıştır. Proje bugünlerde Meclise verilecektir. Vekâlet kanunun tatbiki için ayrıca teşkilât vücuda getirecektir. Bu maksadla Vekâletin 940 bütçesine 50,000 lira tahsisat konmuştur.

Terfi müddetlerini dolduran adliye mensupları

Ankara 28 (Telefonla) — Terfi müddetlerini doldurmuş olan adliye mensuplarına ait kararname yüksek tasdiktan çıktı ve telgrafla alâkadarlara bildirildi.

B. Asım Arar

Ankara 28 (Telefonla) — Sihhiye Vekâleti müsteşarı B. Asım Arar bu akşamki ekspresle İstanbul'a hareket etmiştir.

Reisicümhur vali B. Lûtfi Kırdarı kabul buyurdu

Vali, İstanbulun imar işleri hakkında Reisicümhura izâhat verdi

Ankara 28 (Telefonla) — Reisicümhur İsmet İnönü bugün, İstanbul Valisi ve Belediye Reisi Dr. B. Lûtfi Kırdarı kabul buyurmuşlardır. Dr. B. Lûtfi Kırdar, Reisicümhura İstanbulun imar işleri hakkında izahat vermiştir.

Vali bu sabah Ankaradan geldi

İstanbul vali ve belediye reisi B. Lûtfi Kırdar, bu sabahki ekspres ile Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vali, Haydarpaşa istasyonunda vali muavinleri, polis müdürü, belediye ve vilâyet erkânı tarafından karşılanmıştır.

Finlândiya; ihracatını Norveçin Narvik limanı vasıtasile yapacak

Kanadanın 100 bin Finli muhacir kabulü teklifi kabul edilmedi

Helsinki 28 (A.A.) — Finlândiyanın şimalinde Petsamo yolile yapılmakta olan ticaret ve nakliyatın İsveç odun ihracatını tesselüm edecek surette tehiz edilmek üzere olan Narvik Norveç limanı tarikle yapılacak tahmin edilmektedir.

Helsinki 28 (A.A.) — Öğrenildiğine göre Rexholm'u işgal eden Sovyet kıtaatı orada yalnız üç ihtiyar ve hasta Finlândiyalı bulmuşlardır.

Bundan başka son istatistiklere nazaran Finlândiyada 1000 köprünün, 1250 sanayi binasının tahrip edilmiş olduğu ve ziraate salih arazinin yüzde 15 i ile birçok elektrik kuvveti mem-balarının ve sanayi merkezlerinin Sovyet Rusyaya bırakılmış olan araziye geçmiş bulunduğu öğrenilmiştir.

Helsinki 28 (A.A.) — Finlândiya hükûmeti, Sovyet Rusyaya bırakılmış olan arazi ahalisinden 100,000 kişinin Kanadaya muhaceret etmeleri suretinde Kanada hükûmeti tarafından yapılan teklife teşekkür etmekle beraber bu teklifi reddetmiştir.

Finlândiyadaki gönüllüler

Stokholm 28 (A.A.) — Öğrenildiğine göre mareşal Mannerheim, Keni-jaervide saflar teşkil etmiş olan 9000 Skandinavyalı gönüllüyü teftiş ve bir nutuk irad ederek kendilerine Finlândiyaya yapmış oldukları yardımdan dolayı teşekkür etmiştir.

Gönüllülerin kumandanı Linder süvari generaliğine terfi edilmiştir. Bundan başka mareşal Mannerheim, 40 İsveç gönüllüsüne kahramanlık maddalyası vermiştir.

Almanya ablokayı yarmak istiyor

Felemenk Hindistanından Sibirya yoluyla eşya almağa çalışıyor

Amsterdam 28 (A.A.) — İyi bir mem-badan bildirildiğine göre Alman müesseseleri, piyasa fiyatından fazla para vererek Felemenk Hindistanından ka-uçuk, Hindistan cevizi içi vesaire satın almaktadırlar.

Handelsblad gazetesi, Almanyanın Soerabajada merkezi bir mübayaa müessesesi teşkil etmiş olduğunu ve bu müessesenin müttefiklerin kara listelerine dahil bütün Alman müesseselerini bir araya toplamakta bulunduğunu yazmaktadır. Hollanda şirketleri, Alman müesseseleri ile muamele yaptıkları takdirde boykot edilmelerinden korkmaktadırlar.

Handlesblad gazetesi, Almanyanın Hindistanda ablukayı yarmak istemekte olduğu mütalâasında bulunmakta ve Hindistan emtiyası ile Vladivostock'a varmak isteyen bir takım Alman gemileri bulunduğunu haber vermektedir.

İngiliz kıtaatı

Avustralyada 5000 asker geçid resmi yaptı

Londra 28 — Avustalyadan Avrupa'ya hareket edecek 5000 asker bu sabah Sidney sokaklarında bir geçid resmi yapmıştır. 100 motorize ünite de geçid resmine iştirak etmiştir.

Cenubi Afrika'da da asker kaydedilmektedir. 2 taburdan sonra üçüncü tabur teşekkül etmek üzeredir. Hafif süvari üçüncü taburu da yakında tamamlanacaktır. Rodezyada da mühim hazırlık vardır.

Semplon ekspresi gecikti

Her sabah 7,20'de gelmesi mutad olan semplon ekspresi bugün 3 saatlik bir rötar yapmıştır. Ekspresin, 10,45 de Sirkeci garına geleceği öğrenilmiştir. Comédie Française artistleri de aynı trenle geleceklerdir.

Berlinde büyük bir yangın

Bregman elektrik malzemesi fabrikaları yandı

Amsterdam 28 — Berlin civarında Pakovdaki Bergman büyük elektrik malzemesi fabrikalarında dün gece yangın çıkmıştır. Yangın birden bire büyümüş ve her taraf ateş içinde kalmıştır. Yangın sabahleyin devam etmekte idi. Bu fabrikalar harbin iptidasındanberi ordu için kablo ve elektrik malzemesi yapı-yordu. Yangının nasıl çıktığı belli değildir.

Kopenhag 28 — Berlinde Bergman fabrikasındaki yangın bu sabah saat on buçukta söndürülmüştür. Fabrikalar yanmıştır. Bu fabrikalar aynı zamanda orduya mühimmat da imal ediyorlar.

Fransanın Suriye fevkalâde komiseri Ankaraya geliyor

Ankara 28 (A.A.) — Fransanın Suriye fevkalâde komiseri B. Puaux, hududa mütetallik meseleler hakkında ahiren tanzim edilmiş olan mukaveleyi imza etmek üzere yarın tayyare ile Ankaraya gelecektir.

Sovyet büyük elçisi Ankaradan şehrimize geldi

Ankara 28 (Telefonla) — Sovyet büyük elçisi B. Terentief bu akşamki ekspresle İstanbul'a hareket etmiştir.

Çin - Japon muharebesi

Bir Japon generali 200 askeri ile pusuya düşürülerek öldürüldü

Sunking 28 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre, garbi Suiguandaki Japon ordusu kumandanı general Mizogava şiddetli bir muharebe esnasında ölmüştür.

Çinliler tarafından zaptedilen Win-juan şehrinde 200 askerle kaçmağa muvaffak olan general Mizogava bir pusuya düşmüş ve dört saat devam eden müsademede yanındaki 200 askerle beraber ölmüştür.

Eski ve yeni Winjuan şehirleri 48 saat süren şiddetli sokak muharebeleri neticesinde Çin kıtaatı tarafından zaptedilmiştir.

Çin kuvvetleri şark istikametinde Paotov şimali garbisinde Nula dağlarına doğru ilerlemeğe devam etmektedir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Bir kötü ahçı
dükkânında tefelsüf

İstanbul şehrinin bir kıyıcığında, kötü bir ahçı dükkânında oturuyorduk. Üç kişi idik.

Bir ben, bir arkadaşım, bir de oğul... Mühim bir işimiz çıktığı için, yemek yemek üzere Galata, Beyoğlu, yahud Sirkeci gibi merkezlerden birine dönmemiştik. Karnımızı oracıkta doyurmak mecburiyeti hasıl olmuştu.

İlk önce bakkaldan birşey almağı düşündük. Yoğurt? Üstünü toz bürümüş, yeşilimsi suları dışarı paslı tenekeye yayılmış... Zeytin? Zeytin bir küfle sarılmış, lüzucetli mucırık şeyler... Peynir dersiniz, peynirden başka herşey... Haza sünger taşı.

Bakkalın mallarını kapısının önünde ulu orta tenkid ettiğimiz sırada, komşusu ahçı:

— Buyursanız a, beyler... Madem karnınızı doyuracaksınız, niçin tenezzül etmiyorsunuz?... Biz de burada dükkân açtık, geçineceğiz! - dedi.

Arkadaşım, adamı süzdü: — Müslüman halli... Temiz bir ahçıya benziyor... Gel bakalım kaderimize...

Hakikaten, sakalı muntazam kesilmişti. Başında beyaz takkesi vardı. Yenleri dirseklerine kadar sıvanmıştı. Tırnaklarında bir siyahlık filân görülmüyordu.

Büyük bir hüsnü niyetle köfteleri cızırdattı; fasulye piyazına bol zeytinyağı sirke koydu; önümüze birer tabak da helva getirdi.

Et keçi eti... Ekşiii... Fasulyeler ıtır ıtır, haydi neyse; sirke de kezzab lezzetinde, onu da bir yana bırak; fakat zeytin yağı acı... Maazallah. Damak, küçük dil, midenin borusu yanyor... Helvayı sorarsanız onun da yağı kokulu, berbad... Kuyruk yağı karıştı...

Baba oğul el attılar... Oğul, benim gibi devam edecekti... Fakat babası:

— Bırak, yeme! Miden bozulur! - diye usulla mani oldu.

Bir ben yedim. (Zira, havassı hamşemin içinde belki de en kuvvetlisi zaikam olduğu halde, deveran ve zaman bana neler yedirmiştir. Jimnas-tığım vardır.) Arkadaşım şaşıyordu: — Nasıl tahammül edebiliyorsun?

— Ah, kardeşim! - dedim. - Çocukunu çok fena yetiştiriyorsun... Hani ecnebi memleketlerde tahsil edip te bu diyarın içtimai şeraitine asla temessül edemiyen münevverler olur a, midisini de halis mevadda — âla tere yağlarla, kıvırcık etlerle, ekstra ekstra makarnalarla — alıştırıp başka bir gıdayı hazmedemiyen bedbahtlar, şeraitimiz ortasında aynıyle öyle yabancı kalır... İştmiyor musun?

Şimali insanlar İstanbulda tifoya yakalanınca hemen yuvarlanıyor; biz se mikropla aşı olduğumuz için yaşıyoruz... İşte, bizlerin bir taraftan yapacağımız iş memleketimizdeki gıda şeraitini temin etmekle beraber, öte yandan da kendimizi — bilhassa çocuklarımızı — memlekette yetişen ve yapılan herşeyi hazmedebilir bir tarzda terbiye etmektir... Tahtakurulu kar-yolada uyuyamamak mı?... Ne demekmiş! (İşte ben bunu beceremiyorum; ve nice şebî yeldada müneccimle muvakkite ve hattâ mübtelayı gama gecelerin kaç saat olduğunu öğretecek raddeye geldim.) Keçi eti, bozuk yağ, çürük zeytin yemek mi?... Ne demekmiş!... Bir gün kendini dün-

ŞEHİR HABERLERİ

Alemdağındaki orman yangını
Ateş dün öğleye doğru söndürülebildi

Evvelki akşam geç vakit Alemdağında başlayan yangın tafsilatını dün kısmen vermiştik. Yangın ancak dün öğleye doğru söndürülebilmisti.

Üsküdar kaymakamlığı ile jandarma kumandanlığının yaptıkları tahkikata göre, ateş, Alemdağı civarında Kozpınar namı verilen fundalık mevkinde çıkmış ve rüzgârın tesirile kısa bir zamanda büyülmüştür.

Ateşi gören civar köylü, evvelâ kendi vasıtaları ile söndürmeğe kalkmışlarsa da muvaffak olamayacaklarını anlayınca jandarmayı haberdar etmişlerdir. Jandarma da Üsküdar itfaiyesine malumat vermiş, bir müddet sonra gelen itfaiye grubu bir hayli genişlemiş bulunan

bu ateş karşısında maalesef bir şey yapamamış, bu vaziyet üzerine bir taraftan askerî makamlardan, diğer taraftan civar jandarma kumandanlıklarından yardım istenilmiştir.

Gece yarısına doğru Alemdağı ormanlarındaki yangın sahasında üç yüze yakın asker, köylü ve çöpçü olmak üzere bir söndürme grubu toplanmış bu sırada Üsküdar ve Kadıköy kaymakamları ile Üsküdar jandarma kumandanı da ormana gelmiş ve söndürme işine nezaret etmişlerdir.

Kırk bin dönüme yakın fundalık, Kocayemiş ve kestane ağaçlarının bulunduğu saha yanmıştır. Reşadiye, Kayalıdere ve Ömerli köyleri de tutuşmak is-

tidadı göstermişlerse de alınan tedbirler ateşin buralara geçmesine mani olmuştur.

Ateş dün öğleye doğru söndürülebilmisse de için için devam etmesi ihtimalleri karşısında bir kısım söndürme vesaiti ormanda bırakılmıştır.

Ateşin nasıl çıktığı hakkında yapılan tahkikat neticesinde Kozpınar köylülerinden üç kişinin ağaç kütüklerini yakarak kömür yapmaktalarken yangına sebep oldukları tesbit edilmiş ve bunlar yakalanarak Üsküdar jandarma kumandanlığınca sorgu altına alınmışlardır.

Bu geniş orman yangınına bunların sebep oldukları tesbit edildiği takdirde bugün Üsküdar adliyesine teslim olunacaklardır.

Belediye
kooperatifiUmumî heyet toplantısı 12
nisana kaldı

Belediye kooperatifinin hesap ve muameleleri etrafında son zamanlarda bazı dedikodular olmuş, gazetelerde bazı neşriyat yapılmıştı. Geçen sene toplanan kongre üç kişilik bir mürakabe heyeti intihap etmişti. Mürakabe heyetinin bir senedenberi yaptığı tedkikler neticesinde hazırladığı 120 sahifelik rapor, kooperatif heyetiumiyesine verilerek üzere bastırılmıştır.

Kongre heyeti umumiyesinin dün toplanması mukarrer iken, ekseriyet olmadı. İhtima 12 nisana talik edilmiştir. Maamafih idare heyetinin hazırladığı rapor, ihtimaa gelenlere dağıtılmıştır. Gelecek toplantıda gerek eski idare heyetinin muamelatını gösteren mürakipler heyetinin, gerek idare heyetinin raporu müzakerre edilecektir.

İdare heyeti, raporunda «eski yıllardan devrel hesabıyemize mevcudat olarak bir sürü borç ve bunları bile karşılamayacak ancak kısmen kabili tahsil bir alacak yığınının başka bir şey devredilmemiştir.» cümlesiyle kooperatifin vaziyetini hikâye etmektedir.

Rapora göre 939 senesinde kooperatif ortaklarına açılan kredi miktarı 61413 lira tutmaktadır ki bu krediden 1112 kişi istifade etmiştir.

Gene rapora göre idare heyeti geçen senelerden devredilmiş 12713 lirayı ödemeğe çalıştığını kaydederek 49856 liranın tahsili mümkün olmayan bir alacak bulunduğu da zikredilmektedir. Bundan başka gene rapora göre kooperatifin 20903 liralık bir borcu olduğu gösterilmektedir.

Rapor, pek dikkate sayan rakamları ihtiva ettiğinden, 12 nisanda yapılacak kongrenin pek hararetle olacağı tahmin edilmektedir.

Kasadan alınan para

Muhakeme, müdafaa için
bugüne bırakıldı

Muhasebecisi bulunduğu Galatada Elektronik şirketi kasasını, kendisinde mevcut diğer bir anahtarla açarak 3816 lirayı almaktan suçlu Rıza ile, mesruk parayı evinde saklamaktan suçlu hemşiresi Saliha, Beyoğlu asliye ceza mahkemesince ilk muhakemelerini müteakip tevkif edilmişler ve suçluların vekili, müdafaa için muhakemenin dün talikini istemiştir.

Dün celse açıldığı zaman, vekil müdafasını hazırlımadığını beyan ederek istimal etmiştir. Muhakeme bu talebi kabul ederek muhakemeyi yarın saat ona bırakmıştır.

yanın en felâketzedesi hissetmek için bütün bunları hazmedebilmeli...

(Vâ - Nû)

Karilerimizin
mektuplarıMaaşı az olanlara
tramvaylarda ucuz bilet

Bin dört yüz kuruş maaşlı küçük bir memurum, Vazifeme gitmek için sabah, akşam tramvaya binmeğe mecburum. Kalabalıktan ikinci mevki arabalara binmek imkânı bulunamıyor, birinci mevki arabalara bile bin bir müşkülât ile muvaffak olunuyor. Her gün 15 kuruştan 465 kuruş ediyor, bu, aldığımız maaşa nazaran nisbetsizdir.

Tramvay hükümetin olduğuna göre, maaşı 2000 kuruşa kadar olup tramvaya gidip gelmek mecburiyetinde olan küçük memurlar için bir tenzilât yapılsın bütün memurlara çok büyük bir iyilik yapılmış olur. Eğer yapılacak olursa bir aylık karneler halinde istimal edilir. Esasen Avrupa'da da, kazancı az olanlara — filânca saate kadar ucuz bilet satmak nevinden — kolaylıklar yapılır.

Senelerdenberi okuduğum gazetelerin vasıtasile nasıl münasip görürseniz ister mektubumu basarak ister kendi tarafınızdan yazarak, alâkadar makamların nazarı dikkatini çekmenizi rica ederim.

S. H.

Joli, bobi!

Bazı köpekler hakkında da
yol vergisi tahakkuk
ettirilmiş!

Mahalle mümessilleri tarafından mahallelerdeki yol mükellefleri tesbit edilirken bazı mümessillerin asıl mükelleflerden başka «Joli», «Bobi» gibi isimlerle aldanarak bunların köpek ve kediye delâlet ettiğinin farkına varmaksızın yol vergisi tahakkuk ettirdikleri görülmüştür! 940 senesinden mütber olmak üzere yapılacak yeni mükellefiyetlerde bu gibi yanlışlıklara meydan verilmemesi alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

Gençlik gazetesi aleyhindeki
davaya bugün bakılacak

Gençlik gazetesinin 29/2/940 tarihli ve 39 uncu sayısında çıkan ve Afroditten münakaşasını gösteren karikatür sebebiyle İstanbul C. Müddetumumiliği tarafından Gençlik gazetesi müessisi ve neşriyat müdürü aleyhine açılan davaya bugün saat 14 te Dördüncü asliye cezada başlanacaktır.

Adliye memurları arasında
terfi ve tayinler

Haber aldığımız nazaran hâkim, müddeiumumi ve diğer Adliye memurları arasında yapılacak yeni terfi ve tayinlere ait Adliye Vekâleti tarafından hazırlanan kararname yüksek tasdiğe arz olunmuştur. Kararname yakında tasdikten çıkacak ve müddetumumiliklere tebliğ edilecektir.

Afroditten
çıkmış davalarDün İbrahim Hakkı Konyalı
nın açtığı davaya bakıldı

Asliye yedinci ceza mahkemesinde Afroditten muhakemesine başlandığı sırada maznunlardan B. Semih Lütfi tarafından mahkemede söylenip zapta geçirilmeyen bazı sözlerin, söylenmediği halde yazılmak suretile kendisine hakaret edildiğini ve gönderdiği tekliznamenin de nesredilmediğini iddia ederek İbrahim Hakkı Konyalı tarafından Cumhuriyet gazetesi aleyhine açılan davaya dün asliye yedinci ceza mahkemesinde bakılmıştır.

Geçen celsede davacı, tekliznameyi Arap harflerle değil, yeni Türk harflerle yazıp gönderdiğini ileri sürerek bunun müsvedesini mahkemeye vereceğini ve bu iddialarını da şahidlerle isbat edeceğini söylemişti.

Dünkü celsede Cumhuriyet gazetesinin neşriyat müdürü B. Hikmet Münif vekilleri ve davacı İbrahim Hakkı Konyalı mahkemede hazır bulunmuşlardır. Celse açılınca İbrahim Hakkı Konyalı, vekili Etem Ruhi'nin hastalandığı için mahkemeye gelemediğini ve mahkemeye ibraz edeceği teklizname müsvedesinin de avukatında kaldığını söylemiştir. Gene davacı tarafından geçen celsede isimleri verilen şahid Nahid ve Ahmed de, kendilerine tebliğ yapıldığı halde mahkemeye gelmemişlerdi. Mahkeme, bu şahidlerin birer lira hafif para cezasile ve ihzaren mahkemeye getirilmelerine ve teklizname müsvedesinin de gelecek celsede mahkemeye ibraz edilmesine karar vererek muhakemeyi nisanın üçüncü gününe bırakmıştır.

Heroinciler

Bir sabıkalı ve iki çocuk
yakalandı

Sabıkalılardan Eşkiya Mehmed isminde biri, Unkapanında şüpheli vaziyette dolaşırken, polis tarafından takip edilmiş, bu sırada Mehmed on beş yaşlarında İhsan isminde bir çocuğa bir göz işareti yapmıştır.

İhsan, bu işaret üzerine, civarda bulunan harap bir cami içine girecek bir duvar üzerinden heroin paketini alıp kaçarken polisler tarafından yakalanmıştır.

Bu sırada, Mehmede gözcülük eden Abdullah isminde bir çocuk da tutulmuş, müteakiben harap caminin duvarları aranınca birkaç paket heroin daha bulunmuş, bunlar da müsadere edildikten sonra Mehmed'in o civardaki evine gidilerek araştırma yapılmıştır. Bu araştırmada henüz mahiyetleri tesbit edilemeyen bir takım beyaz tozlar bulunmuş, bunlar da tahlil edilmek üzere kimyahaneye gönderilmiştir. İhsan ve Abdullah Emniyet müdürlüğü kaçakçılık bürosuna getirilmişler ve haklarında tahkikatın derinleştirilmesine lüzum görülmüştür.

Cemal Refik

İSTANBUL HAYATI

Bahar hazırlığı

Bir haftadanberi İstanbulun dört bucağında hümmah bir faaliyet göze çarpıyor. Her tarafta bahar hazırlığı yapılıyor. Çift pencereci lüks apartmanlardan, çerçevelerine hamurlu kâğıd sıvanmış köhne evlere varıncaya kadar hepsinde sabahleyin erkenden pencereler açılıyor, leğenlerle sabunlu sular hazırlanıyor; kolları sıvalı, çıplak bacaklı genç hizmetçiler başlarına beyaz örtüler sarıp çerçeve kenarlarına tırmanarak toz buluşuk camları gıcı gıcı ovuyorlar. Balkon demirlerine asılıp sopalarla temizlenen halılar naftalinlenerek istife yığıyor. Döşeme tahtaları sabunlu sularla fırçalanıyor, soba isinden sararan duvarlar badalanıyor. Apartman kapılarının mermer sütunları, basamak taşları parlatılıyor. İstanbul, kendini bahara beğendirebilmek için makyaj yapıp cilveniyor.

Bir hafta evveline kadar bağrımıza basmak istiyakile etrafına çevrildiğimiz sobalar, mangallar artık gözümüze hor görünmeğe başladı. Zavalıların bütün emekleri unutuldu, yatalak, ümitsiz bir hasta ağırlığile yüzlerine bakıp dudak bükerek: «Amaan... Şunlar da bir türlü ortadan kalkmadı» diye homurdanıyoruz. Biçareleri kulaklarından tutup tavan arasına, kömürlük köşelerine fırlatmamız pek yakan...

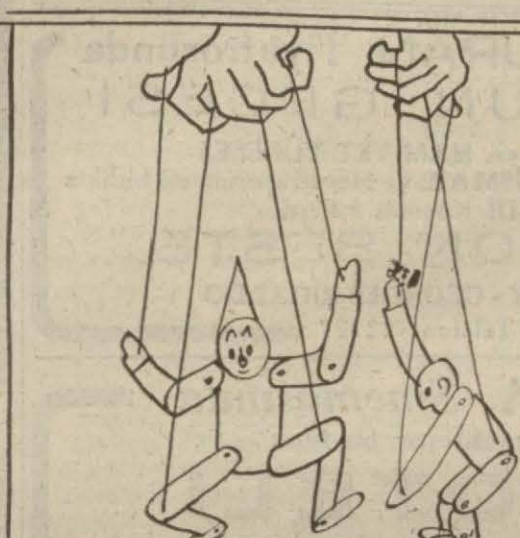
Geçen kışın modasını sıvan kalın, tüylü paltolar günden güne ağırlaşarak suya batırılmış sünger çuvalı gibi omuzlara cökmeğe başladı. Onların da, ya naftalinlenip gardroplara, sandıklara tıkalması veya, gelecek kışa Allah kerimdir, teranesile Bitpazarında okutulması pek uzak değil. Şimdiden birçok omuzlarda mihnetkeş, ağır başlı paltoların yerinde, hoppa, hercai meşrep pardesilerin sırtığı görülmüş.

Hele zavalı lâstikler; o çifte Habeş cariyeler... Her sabah Terkos musluğunun altında soğuk duşlarını yapıp pırl pırl menevişli yanaklarında buzlu su damlaları kurumadan kolkola girerek önümüzde boyun bökükleri zamanlar gözümüze ne kadar sevimli görünüyorlardi... Şimdi bu biçarecikler de birdenbire karşımızda birer kara hayalet gibi korkunçlaşıverdiler. Dolaplarla gazete kâğıdılarının arasından başlarını uzatıyorlar, sahiplerinin ayaklarında nazlı kâhkahalarla cıvılenen ince, hafif iskarpinlere bakıp kâh onların dolaşacakları yeşil çayrılar, temiz salonları, kâh kendilerinin ağır tekmeler altında sürüm sürüm sürükledikleri çamur bataklarını, evlerin kapı ardlarındaki kirli köşelerinde sobalara kadar titrettiklerini düşünenek derin derin içlerini keçiyorlar, üzüntüden hastalanıp parlak menevişli yanakları çatır çatır çatıyor.

Biçare şemsiyeciklerin hali de pek berbad... Daha dün kadar başımızın üstünde azametle dolaşırken birdenbire hırçın avuçlar arasında büzülüp demir gövdelerine sarıldılar; işin asıl acı tafafı, koca evin içinde barnabilecek bir yer bulamıyorlar. Kâh lüzumsuz yatak yığınlarının ardında tozlarla bulanıp kahyorlar, kâh bir duvar kgesinde çiviye asılıp mütevekkilâne bekliyorlar.

Bana kalırsa, şemsiyeler derhal toplanıp bir cemiyet kurmalı ve bu acıklı hallerini Chamberlain vasıtasile Milletler Cemiyetine bildirmelidirler. Bu vesile ile Milletler Cemiyeti de, şu sırada kendini unutturmak için iyi bir faaliyet fırsatı bulmuş olur.

Bay Amcaya göre!..

— Ankara çocuk tiyatrosu işleri ortaya bir de kukla münakaşası çıkardı bay Amca...

... Karagöz hakkında yazılan bir tenkitte Karagözün millî olduğu...

... Kuklanırsa millî olmadığı iddia ediliyordu...

... Şu halde yeni bir mesele çıktı demektir: «Kukla millî mi, değil mi?»

B. A. — Elbette millî değil!... — Acaba?...

B. A. — Çünkü memleketimiz diktatörlük değil!...

İş Bankası umumî hissedarlar heyeti toplandı

Banka 1939 senesi muamelatı neticesinde 930,278,22 lira safî kâr tahakkuk ettirdi

Ankara 28 (Telefonla) — Türkiye İş Bankası hissedarlar alelade umumî heyeti bugün toplanmış, idare meclisi raporu, murakıp raporu okunmuş, 1939 senesi bilançosu ile kâr ve zarar hesaplarının tasdikı yapılarak idare meclisi ibra edilmiştir.

Türkiye İş Bankası anonim şirketinin 16 ncı iş yılı idare meclisi raporunda beynelmîl iktisadî vaziyet 1939 senesinin sonu harbe müncer olan bütün sırası hadiselerle tedkik edildikten sonra bu hadiselerin memleketimize olan tesirleri mütalâa olunurken şöyle denilmektedir:

«Zirai mahsulât rekoltesi hususunda 1939 senesi 1938 den aşağı kalmamış, hattâ bazı mahsulatı bakımından bu seneyi geçmiştir. Sanayi ve maden istihsalâtında inkişaf görülmektedir. Demiryollarının naklettikleri yolcu ve eşya miktarı 1938 e nisbetle artmıştır. Bunda, gerek genişleyen ticaret hacmi ve gerek Karabük demir ve çelik fabrikası ile bakır madenlerimizin faaliyete geçmiş olmaları da âmîl olmuştur.»

Yine bu rapordan anlaşıldığına göre, İş Bankası 1939 senesi muamelatı neticesinde lüzumlu görülen karşılıklar ayrıldıktan sonra 930,278,22 lira gibi, memnuniyete şayan safî bir kâr tahakkuk ettirmiştir. 15 numaralı kuponlar mukabilinde tamamı ödenmiş beher 10

liralık hisseye net olarak 1 lira ve beher müessasi hissesine gayri safî olarak 17,89 lira ödeyecek ve tevziata 15 nisan tarihinde bağlanacaktır.

Raporda «ahval ve geraiti hazırnya nazaran çok müsaide telâkkî edilmesi lâzımgelceğini ümid ettiğimiz bu neticenin istihsalinde âmîl olan umum müdürümüz ile müdür ve memurlarımıza teşekkürlerimizi sunarız» denilmektedir.

Münhal bulunan altı azalığa intihab edilen B. Ali Becil Bulad, B. Nahid Kerem, B. Şevket Kunduh, B. Baha Tali Öngören, B. Abdülbedi Renda, B. Osman Üler'in memuriyetleri tasdik edilerek toplantıya nihayet verilmiştir.

Emlâk ve Eytam bankası umumî heyetinin içtimalı

Ankara 28 (Telefonla) — Emlâk ve Eytam bankası umumî heyeti bugün bankanın umumî merkezinde alelade on ikinci içtimalını yapmış, bankanın 12 inci hesap senesine ait idare meclisi ve murakipleri raporları ile bilanço kâr ve zarar hesaplarına itila peyda etmiş ve bunları tasvip etmiştir.

Bankanın raporunda, bankanın geçen yıl içindeki çalışmalarının mühim bir kısmını, yine memleketin imarına matuf mesai teşkil eylediği işaret olunmaktadır. Bilanço kâr ve zarar hesaplarına nazaran geçen yıl muamelâtından bankanın elde ettiği kâr 601349 liradır.

Yedek Subay okuluna sevkedilecekler

Yüksek ehliyetnameliler ve mektebi bitiremeyenler davet ediliyor

Fatih Askerlik Şubesinde:

1 — 939 ve daha evvelki yıllarda mezun oldukları ve askerliklerine karar verildiği halde her hangi bir sebeple, şimdiye kadar askerlik ödevini yapmamış olan yüksek ehliyetnamelilerin.

2 — Geçen sene yedek subay okuluna geç ihtihak ettiklerinden dolayı okulca geri çevrilenlerin.

3 — Yedek subay okulu devresinin üçte birinden fazlasına devam edemedikleri için terhis edilip müteakip devreye bırakılanların.

4 — Askerliklerini tam hizmetli olarak yaptıktan sonra tahsillerini lise ve daha yukarı dereceye çıkaranlardan yedek subay olmak isteyenlerin 1 Mayıs 940 tarihinde yedek subay okulu ile Gülhane veteriner tabikat mekteplerine gönderileceklerdir. Bunların nüfus cüzdanlarıyla mezunluğu, ehliyetname gibi vesikaları birlikte olduğu halde hemen subeye müracaatla muamelelerini ikmal ettirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde haklarında askerlik kanununun ceza maddeleri tatbik olunacağı ilân olunur.

İhtiyat erat yoklaması

Eminönü yabancı As. şubesinde:

1 — 313 — 314 — 315 — 316 doğumuların ihtiyat yoklamaları aşağıdaki günlerde yapılacaktır:

2 — Yoklamalar doğum doğum yapılacağından her mükellef yoklamasını bizzat kendisi yapacaktır. Yoklama cumartesi günü hariç olmak üzere her gün sabah saat 9 dan 12 ye kadardır.

3 — İzdihama meydan vermemek ve mükelleflerin işlerinden geri kalmamaları için müracaatlar ilân edilecek günlerde olmalıdır.

4 — Bir doğumun yoklaması bitmedikçe diğer doğumun yoklamasına geçilmiyeceğinden herkesin doğum sırasını gözetmesi lâzımdır.

5 — 313 doğumuların yoklama günleri 1/Nisan/940 pazartesi, 2/Nisan/940 salı, 3/Nisan/940 çarşamba.

314 doğumuların 4/Nisan/940 perşembe 5/Nisan/940 cuma 8/Nisan/940 pazartesi, 9/Nisan/940 salı.

315 doğumuların 10/Nisan/940 çarşamba 11/Nisan/940 perşembe 12/Nisan/940 cuma 15/Nisan/940 pazartesi.

316 doğumuların 16/Nisan/940 salı, 17/Nisan/940 çarşamba, 18/Nisan/940 perşembe 19/Nisan/940 cumadır.

Diğer doğumların yoklama günleri ayrıca ilân edilecektir.

6 — Yoklamaya geleceklerin nüfus cüzdanları, askerlik ettiklerine dair resmi vesikaları ve oturdukları mahal zabıtasından fotoğraflı ikamet senetlerini beraberce getirmeleri meşruttur.

Veteriner tabikat mektebine sevkedilecekler

Eminönü yabancı As. şubesinde:

1 — Aşağıda bildirilen kısa hizmetlilere 1 Mayıs/940 da mektepte bulunmak üzere Yedek subay okuluna, gülhane ve veteriner tabikat mekteplerine sevkedileceklerinden:

A — Askerliğine karar verildiği halde herhangi bir sebeple şimdiye kadar sevkedilmemiş olan yüksek askeri ehliyetnameliler.

B — Geçen sene yaktinde sevkedilmedikleri için yedek subay okulu tarafından kabul edilmeyip geri çevrilen yüksek okul mezunları.

C — Yedek subay okulu devresinin üçte birinden fazlasına devam edemedikleri için terhis edilip müteakip devreye bırakılanlar.

D — Askerliklerini tam hizmetli olarak yaptıktan sonra tahsillerini lise veya yukarı dereceye çıkardıklarını resmi bir vesika ile ispat ederek yedek subay olmak isteyenler.

2 — Yabancı olarak bulunan bu gibi okul mezunlarının 10/Nisan/940 gününe kadar ikametgâh senetleriyle birlikte subeye gelecek kayıtlarını yaptırmaları ve bu tarihten sonra gelenlerin haklarında kanuni muamele yapılacağı ilân olunur.

Hariciye Vekilinin beyanâtı

“Türkiye harbe sebebiyet vermek için kendiliğinden hiç bir şey yapmayacaktır.”

(Baş tarafı 1 ncı sahifede)

Görüşüğüm Türk ricalinin ekserisi gibi B. Şükrü Saraçoğlu da harbin Balkanlara ve Yakın Şarkta sırayetini muhtemel görmüyor. B. Şükrü Saraçoğlu diyor ki:

« — Maamafih hiç birşeyden daima emin olunamaz. Her ihtimale karşı hazırlanmak lâzımdır. Muhakkak olan birşey varsa o da Türkiye'nin harbe sebebiyet vermek için kendiliğinden hiç birşey yapmayacağıdır.»

B. Şükrü Saraçoğlu, bir Balkan memleketinin Almanlara, Ruslara, İtalyanlara veya bu üç devlet Balkanları aralarında taksim etmeğe karar verirlerse hep birden üçüne boyun eğmesini gayri muhtemel görüyor. B. Şükrü Saraçoğlu dedi ki:

« — Böyle bir karar derhal harbi tazammun edecektir. Bir harp patlayınca, mevzii kalamaz. Bize gelince emniyetimizi ve istiklâlimizi müdafaya azmetmiş bulunuyoruz. İngiltere, Fransa ve Balkanlı mütefiklerimize karşı taahhüdümüzü harfiyen yerine getireceğiz. Bunda hiç bir şüphemiz olmasın.»

Türkiye Hariciye Vekiline sordum:

— Geçen teşrinievveldeki Türk - Rus müzakereleri yeniden başlıya bilirmiy?

B. Şükrü Saraçoğlu şu cevabı verdi:

— Geçen teşrinievvelde Moskova'dan ayrıldığım zamandanberi vaziyet değişmemiştir. Siyasî mahiyette bir itilâf akdetmek için ne temas ve ne de müzakere vukubulmuştur.

B. Şükrü Saraçoğlu, Türkiye ile İtalya arasındaki münasebetlerin normal olduğunu ilâve etmiştir.

Yunanistanın vaziyeti

Temps gazetesinin Atina muhabiri,

Yunanistanın Avrupa harbi hakkındaki vaziyetine dair yazdığı uzun bir mektupta komşu memleketin hatta hareketini şöyle tesbit ediyor:

«Türkiye ile günden güne daha sıkı bir şekil alan ittifakına ve iş beraberliğine ve Balkan paktından doğan taahhüdlerine sadık olan ve İngiliz - Fransız garantisine güvenen Yunanistanın yalancı kelimeler altında saklıyacağı hiç bir tahakküm emeli yoktur. Yunanistan, Avrupada hüküm süren emniyetsizlikten muztaptır. Yunanistan, şayed dövüşecek ise, müstakil kalmak için harbedecektir. Yunanistanda, ne ketumiyet, ne de tafratufuşluk vardır. Yunanistan, medeniyete hâkim ola ahlâkî kıymetlere taallük eden herşeyi arz ve amik tedkik ediyor.»

Lord Samuel'in beyanâtı

Londra 28 (A.A.) — Yakın Şarkta yaptığı seyahat hakkında Lord Samuel radyoda demiştir ki:

«Harbe dair bu mntakalarda mevzuubahsedilen yegâne şey mütefiklerin oralarda tahşit ettikleri orduların kuvvetidir. Bu ordular Mısırın garp hududundan Türk hududuna kadar gruplar halinde tahşit edilmiştir. Kuvvetli bir ihtiyat da teşkil edilmek yolundadır. İngiliz, Fransız, Avustralyalı ve Yeni Zelandalı kıtaat gelmiştir ve gelmektedir. Keza Fransız imparatorluk halkından da büyük kıtaat vücuda getirilmiştir. Bu mntakalarda şimdi mükemmel yollar mevcuttur. Motörlü kıtaatin yürütmesi gayet kolaydır.

Vakıa bütün Akdeniz sahasını değiştirecek hadiseler her an çıkabilir. Fakat şimdilik birşey görülmüyor. Herşey normal ve sakin. Ancak bu sükûnet emin değildir.»

TEŞEKKÜR

Safra taşı ve iltisak hastalığından muztarib olarak yattığım Şişli Etfal hastanesinde büyük bir hazakıtle cerrahi müdahalede bulunmak suretile hayatımı tehlikeye kurtaran hastane sertabib ve operatörü sayın B. Ömer Vassı Aybar ile muavini B. Zühtü Caner ve asistanları Abidin Kılıç ile B. Enver Belbes ve hemşire Samime'ye gösterdikleri şefkat, itina ve nezaketten dolayı sonsuz teşekkürlerimi ilâğa gazetenizin tavassutuna rica ederim.

Telefon Direktörlüğü
Binalar Şefi
Sabri Perinçek

Beşiktaş Halkevinden: 30 Mart 940 cumartesi günü akşamı Evimizde tertip edilen müsamerede Evimiz idare heyeti tarafından öğretmen Hayrettin Özilhan tarafından dilimiz ve edebî eserlerimiz hakkında bir konferans verilecek, temsil grupumuz tarafından da (Vazife) piyesi temsil edilecektir. Davetiyeler idare memurluğumuzdan alınacaktır.

★ Türk yüksek Mimarlar Birliğinden: Birliğimizin senelik toplantısı geçen hafta ekseriyet olmadığı için 29/3/940 cuma günü saat 17,30 da Alayköşkü binasında katli olarak yapılacaktır. Azanın teğirleri rica olunur.

Beyoğlu Halkevinden:

31 Mart 940 tarihine tesadüf eden pazar günü saat 14,30 da Nurziya sokağında ki Beyoğlu Halkevi salonunda (Palavra) komedisi temsil edilecektir.

Beşiktaş stadyomundaki hadise

İstanbul zabıtasını senelerce işgal eden Haydovci çetesinin tevkifinde ve Rumelihsarlı güzel Öjennin katilinin meydana çıkarılmasında fevkalâde hizmetleri görülen meşhur (Yılmaz Ali) ve gazete zabıta vukuatı muhabiri Hayriye ve Foto muhabiri Aşır geçen pazar günü Beşiktaş stadyomunda maçı seyreden binlerce halk tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

Komedi Fransez'in resmî temsilleri

Muhterem halkımızın tiyatro antresinde müşkülûta maruz kalmamaları için biletlerinin üzerindeki temsil sırasını gösteren büyük kırmızı numaraların, aşağıda gösterildiği gibi hangi oyunlara aid ve hangi tarihlere müsadif olduğuna dikkat etmelerini kendilerinden rica ederiz.

Cuma 29 mart	No. 1
Cumartesi 30 mart matine poetik	No. 2
Cumartesi 30 mart suare	No. 3
Pazar 31 mart matine	No. 4
Pazar 31 mart suare	No. 5
Matineler saat 16 da ve suareler saat 21 de başlar.	

Kızılay Beykoz şubesi nden
Şubemizin senelik kongresi 31/3/940 pazar günü saat 11 de Beykozda parti merkezinde yapılacağı ilân olunur.

İzmirde pasif korunma tecrübeleri

Amiral Mouren şehrimize geliyor

İzmir 28 (Telefonla) — Pasif müdafaa teşkilâtı etrafında tedkiklerde bulunmak üzere şehrimize gelen Fransız amirali Muren Nazilliden geldi, İzmirde son tedkiklerini yaptı ve Bandırma yolu ile İstanbula hareket etti.

İzmir (Akşam) — Fransada birçok büyük şehirlerin pasif korunma teşkilât ve tesisatını vücudı getirmiş olan Fransız kontr amirali Mouren, Ankaradan buraya gelerek İzmir şehrinin pasif korunma teşkilât ve tesisatını tedkik etmiştir. Haber aldığı-mıza göre amiral Mouren, İzmir şehrinin müstakbel pasif korunma planını hazırlıyacak ve Ankaraya avdette Başvekkilimiz Dr. Refik Saydama verecektir.

Amiral, İzmirdeki tedkikleri sırasında şimdiki İzmir şehrinin altında bulunan tarihi ve İzmir'e aid galeriler, cesim kubbeler, tonozlar üzerinde fazlaca meşgul olmuştur. İzmir müzeler müdürü B. Salâhaddin Kantar, vakitte eski İzmir'e aid 84 tonoz ile yeraltı kubbelerinin pasif korunma için mükemmel sığınaklar haline getirilmesi kolay olacağına dair İzmir pasif korunma komisyonuna mufassal bir rapor vermişti. Bu eski şehrin metrükâtı, iki metreden altmış metreye kadar toprak altındadır ve şimdiki şehrin altında muhtelif istikametlere doğru uzanmaktadır. Bu cesim galeri ve kubbelerin sığınak ittihazına karar verilirse hem bunları kısa zamanda topraktan temizlemek, hem de eski İzmir'i tam mânasile meydana çıkarmak mümkün olacaktır. Bir taşla iki kuş vurulmuş olacağı için turizm bakımından da mühim bir iş görülecektir.

Yeraltı kubbe ve galerilerinin içi şimdi toprakla doludur. Bunlar temizlenirken birçok heykel, hattâ ma-

Amiral Mouren

bedler, İzmir'in ikinci Agorası'nın da meydana çıkacağı muhakkak telâkkî ediliyor. Amiral Mouren, mahalle teşkilâtından şehir teşkilâtına kadar pasif korunma ekiplerine tecrübeler yaptırmış, neticeden memnun kalmıştır. Mühassas, bir imdadı sıhhi otomobilinde sarğı bezi ve ilaç bulunan küçük çantalarla kadar tedkiklerini derinleştirmiştir.

Kocaeli umumî meclisi müzakeratını bitirdi

İzmit (Akşam) — Kocaeli vilâyeti umumî meclisi vilâyet bütçesini 1,020,000 lira olarak kabul etmiş vali B. Ziya Tekelinin kapanış nutkile mesaisini bitirmiştir. Encümeni daimî azahlıklarına B. Salih Kalemci, Enver Balkan, Saim Emiroğlu, Süleyman Akyol seçilmişlerdir.

Veteriner fen şehidleri ihtifali

Askerî veteriner tabikat okulu müdürliğünden: 2/Nisan/940 salı günü saat 14,30 da mektebimizde toplanılarak veteriner bakteriyolog fen şehidlerinin ihtifali yapılacağından meslektaşlarımızın iştirakleri rica olunur.

Yarın akşam TURAN Tiyatrosunda YAVRUNUN GECESİ

Türkiye Ses Kraliçesi HAMİYET YÜCESİ ve arkadaşları DÜMBÜLLÜ İSMAIL ve Heyeti temsiliyesi birlikte RAHMET EFENDİ Komedi 3 Perde

Sinemada: SON BESTE

KATE DE NAGY - GEORGES RIGARDO

Tafsilât el ilânlarında: Telefon: 22127

Bugün SAKARYA Sinemasında

Büyük, Kuvvetli, Zengin ve muhteşem bir film:

ŞİMAL OTELI

Oynayanlar: ANNABELLA - LOUIS JOUVET - J. P. AUMONT ve ilâveten: KLU - KLUX - KLAN'nın bütün esrarını faş eden

MASKELİ VATAN HAINLERİ

Filmi. Baş rollerde: NOEL MADISON ve LILA LEE

BUGÜN ASRİ Sinemada

Zabıta köpeklerinin Kralı ve en zeki hayvan

RİN-TİN-TİN'in

yeni ve görülmemiş son filmi

RİN-TİN-TİN

Casuslar peşinde

İlâveten:

YANIK GÖNÜLLER

JEAN GABİN - MICHEL MORGAN tarafından güzel bir Fransız filmi

ŞEHİR TIYATROSU

Tepebaşı Dram kısmı

OYUN YOKTUR

İstiklâl cad. Komedi kısmı Gece saat 20.30 da

YANLIŞLIKLAR KOMEDYASI

Bugün İPEK ve MELEK Sinemalarında birden

Senenin en güzel en NEFİS TABİİ RENKLİ FILMİ

MİKADO

Filme ilâve olarak:

EN SON DÜNYA HABERLERİ ve İPEK'te Balkan Kır Koşusu - MELEK'te MODA Gazetesi

Mevsimin en büyük muvaffakiyeti

GUNGA DİN (FEDAILER ALAYI)

Görülmemiş bir muvaffakiyet

Türkçe nüshası

Fransızca nüshası

TAKSİM

SUMER

Sinemalarında devam ediyor.

Fıkra muharriri arkadaşlar, İstanbul saatlerinin, zamanı göstermek hususunda bir türlü uyusamamalarından sık sık şikâyet ederler. Bu şikâyet bizim muharrirlere mahsus birşey olmadığı gibi, zamanı göstermek hususunda uyusamamak keyfiyeti de yalnız İstanbul saatlerine aid bir husustur. Geçenlerde bir Fransız fıkra muharriri de, Paris'teki meydan saatlerinden her birinin tamamen şahsi bir zamanı gösterdiğini, yanyana duran iki saatin dahi yekdiğerine uymadığından şikâyet ediyordu.

Paris saatlerinin bu halini, makine âlemi için şayanı iftihar bir istiklâl tezahürü olarak tavsif eden muharrir saatleri birbirine uydurmanın pek güç birşey olduğunu kaydederken yazısına şu tarihî fıkrayı ilâve ediyor:

Almanya imparatoru ve İspanya Kralı Charles - Qunit (Şariken) dünyaya hâkim olmak hülyasına veda edip bir manastıra çekildiği zaman, orada, daha güç bir işe teşebbüs etti. Hücresine on iki saat getirterek bunların hepsini birden, zamanı saniyesine gösterecek şekilde tanzim etmeğe kalktı. Charles - Qunit dehasının sabrını bu uğurda tüketti; fakat on iki küçük makneyi disipline sokarak aralarında bir âhenk temin etmeğe muvaffak olamadı. Nihayet, manastır rahibinin hakımane nasihatleri üzerine, ruhunun selâmeti için bu delirtici meşgûleyi terkederek sükûna kavuştu.

Türkler tarafından vurulan darbelerle Avrupa imparatoru olmak hülyasından vazgeçen Charles - Qunit'in bir manastır hücresinde, saatlerden aldığı ders hayli vecizdir. Ben bu fıkrayı okuduktan sonra, meydan saatleri bahsinden ziyade, herbiri ayrı bir millî hava içinde, kalbleri hürriyet ve istiklâl aşkıyla carpan ve ruhları bir saat mekanizmasından bin kere daha grift olan milletleri yumrukla disipline sokup aralarında âhenk temin etmek hülyasına kapılanları düşündüm. Onları sükûna kavuşturmak için, on iki saat tecrübesinden daha hayrî bir tedavi usulü bulunabilir mi?

Şevket Radi

Sovyetlerle İngiltere arasında da hadise çıktı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

B. Molotof'un Berlin seyahati Moskovada da tezkir edilmiştir. Sovyetler üçler paktı hakkında da birşey söylememektedir.

Üçler plânı yürümüyor

Londra 28 — Hitlerin Sovyet Rusya ile İtalyayı yakınlaştırmak plânı yürümüyor. Daily Telegraph gazetesinin Amsterdam muhabiri diyor ki: «Alman gazeteleri üçler anlaşması hakkında birdenbire sükût etmişlerdir. Almanya üç devlet arasında itilâftan ümidi keserse gelecek hafta Almanyanın Balkan politikasında mühim değişiklik olması mümkündür.»

Daily Express de diyor ki: «Mosko-

va radyosu uzunca bir fasıladan sonra evvelki akşam yeniden İtalyaya hücum etmeğe başlamıştır. Sovyetlerin Berlin sefiri Moskova'ya hareket etmiştir. Sefiri hamil tayyare Berlin'e döndüğü halde sefir henüz Moskova'ya avdet etmemiştir. Bu hadise dikate şayandır.

Sovyetler Parise sefir gönderecekler mi?

Moskova 28 (A.A.) — Öyle zannediliyor ki, Fransız hükûmetinin Suriç hakkındaki itirazları şahsî mahiyette olduğundan elçinin geri çağırılması hadise kapanmıştır.

Şimdi Sovyetler Paris'e yeni bir elçi mi tayin etmek yoksa elçilik işlerini bir mahşalatgüzarla mı idare hususunda bir karar vereceklerdir.

Küçük Haberler

★ Fenerde Mevlûthane sokağında oturan Burhan isminde bir çocuk, uçurtmasının takıldığı bir ağaca çıktığı sırada muvazenesini kaybederek düşmüş, yaralandığı cihetle hastaneye kaldırılmıştır.

★ Taksimde Kazancı yokuşunda oturan otuz yaşlarında bayan Fatma, kömür yakmakta iken zehirlenme âlâmi göstermiş, zabta tarafından Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır. Taksimde Si-raservilerde Şetvan bey apartmanı kapıcısı Ali de kalorifer daireesinde otururken zehirlenmiş, söz söyleyemeyecek bir halde polis tarafından Beyoğlu hastanesine yatırılmıştır.

★ Han, apartman gibi umuma mahsus binaların methalindeki dükkânların kaldırılmasına umumî meclis tarafından karar verilmiştir. Bina sahipleri bu dükkânların arasındaki kira mukaveleleri müddetinin bitmesine kadar bu gibi dükkânların bulunmasına müsaade edilecek, mukavelesi olmayan yerlere de mühlet verilecektir.

★ İdareî hususiyedeki münhallere yeniden tayinler yapılması ve bu suretle tasarrufa riayet edilmesi âlâkadarlara tamîmen bildirilmiştir.

Hatayda bir banka kuruluyor

Antakya (Akşam) — Hatayda küçük esnafı himaye, yerli sanatların inkişafını temin ve esnafın kredi ihtiyaçlarını karşılamak üzere (Hatay bankası) adlı malî bir müessesce yücede getirilmesi için teşebbüslerle girişilmiştir.

Bu teşebbüs valimiz B. Şükrü Sökmensüer tarafından yapılmaktadır. 15 veya 20 bin lira ile teşkil edilmesi düşünülen bu esnaf bankasının finansmanını İş bankası deruh-te edecek ve yegâne işi küçük esnafın kredi ihtiyacını temin etmek olacaktır.

Bayramiç Prevantoryom inşaatı yakında bitiyor

Canakkale 28 (Akşam) — Bayramiç'in Evciler nahiyesinde yeniden inşa edilmekte olan preventoryom birkaç aya kadar bitmiş olacaktır. Tabiatın zengin güzelliklerle dolu ve Kazdağı eteklerinde bulunan bu nahiyede bol suların istifade edilerek elektrik tesisi vücuda getirilmesi de mutasavverdir.

Bayramiçin çalışan kaymakamı B. Mehmed Ali Çitakoğlunun bu işi kısa zamanda kuvveden fiile çıkaracağı ümid olunmaktadır.

Antakya'da talebe pavyonu

Antakya (Akşam) — Türk maarif cemiyeti tarafından Antakya'da tesis edilen 60 yataklı talebe pavyonunun, açılış töreni dün saat 6.30 da yapılmıştır.

Macaristanda feyzan

Budapeşte 28 (A.A.) — Szigled ziraat mıntakası, Tisza nehrinin tuğyanı yüzünden vahim hasarata uğramıştır. Zarar ve ziyân miktarı yarım milyon pengoe tahmin edilmektedir. 129 ev ile 435 ev müstemilâtı harap olmuştur.

Kalkütada 15 bin temizlik amelsi grev yaptı

Kalküta 28 (A.A.) — Dün öğledenberi, 15 bin belediye temizlik amelsi grev halindedir. Bunlar ücretlerin yüzde yirmi beş artırılmasını istiyorlar. Grevciler bir polis devriyesine taarruz ettiklerinden polis dört el ateş etmiştir. On senedenberi ilk defadır ki polis halk üzerine ateş açmıştır. 18 grevci tevkif edilmiştir.

Harbin başından beri 128 Alman tayyaresi düştü

Dün de Skoçya sahilleri açıklarında uçan bir Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 28 (A.A.) — Dün 5 saaton kısa bir zaman zarfında düşmanın on az 5 tayyaresi düşürülmüş olup diğer iki düşman tayyaresinin de harp harici bırakılmış olduğu tahmin edilmektedir.

İngilizlerin yalnız Hurricane sisteminde bir tayyareleri düşürmüştür.

Sabahleyin, öğleden sonra ve akşam vakti olmak üzere 3 muharebe olmuştur. Muharebenin kahramanı 21 yaşında bulunan Yeni Zelândalı Cooper olup, birbiri ardı sıra iki Messer - Schmidt tayyaresi düşürmüş ve bu suretle harbin başlangıcındanberi 5 Alman tayyaresi düşürmüştür bulunmaktadırlar.

Londra 28 (A.A.) — Reuter ajansı İngiliz hava ordusu tayyareleriyle hava dâfi bataryalarının muhasamatın bida-yetindenberi 128 Alman tayyaresi dü-

ğürdüklerini haber veriyor. Dün garp cephesinde yapılan hava müsademesi onasından düşürülen Alman tayyareleri bu rakama dahildir.

Diğer taraftan sölendiğine göre, 44 Alman tayyaresi üslerine avdet edemediklerine hükümlenilecek derecede hasara uğramışlardır.

Hollandada bir İngiliz tayyaresi karaya indi

Amsterdam 28 (A.A.) — Bu sabah Hollanda üzerinde uçmakta olan bir İngiliz bombardıman tayyaresi, Hollanda avcı tayyareleri tarafından takip ve Rotterdam yakınında yere inmeğe icbar edilmiştir.

İngiliz tayyaresi yere inerken ateş almıştır. İçindekilere birisi telef olmuş,

diğer dördü ise mucize kabilinden kurtulmuştur. Bunlar, mevkuft tutulacaklardır.

Bir tayyare daha düşürüldü

Londra 28 — Bugün İskoçya sahilleri açıklarında uçan bir Alman tayyaresi düşürülmüştür. Dün gece İngiliz tayyareleri Heligoland adası ve şimali Almanya üzerinde uğmuşlardır. Tayyarelerden ikisi dönmemiştir.

Fransız tayyareleri üslerine döndüler

Paris 28 (A.A.) — Alman kaynaklarından gelen haberlerde salı günü tahrip edildiği bildirilen Fransız tayyaresinin sadece hasara uğradığı ve üssüne avdet ettiği tesbit edilmiştir. Mürtebatan hiç kimse yaralanmamıştır.

Batan vapurlar

Bir Norveç, iki Estonya vapuru battı

Londra 28 (A.A.) — Norveç'in Cometta vapuru batmıştır. 3 ü kadın ve ikisi çocuk olmak üzere vapurda bulunan 37 kişi kurtarılmıştır.

Riga 28 (A.A.) — Tallinn'den bildiriliyor: Borghild adındaki Estonya bayrağını hamıl vapur kazazedeleri, bu vapurun uğradığı kazaya gemi ambarında saklanmış bir cehennem makinesinin sebebiyet verdiğini söylemektedirler.

Norveç ile İngiltere arasında batmış olan Orion adındaki diğer bir Estonya vapurunun kazazedeleri de kazanın geminin ambarında saklanmış olan esrarengiz bir takım yakıcı maddeler yüzünden yokmuş gelmiş ve teknede büyük bir rahne açılmış olduğunu söylemektedirler.

Bir Alman balıkçı gemisi battı

Kopenhag 28 (A.A.) — Bir Alman balıkçı gemisi dün sabah Jutland sahillerinde karaya oturmuştur. Vapurun 13 kişilik mürettebatı, bir Danimarka tahlişiyat gemisi tarafından kurtarılmıştır.

Halkın dilekleri

Birer liste halinde âlâkadar daire müdürlüklerine bildirildi

Halk Partisinin kaza kongrelerinde tesbit edilen dilekler, birer liste halinde âlâkadar daire müdürlüklerine tamim edilmiştir. Bu dilekler içinde mühim olanları kaydediyoruz:

Fındıklı ve Kurbağalı derelerinin temizletilmesi, yangın yerlerinde mallı inhlidam binalarla harap camilerin ya yıktırılması, yahut da bunların tamiri, Fatih ve civarında yapılan bazı gayri şihhi apartman inşasına nihayet verilmesi ve güzelleştirilmesi, Eyyüp mezarlığındaki inşabatın temini ile Eyyüp mezarlığının da Üsküdar Karacaahmed mezarlığı gibi ısıtılması. Dileklerin Kadıköyüne ait kısmında da Sahrayıcedid ve Karacaahmed mezarlıklarında yer kalmadığından, yeni cenazelerin defnî için yeni bir mezarlık tesis edilmesi istenilmektedir.

Büyükdere'deki kibrit fabrikası civarında bir mezarlık tesisini, Büyükdere'deki Çayır mahallesindeki ahşap mahallenin kaldırılmasını istemişlerdir.

Şilenin turistik bir şehri haline getirilmesi için İstanbul imar plânına ithal edilmesi temennî edilmiştir.

Dileklerin diğer kısımları helâlar, çocuk bakım yurdları tesisi gibi hususlara teallük etmektedir.

Hayal üstadları hakkında konefrans

Beyoğlu Halkevi Edebiyat kolu «Yakın çağlarda hayal üstadları» mevzuu üzerinde bir konferans serisi hazırlamıştır. İlk konferansı genç ediplerden Cemaladdin Server 31 mart pazar günü saat on dört buçukta verecektir.

Bu konferanslarda eski, yeni, maruf ve ya amatör doksan beş hayalînin hayata, sanata ve şahsiyeti tebarüz ettirilecektir. Konferanslar, bilhassa Karagöz'ü diriltmek teşebbüslerinin bütün hızla devam ettiği şu günlerde pek enteresan olacaktır. Konferansı müteakip Halkevi Temsil kolu tarafından «Palavra» komedisi temsil edilecektir.

İngiltere ile Fransa takip edecekleri hattı hareketi tesbit ettiler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

balde takib edilecek hattı hareketi tesbit etmişlerdir.

Gecen Kânunuevvelde B. Reynaud ve John Simon arasında imzalanan anlaşmanın verdiği neticeleri nazarı itibara alarak ve bu anlaşmanın şumulünü iki memleketin menfaatlerine ve emniyetine taallük eden bütün sahalarla teşmilini arzu eden İngiliz ve Fransız hükûmetleri aşağıdaki fevkalâde deklârasyon üzerinde mutabık kalmışlardır:

Fransa Cümhuriyet hükûmeti ile Birleşik Kralliyet hükûmeti, şimdiki harbin devamı müddetince, müstereken anlaşma hall müstesna olmak üzere, bir mütareke veya barış muahedesi müzakere veya akdetmemeyi karşılıklı olarak taahhüt ederler.

Mezkûr hükûmetler her hangi bir barış metnini, aralarında devamlı emniyet zamanlarını her biri için te-

mine muktazî şartlar hakkında tam bir mutabakat hasıl olmadıkça müzakere etmemeyi taahhüt ederler.

İki hükûmet, barışın tekrar teessüsünden sonra, diğer milletlerin de müzaheretile Avrupada milletlerin hürriyetini, hakka riayeti ve barışın muhafazasını temin eden beynelmilel bir nizamın tekrar kurulması işi devam ettiği müddetçe her sahadaki icraat birliklerini idame eylemeyi taahhüt ederler.

B. Daladier rahatsız

Paris 28 (A.A.) — Harbiye Nazırı B. Daladier, geçenlerde attan düştüğü ve henüz iyileşmediği için bugün Londrada toplanan yüksek harp konseyine iştirak edememiştir.

Başvekil Paul Reynaud saat 18.50 de Londradan dönerek Champetier de Ribis ile birlikte Hariciye Nezaretine gitmiştir.

Kabataş iskelesi önünde açılacak meydan için hazırlıklara başlandı

Kabataş iskelesi civarının meydan haline getirilmesi için hazırlıklara başlanmıştır. Denize nazaran iskelenin sağ tarafındaki duvar yıktırılmıştır. Bu duvarın karşısındaki bakkal ile bakkala bitişik binanın istiklâl muamelesi tamamlanmıştır.

Burada Evkafa ait iki binanın da istimlak muameleleri yakında tamamlanacaktır. Bu suretle tarihî kıymeti olan Alipaşa çesmesi meydana çıkarılacaktır. Bundan başka Kabataş mendireğinin içi de temizlenecek ve burada bulunan bir depo da istimlak edilecektir.

mekle beraber haftanın muayyen gecelerinde de caddeleri yıkayacaktır. Havaalar ınsıdktan sonra şehrin diğer caddeleri de sulanacaktır. Belediye sulama ve yıkama işlerinde kullanmak üzere yakında 10 arozöz için bir münakasa açacaktır.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Fecri şimalî

«Amerikada ve Avrupada bir miknatıs fırtınası hâdisesi devam ettiğinden bahs olunuyor. Diğer taraftan memleketimizde bir fecri şimalî hâdisesi kaydedildi.

Fecri şimalî semanın ekseriya şimalinde hasıl olan ışıklı bir meteor'dur ki, parlaklığı şafağa benzer.

Şimalde olduğu gibi diğer nisf kürenin cenubunda da kaydedilen bu fecir hâdiseleri, tabiatın arzettiği belki en güzel hâdiselerdir. Türüü türlü şekiller, renkler arzeder ve süratle bir şekilden ve bir renkten diğerine geçer. Asırlardanberi ehali bunları bir takım efsanevi sebeplerle, âlimler ise arzun miknatısıyeti ve semavî bazı hâdiselerle izaha çalışmışlardır.

Fecri şimalî, bizimki gibi cenup memlekelerinde ve Akdeniz kıyılarında ender olmakla beraber kurunulılda ma'ûmdur. Aristo, Çiçeron, bilhassa tabiiyatçılığı ile maruf Pline tarafından tedkik edilmiştir.

1621 senesinde, Gassendi ilk defa olarak, fecri şimalî (= aurole boréale) tabirini kullandı. Zira o zamana kadar bu hâdiseyi cenup yarım küresinde asla görmemiştir. Kendisinin ve Cassini, Roemer gibi âlimlerin tedkikleri sayesinde bu hâdisenin fevkalâde bir şey olmadığı — lââkal okumuş insanlar arasında — ma'ûm oldu.

Bütün Amerika ve Avrupayı âlâkadar eden miknatıs fırtınası devam ederken — telgrafiar ve radyolar işlemezken — Şarki Anadolu'nun bazı merkezlerinde, Tokatta, Elâzığda ve Gümüşhane'de dakikalara bir saha dahilinde bir fecri şimalî ilk defa vaki olmuştur. Fecri şimalî mıntakalarında havadaki elektrikler miknatısıyet hasasını iktisab ettiklerinden, bütün manyetik âletler üzerine derhal tesir eder. Telgraf, telefon ve telsiz muhaberatını durdurabilir. Fecri şimalî hâdisesinin başka yerlerde de görüldüğünü, bazı rasad âlimleri güneşteki lekelerin çoğalmasla münasebetli sayarlar. Hatta bu lekelerin azala çoğalmasını arz üzerindeki içtimal, iktisadî hâdiselerle harp, kıtal, isyan gibi hareketlerle, buluşık hastalık gibi sihih arzularla ilgili olduğunu iddia edenler vardır. Fakat bu faraziyeler bence bir fanteziden ibarettir.»

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

Kırmızı kadın

Ahmed Nedimle beraber büyük harap konağın kapısından içeri girdik. O gün bu eski konakta müzayedeye ile bir takım eşya satılacaktı. Gıcırtilı merdivenlerden çıktık, loş delizlerden, kocaman, sofalardan geçtik. Son sahibi ölen bu koca konağın her tarafına bir gariplik çökmüştü. Arkadaşım yavaşca bana:

— Ne garip ev değil mi?.. Romanlardaki içinde cinayetler olan esrarengiz evlere benziyor...

Nihayet satılacak eşyanın durduğu salona girdik. Bir takım sedif kakmalı, ceviz, şam işi mobilyeler, vazolar ve sair... Doğrusu bunlardan hiç biri hoşuma gitmemişti. Lâkin arkadaşım Nedim birdenbire kolumu tuttu. Satılık eşya arasında yağlı boya bir tabloyu işaret ederek heyecan içinde fısıldadı:

— Şu genç kadın resmine bak...

Arkadaşımın gösterdiği tablo genç bir kadının resmi idi. Tablonun altında iki kelime yazılı idi. «Kırmızı kadın...» Bu resim, baktıkça insanın dikkatini üzerine çekiyordu. Tablodaki genç kadın ateş rengi bir bluz giymişti. Dudaklarını da bluzunun rengine boyamıştı. Bu kırmızılar arasında adı fakat insanı şaşırtacak derecede güzeldi. İhtiras dolu gözlerinin alaycı bakışları vardı. Onun gülüşünde bir esrar saklı idi. O kadar canlı bir resimdi ki insanda tablonun dört köşe çerçevesi içinden, eski ve ateşli bir şarkıyı mırıldanarak fırlıyacakmış hissinin uyandırıyor. Lâkin bu tablodaki kadının yüzü bana hiç de yabancı gelmiyordu. Âdeta onu tanıyor gibi idim. Hem de çok iyi tanıyorum, amma kim olduğunu bulup çıkaramıyordum.

Arkadaşım gene kulağıma eğildi:

— Şaşılacak şey değil mi?.. Aynen Niğâr...

Arkadaşım Niğârın adını söyleyince başımın içinde demindenberi kıvrılan bütün istifhaların düğümleri çözülmişti. Evet bu kırmızı kadının bakış, gülüşü, gözleri, dudaklarının hafifçe yukarıya doğru kıvrılışı, herşeyi herşeyi Niğârı. Yalnız giyinişi elbisesi eski tarzda idi. Nedim:

— Bu elbise içinde Niğârı görmek isterdim!.. diye mırıldandı.

Arkadaşım âdeta büyük bir heyecan içinde idi. Maamafih onun bu kadar mütehasis olmasını haklı buluyordum. Çünkü iki senedir Niğârı seviyordu. Onunla evlenmek niyetinde idi. Lâkin genç kıızı çok küçük yaşındanberi elinde büyüyen teyzesi Niğâra onun evlenmesine razı olmuyordu. Halbuki Niğâr teyzesini çok severdi, onun sözünden dışarı çıkmazdı.

Arkadaşım şimdi Niğâra bu derece benzenen bir kadını karşılaşıncı son derece şaşırmıştı. Kulağıma eğildi:

— Kaça çıkarsa çıkısın ben bu resmi satın alacağım... dedi.

Müzayedeye başlamıştı. Sıra tablolarla geldi. Tablonun ayrı ayrı değil de hep birden müzayedeye konulmuştu. Arkadaşım «Kırmızı kadın»ın resmi için bütün tabloları birden arttırmaya başlamıştı. Bunlar içinde birkaç kıyım manzarası, Kâğıthane yolunda bir araba ve sair gibi resimler vardı. Zaten meraklısı çıkmadığı için tabloları da arttıran pek olmadı. Resimlerin hepsi arkadaşımın üzerinde kalmıştı. Nedim bunların satın alma muamelelerini tamamladı. Hepsini bir otomobile yükledi. Evinin yolunu tuttu. Arkadaşım:

— Şimdi ilk isim Niğârâ teyzesini evime davet edip kırmızı kadını onlara göstermek olacağız... diyor.

Nedim bir ay kadar görmedim. Bir gün ben evimde otururken çağa geldi. Lâf arasında sordum:

— Senin kırmızı kadından ne haber? Tabloyu Niğârâ teyzesine gösterdin mi?...

— Arkadaşım birdenbire heyecanla doğruldu:

— Sahi, dedi, senin olandan bitenden haberi yok değil mi?.. Bu mesele hakkında pek mühim havadislerim var... Bak anlatacağım... «Kırmızı kadın» tablosunu evimin en iyi yerine astığımı biliyorsun değil mi? Resimleri satın aldığımız ertesi günü Niğârâ teyzesini evime davet ettim. Evvelâ nazlanmışlardı. Sonra onlara mühim bir sürprizim olduğunu söyledim. Geldiler. Kırmızı kadının bulunduğu aslı durduğu salona girdik. Gözleri duvardaki tabloda sapsarı kesilmişti. Kadıncıca heyecandan âdeta titriyordu. Kekelemeğe başladı:

— Fakat bu... Bu tabloyu nerede buldunuz... En aşağı kırk senelik bir resim bu... Evet tam kırk senelik... O zaman 19 yaşımda idim...

Niğârın teyzesinin bu sözleri üzerine ne derece şaşırıldığını tabii tahmin edersin değil mi? Niğâr da benim gibi hayretler içinde teyzesine bakıyordu.

Dikkat edince kırmızı kadınlar Niğârın teyzesi arasında bir benzeyiş göze çarpıyordu. İki çehre arasında birçok müşterek hatlar vardı. Kırmızı kadının Niğârın teyzesi olabileceğini dünyada aklıma gelmezdi. Şimdi korkuncu derecede çirkin olan bu kadın vaktile bu kadar güzeldi ha...

Şimdi teyze kırk dokü cümlelerle:

— Bu tabloyu yapan ressam uzaktan akıramazdı. Onu ne zamandan beri görmüyordum. Tabloyu yaptığı sene henüz birkaç ay evvel evlenmişim. Hey gidi günler hey... Ne büyük değişiklik değil mi?.. Fakat bu tabloya sahip olmak için neleri feda etmezdim...

Derhal atıldım:

— Rica ederim, onu size hediye edeyim... Ben zaten bu resmi birisine son derece benzettiliğin için almıştım... dedim.

Niğârın teyzesi âdeta kulaklarına inanamıyordu. O günden sonra bu kadın için dünyanın en kıbar erkeği artık bendim. Sık sık onlara gidiyordum. «Kırmızı kadın» tablosuna teyzenin birçok hatıralarının bağlı olduğunu anımsıyordum. Bununla bir aşk meselesi de alakadardı. Teyze kırmızı kadının ressamından seneler geçtikten sonra bile, hâlâ sesinde belli etmek istemediği hafif bir heyecanla bahsediyordu. Nihayet Niğârâ evlenmemize de razı olmuştu. Fakat şimdi ben bu genç kıza evlenmek hususunda tereddüt ediyordum.

Arkadaşım sustu. Ben merakla sordum:

— Sebep?

— Sebep Niğârın «Kırmızı kadın» tablosuna o kadar benzemesi... Hele geçen gün Niğâr kırmızı bir elbise giymişti. Tablodaki kadın zannettim. Bir aralık tablonun altında durdu. Sol gözünün altındaki küçük benlere kadar bu iki kadın birbirinin aynısı idi. Şimdi düşünüyorum, Niğâr teyzesinin gençliğine bu derece benziyor. Tabii ihtiyarlanınca o da teyzesi gibi müthiş bir cadalo olacak... Şimdi teyzenin âdeta korkuncu yüzüne baktıkça bu cehrede Niğârın istikbalini görür gibi oluyorum. İşte onunla evlenmek hususundaki tereddüdümün sebebi bu...

Hikmet Feridun Es

23 Nisan ÇOCUK BAYRAMI

23 Nisan Çocuk bayramı ve Çocuk haftası çocukların yalnız eğlenmesi için değil en mühim Yurd davasının tahakkukuna hizmet maksadile tesis edilmiştir.

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

Göğüsleri kanat aşkile çarpan Ortaokul Gençleri! Türk Hava Kurumu'nun (Gedikli Yuvası) na kayıtlı ve kabul başlandı. Acele, Kurum Şubelerine müracaat ediniz.

Bozkurt spor kulübü başkanlığından: Kulübümüzün senelik kongresi 31 Mart 940 pazar günü saat 11 de Beyoğlu Nuri Ziya sokakında (Eski Polonya sokak), 25 No. da Halk partisi binasında yapılacağından sayın azaların gelmeleri rica olunur.

Kadıköy Halkevinden: 31 Mart 940 pazar günü (4000) metoluk mükâfatlı bir kır koşusu yapılacaktır. Birinci, ikinci, üçüncüye spor eşyası hediye edilecektir. İştirak etmek isteyenler mezkûr günde sabah saat 9.30 da Fenerbahçe stadında hazır bulunmalıdır.

Millî küme maçları

Millî Küme Merkez Organizasyon Komitesi Başkanlığından: 1 — 31 Mart pazar günü Taksim Stadında yapılacak futbol müsabakalarının hakem ve saatleri aşağıda gösterilmiştir, 2 - Bölge başkanının evvelce vermiş olduğu yeşil renkteki hüviyet varakaları bu maçlar için muteberdir, 3 - Gazete spor muharrirlerine tevzi edilecek olan serbes dühüliye varakalarının bölge spor servisinden alınması rica olunur, 4 - Stad girişleri saat 11 den itibaren açık bulunacaktır.

Beşiktaş - Vefa saat 14 hakem: Tark Özerengin, Yan hakem: Necdet Gezen-Samih Duransoy, Galatasaray - Fenerbahçe saat 16 hakem: Ahmed Adem, Yan hakem: Kemal Halim - Nuri Bosut.

Pazar günü yapılacak ikinci küme maçları

İstanbul Futbol Ajanlığından: Şeref Stadı: Anadolu - Davutpaşa saat 14 hakem: Esref Mutlu, Eyüp - Alemdar saat 16 hakem: Fahreddin Somer.

Fener Stadı: Kurtuluş - Şişli saat 14 hakem: Selâmi Akal, A. Hisar - Beyoğluspor saat 16 hakem: Bahaeddin Ulöz.

★ Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Atletizm Ajanlığından: Saat 2,30 dan itibaren aşağıda yazılı koşular Fener Stadında yapılacaktır: IV üncü kategori 100 metre, III üncü kategori 200 - 400 - 800 metre, I inci kategori 200 - 400 - 800 - 5000 metre ve 110 M. mâniâli.

Beşiktaş Halkevinin tertip ettiği koşu

Beşiktaş Halkeviden: Evimiz spor komitesi tarafından tertip edilen koşu müsabakalarının ikincisi 31 Mart 1940 pazar günü sabah saat 11.30 da İcra edilecektir. Koşuya Beşiktaş Halkevi kuragından başlanacaktır. Koşucularımızın ve hakemlerimizin vaktinde müsabaka yerinde bulunmaları lâzımdır.

★ Beşiktaş Halkevi spor komitesi tarafından tertip edilen spor hareketlerinden sıklet atma müsabakaları 31 Mart 1940 pazar günü sabah saat 10 da Beşiktaş jimnastik kulübü bahçesinde icra edilecektir. Müsabakaya bütün sporcular iştirak edilecektir. Derece alanlara mükâfatlar verilecektir. Arzu edenlerin müsabaka günü saat 9 dan itibaren kulüpe hazır bulunmaları lâzımdır.

30 mart cumartesi günü yapılacak maçlar

İstanbul mektepleri futbol ilk heyetinden Taksim stadı: Vefa L. — Şişli Terakki L. saat 14 hakem H. G. Ezgü, Hayriye - Kabataş L. saat 15.10 hakem S. Tezcan, Sanat M. Haydarpaşa L. saat 16.20 hakem A. Adem. Şeref stadı: Darüşşafaka - İstiklâl L. saat 14 hakem T. Özerengin, Taksim L. - Ticaret saat 15.10 hakem N. Gezen. Yüce Ülkü - İstanbul L. saat 16.20 T. Özerengin.

★ Beden terbiyesi İstanbul bölgesi atletizm ajanlığından: Bu pazar sabahı saat 9 dan itibaren IV üncü kategori gülle ve disk atma ile yüksek atlama, III üncü kategori gülle ve cirit atma ile yüksek atlama ile yüksek ve sırik atlama müsabakaları Şeref stadında yapılacaktır.

Tekirdağ sporcuları Edirneye gidiyor

Tekirdağ (Akşam) — Edirne sporcularının daveti üzerine önümüzdeki cumartesi günü Tekirdağ sporcularından (25) kişilik bir kafilâ Edirneye gidecektir. Sporcular orada voleybol, basketbol, futbol maçları yapacaklardır.

— Niçin sahi olmasın?... Yemin ederim ki...

Delikanlının sesi titriyordu. Gözleri aşkla doluydu.

— Ben burada yokken sen ne yapacaksın? - diye sordu.

Genç kadın, ne cevap vereceğini şaşırarak:

— Ben mi?... Seni düşünceğim.. Düşündüğüm yalnız sen olacaksın... Bugün de, yarın da... Hep sen...

Bahçe kapısının yanına gelmişlerdi. Öpüşüp ayrıldılar.

Otomobil uzaklaşırken, genç kız şöyle düşündü:

«— Acaba aldandım mı?... Bugünkü fena düşüncelerim hep hayal mahsulü müydü?... Ah, yarabbi!.. Bana neler söyledi!.. Ne mesudum... Fakat bugün işittığım o çığlık neydi acaba?...»

Meşhur sanatkar katil Tom'u, Tepebaşında otelden çıkarken bırakmıştı.

Tom, bir uşağıle birlikte Galatada ekseriya iş adamlarının karınlarını doyurdukları bir lokantaya gitti. Bavulunu oraya bıraktı. Uşağını da yanında bekletti. Bunda gayri tabii hiç bir şey yoktu. Zira, seyyahların ekserisi böyle yapmazlar mı?... Derken, bavulu usak aldı. Cesedin denize atılması için, bütün tedbirler

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika: No. 21

Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Azrâyî yatağa yatırdılar, Gıyas kafesin kapısını kilitledi ve anahtarını koynuna koydu

Gıyas, Rızanın sözlerini mânasız bulmuyordu. Eğer kendi zevklerinin esiri olarak, Azrânın dizinde sızıp kalacak olursa, odasında hazırlattığı kafese sevgilisini kim sokacaktı?

— Hakkin var, Rıza dedi - Âşıklar daima uyanık bulunmalıdır. Bu gece de senin dediğin gibi, Azrâyî dizimde uyutacağım.

Sevgilisine döndü:

— Haydi. Azrâ! Sarhoş olmadan, seni dinlemek istiyorum.

Şair Rıza sustu... Gözlerini renkli bir lâhür şalının üstüne dikmiş, Azrâyî bekliyordu. Bu güzel ve fettan kadın acaba neler söyleyecekti?

Gıyaseddin bütün dikkatle Azrâyî dinliyordu:

«Hazan yaprakları yere düşerken, gönlümde ilkbahar çiçekleri açılıyor. Gözlerimin nuru sönmüşken, şimdi, beynimin içinde yanar dağların, volkanların tutuştuğunu seziyorum.

Dün elimi bir kanıklı nöbetçisi bile öpmezdi. Bugün, Melekşahın torunu dizim ve çıplak omuzlarımı öpüyor.

Dünyada benden daha mesud kimse var mı? Dünyada «saadeti benim gibi, yorulmadan, aramadan bulan kimse var mı?»

Gıyas:

— Tatlı ve sıcak sesin, ruhuma bir selâle gibi döküldü. Azrâ! Beni, afyon çekmiş Çinliler gibi uyusturdun!

Diyecek, sevgilisinin omuzlarından öptü. Rıza dayanamadı... Başını kaldırdı:

— Siz, mezeyi müselles içmeden alıyorsunuz, şehzadem! Çabuk sarhoş olmayışınızın sebebi de bu olsa gerek.

Gıyas kadehleri doldurdu:

— Haydi, Hazan yaprakları yere düşerken, gönlümde ilkbahar çiçekleri açılan mesudlar şerefine içelim. Gözlerimin nuru sönmüşken, şimdi, beynimin içinde yanar dağların, volkanların tutuştuğu talihliler şerefine içelim.

Önce Azrâ içti.

Gıyas onu takip etti.

Rıza yavaşca:

— Şimdi meyhanede olsaydım, sıra beklemeyen ve dudaklarımı sabırsızlık içinde bunalımdan içerdim.

Diye söyledi ve en arkadan o içti.

Gıyas, Rızanın nüktelerinden ve sözlerinden çok hoşlanıyordu. Onu böyle en mahrem eğlencelerinde bile yanında bulunduyordu.

Gıyas, şaire sordu:

— Nasıl buldun Azrânın sesini?...

— Çok güzel, çok yanık bir ses, velinimeti! Yalnız, müsaade ederseniz, Azrânın türküsüne cevap vereceğim. Zira, o, benim hakkımı gasbetti. Buna tahammül edemem.

Gıyaseddin:

— Gene ne cevher yumurthyacakmış bakalım?!

Diyecek, cariyelerinden birine:

— Rızanın kadehini doldurun, diye bağırdı.

Rıza cevap verdi:

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

— Dünyada kendisinden daha mesud kimse olmadığımı söyleyen Azrâya bu hakkı kim verdi? Kulunuz, bu saadeti ondan önce idrak ettiğim için, dünyanın en mesud insanı benim diyebilirim.

Gülüştüler. Rıza sözüne devam etti:

— Ben, Sultan efendimizin nedimliğine tayin edilmeden önce de kendimi dünyanın en mesud adamı sanırdım. Meyhanede sabahlara kadar içer, sızır ve kimseden bir hakaret görmeyerek yaşırdım. Saraya geldikten sonra, meyhanede idrak ettiğim saadeti hiçbirliğin anlamıdım. Hakiki saadeti burada, efendimizin gölgesine sığındıktan sonra buldum. Hayatta bir tek gayem vardı: Şarap küpünün dibinde sızarak dünyaya veda etmek. Hamdolsun Tanrıya, şimdi, bu saadeti de idrak ediyorum. Her gece odamdaki şarap küpünün ve müselles karpuzlarının dibinde -kana kana içerek- sızıyorum. Fakat, şimdi ölmeğe niyetim yok.

Her şarap küpü boşaldıkça, hayatımın da şarap küpü gibi boşaldığını sanıyorum... Korku ve endişe içinde titriyorum. Kendi boşluğumu idrak etmek için, sizden bir ricam var, velinimetim: Benim odamdaki şarap küpünün çiftleştirilmesini istiyorum. Biri boşalınca, ümitsizliğe düşmeden, ötekine sarılıp, beni yaştan bu hayat cevherini birbirine eklemek istiyorum. Bu saadele de nail olursam, iddia edebilirim ki, Hayyam benim kadar mesud olmamıştır. Ve dünyada ben varken, Azrânın saadetiyle övünmesi yersizdir.

Azrâ bu sözleri dinlerken, katılmasına gülüyor ve Gıyaseddin:

— Bu zavallının istediğini yapınız, şehzadem! diye yalvarıyordu.

Gıyaseddin derhal haremağalarından birini çağırdı. Kulağına birşeyler söyledi. Haremağası eğilerek odadan çıktı.

Gıyas, şaire:

— İstediklerimin hepsini yaptım, Rıza! dedi - Benim de sana bir jift sözüm var: Saadet, erişilmez bir meyvadır. Herkes ona el uzatır. Ve onu elde ettim sanır. İnsan ona uzandıkça, onun biraz daha yükseldiğini görür. Sen de tüpki öyle... O bedbahtlar gibi, saadete kavuştuğunu tahmin ederek övünüyorsun! Kendi kendini aldatıyorsun!

Azrânın birdenbire çehresindeki çizgiler değişti:

— Demek ki, ben de mesud değilim, öyle mi şehzadem?

Gıyaseddin, sevgilisinin bu sözlerden alınacağını tahmin etmiyordu. Derhal lâfi teville kalkıştı:

— Senin vaziyetin bambaşkadır, Azrâ! Sen, şair Rıza ile ölçülemezsin! O, şarap düşkünü bir sarhoştur. Hayatta yegâne tanıdığı saadet, bol bol şarap içmekten ibarettir. Halbuki sen, sevilen bir kadınsın! Benim sevgime övünabiliyorsun! Çünkü ben, ömrümde ilk defa bir kadın seviyorum, seni seviyorum... Benim aşkı, aradığın saadeti tamamlamaya kâfi gelmez mi?

— Sultan Mehmedin, oğlu Gıyasa güvenmekte haklıydı. Gıyas azımkar ve yenilmez irade sahibi bir gençti. Kafasına bir kere koymuştu: Azrâyî kafeste muhafaza edecekti. Bunu, ne bahasına olursa olsun yapmağa karar vermiş ve azmetmişti.

Azrâ sızır sızamaz, şair Rızaya:

— Haydi git artık. Ben istirahat edeceğim.

Dedi. Rıza prensin yanından ayrılınca, Gıyas haremağalarının yardımıyla Azrâyî yatak odasına götürdü. Demir kafesin içinde gayet zarif ve süslü bir yatak kurulmuştu. Azrâyî bu yatağa yatırdılar. Gıyas kafesin kapısını kilitledi ve anahtarını koynuna koydu.

Kafesin parmaklıkları iki parmak girecek kadar aralıktı. Azrâ yatakta mışıl mışıl uyuyordu.

Gıyas aynı odada bir sedire uzandı:

— Selâlerin yüksekten dökülüşünü ve yahud coşkun bir nehrin akışını yakından seyretmek ne kadar hoştur. Azrânın uyuyuşunda, çıplak omuzlarının üstüne yaslanıp yatışında bile başka bir cazibe var. Gerçek, ben şimdiye kadar hiç bir kadını bu derece sevmemişim. Azrâyî, bir kuş gibi saklamağa mecburum. Onu seviyorum. Azrânın düşmanları pek çok. Vezir Nâsır bu düşmanların en başında duruyor. Alacağı olsun o melûnun. Elbette bir gün benim elim geçer o da cellâdi gibi.

Gıyas, kafeste bir kuş seyredir gibi, sevgilisinin karşısında müselles içerek, kendi kendine söyleniyordu.

